108/45.

Cumhuriyet

Onbirinci yıl sayı: 478

İSTANBUL - CAĞALOĞLU

Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul, No 246

Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366 Tahrir heyeti: 24298 İdare ve matbaa kısmile Matbaacılık ve Neşriyat Şirketi 24299 - 24290

Çarşamba 1 İkincikânun 1936

Giden yılla Gelen yıl arasında

Milletler arası hayat bakımından geçen yılı bir harble uğurluyor ve gelen yılı ayni harble karşılıyoruz. Bu itibarla sanki yıl değişmemiş gibidir. Çakını feci bir fırtınaya kaptıran zaman hiç mola veremeden sürüp gidiyor sanki. Şimdi daha iyi anlıyoruz ki hududsuz kâinatın yanında başı sonu olmıyan zamana ay, yıl gibi küçük devreleri birer çocuk oyuncağı gibi biz insanlar uydurmuşuz meğer. Hakikatte kâinat hiçbir çevre ile kalanamıyan bir varlık, zaman ise ucubucağı olmıyan bir yokluktur. Fani hayatlarımızın hergün didişen varlık kaygıları etrafımızda bize mahsus ayrı bir kâinat yaratmıştır denilse yanlış olmaz: Duygularımızın ve düşüncelerimizin kâinatı. Bu tesir altında yaşadığımız günleri de ayla birer takvim yaprağı gibi çevirmeğe alışmışızdır. Arkasında geniş hamanisi omzunda ölüm tırpanı, kambur çıkmış aksakallı bir ihtiyar şu ard kapıdan süüm püklüm çıkıp giderken bu tarafta ılan yeni kapıdan ilk yaz gülleri gibi renk güller açarak gelen gürbüz bir çocuk bize yeni bir zaman parçasını parlak ufuklarından tanyeri parıltıla getirecektir. Gelen yılı böyle düşünüremek ki böyle isteriz. Umalım ki öyle olsun. Bugün bu dilekle çırpınan gönülün iki yıl arasında bir harb ve sulh arası bulamaması insanlık için azçok sıkıcı bir vaziyet teşkil etmekten geri kalmıştır. Herkesin kutluluk kaynağı olmasını istediği yeni yıl, sırtında harbin kanlı yeleğile ebediyet ummanına karışan o yılı sadece takib ediyor, sırtında harbın kara gömleği bulunduğu halde. Bu şeklile zaman İtalya ile Habeşistanı tesil ediyor gibidir. Birincisinin kara mekli insanları ikincisinin kara tenli kile yakapaça boğuşmakta devam ediyorlar.

Zamandan ziyade ...be adam oğulları [illegible] du. Umumî Harbin dünyayı kan ve ateş içinde bırakan kavgasından sonra bir daha böyle şey olmasın diye Milletler Cemiyeti adlı sözde eksek bir hakyeri kurulmuştu. Bu toplağın amacı savaşın önüne geçmek vatta eğer imkânı bulunursa onu yeryüzünden kaldırmaktır. Ancak harbetmek sevdasile canı sıkılan milletin bu hakkı bırakıp gittiğini hayretle gördük: Japonya Cemiyete arkasını dönerek Mançuden başlıyan bir macera ile Uzak Doğu alanında alabildiğine at oynatmağa koyulmuştur. Almanya istediği gibi silâhlanmak için Cemiyetten çıkmıştır. Dünedar Cemiyeti daha ziyade hiçe sayan İtalya bugün eğer Afrika doğusunda başladığı savaşın önüne geçilirse Cemiyeti tamamen bırakacağını anlatmaktan hali değildir.

Beşer talihinin garib istihzasıdır ki bugün Almanyanın artık tepeden tırnağa kadar silâhlı olarak Cemiyete avdet etmesini canla başla bekliyen milletler vardır. Japonya Cemiyete dönebilse öpüp te başımıza koyacağız gibi bir durumda bulunuyoruz. Aman Cemiyetten çıkmasın diye İtalyanın bile hatırını hoş etmeğe çalışanlarımız eksik değildir. Cemiyeti bu hale sokan garib sulhçuların merhamete değer bir zayıflık içinde yüzdüklerini kendilerine hatırlatsak acaba yerinde olmaz mı?

Eğer mukadder insanlığı harblerin belâlarından ancak Cemiyet kurtarabilir, eğer orada her ne olursa olsun adaletli bir sulhu tutacak topluluğun kenetlenmiş yenilmez kuvveti vaziyete hâkim kılınabilirse. Sulhu kim istemez? Hakikaten harb istiyen bazı milletlerin varlığına rağmen bu sorguya umumun müsbet olarak cevab vermek mümkün olmasa bile beşer çokluğunun sulhu istediğinde ve barışın insanlık için en yüksek ideal olduğunda şüphe yoktur. Bu ideal gerçekleştirmenin bir tek çaresi vardır: Harbe karşı harb açmak kararını vermekle, ve sulhçu bütün milletlerce bu karar verildiği zaman harbci milletlerin buna cür'et etmelerine imkân kalmamış olacaktır. Bu takdirde Cemiyetin haklı davaları adaletle tetkik ederek her yerde ve her zaman hakkı yerine getirmesinden ibaret bir iş kalır.

Tekrar edelim ki Cemiyette sulhçu milletlerin teşkil edecekleri cephe birliği kuvvetine karşı baş kaldıracak hiçbir millet bulunamaz: Nekadar büyük ve kudretli olursa olsun. Böyle bir birliğin manevî kuvveti, maddî kuvvetinden yüz kere, bin kere daha ... daha büyüktür. Milletlerin bir ... bu hakikati anlamaları lâzımdır.

YUNUS NADI

(Arkası 3 üncü sahifede)

936 NIN EŞİĞİNDE....

Siyasî muharrirlerimiz dünya mukadderatını nasıl görüyorlar?

Başyazıcılar umumiyetle nikbin

Yukarıda soldan sağa doğru Falih Rıfkı Atay, Ahmed Şükrü Esmer, Muvaffak Menemencioğlu, Pierre le Goff, aşağıda soldan sağa doğru Necmeddin Sadık, Yunus Nadi, Muharrem Feyzi Togay

935 senesi öldü. Dün gece bütün dünya eğlenceli bir merasimle onun cenazesini gömdü. Fakat bu sabah uyandığımız zaman 936 senesini dünyaya getiren bu ölünün yeni seneye bir sürü istifham işaretlerini miras olarak bıraktığını gördük. Ve yeni senenin eski seneden tevarüs ettiği derdlerin bir kısmını altalta dizdik:

I. İtalyan - Habeş harbi devam ediyor. Bu harbin neticesinde acaba Ha... [illegible] ...ecek mi?

II. Akdeniz gerginliği hâlâ bakidir. Acaba bu gerginlikte İngiltere sözünü geçirebilecek mi?

III. Milletler Cemiyeti 936 senesinde sulhu muhafaza edecek hakikî ve sağlam bir vasıta olabilecek mi?

IV. Sovyet nüfuzu altındaki şimalî Moğolistanı dahi almakta olan Japonya ile Sovyet Rusya arasında bu sene bir harb başlıyacak mı?

V. Fransa ile Almanya anlaşabilecekler mi?

VI. Deniz konferansı müspet bir karar vererek Biyük Okyanus meselesinin önüne geçebilecek mi?

VII. 936 senesinde harb veya sulhtan hangisi vaziyete hâkim olacak?.

Ve bu sual listesini elimize alarak İstanbul ve Ankara gazetelerinin başmuharrirlerine müracaat ettik, bu meseleler hakkındaki tahminlerini ve düşüncelerini öğrenmek istedik.

Bu nevi tahminlerde en büyük ... le mütalea yürütecek üstadların cevablarını neşrediyoruz. Ancak her cevabda, sualler tekrarlanmamıştır. Binaenaleyh siyasî muharrirlerimizin düşünceleri okunurken yukarıdaki sual listesini hatırda tutmak lâzımdır.

Falih Rıfkının fikri

«Ulus» Basmuharriri Falih Rıfkı Atayın Ankaradaki arkadaşımıza verdiği cevablar sunlardır:

1 — Milletler tarafından yalnız ve yardımsız bırakılmaz ve sonuna kadar

(Arkası 12 nci sahifede)

Yılbaşı piyangosu dün gece çekildi

14110 numaraya 500 bin lira çıktı, birçok talihliler yeni yıla zengin olarak girdiler

Tayyare piyangosunun yılbaşı keşidesi dün gece saat sekizde Beyoğlunda Asrî sinemada çekilmiştir.

Bu seferki tertib geçen seneki yılbaşı piyangolarından daha zengin olduğu için halk da daha büyük bir alâka göstermiş, daha saat yediden itibaren sinema salonu dolmağa başladığı gibi biraz geç gelen birçok kimseler de dışarıda kalmış; neticeyi büyük bir sabırsızlıkla beklemişlerdir.

Beş yüz bin, iki yüz bin ve yüz bin liralık ikramiyeyi kazanan numaraların yüz numara aşağı ve yüz numara yukarısında bulunan biletler yüzer bin liralık mükâfatı kazanmışlardır. Bunlar onda bir hesabile ellişer lira alacaklardır.

Nihayeti sıfır ve üç rakamile biten biletler de ellişer lira, yani onda bir hesabile beşer lira amorti kazanmışlardır.

Beş yüz bin liralık ikramiyeyi kazanan biletin üç parçası İstanbulda birer parçası Demirci Niksar ve Kâhtede satılmıştır. İkramiye kazanan numaralar sıra tertibile aşağıdadır:

500 bin lira kazanan
14110

200 bin lira kazanan
8124

100 bin lira kazanan
13516

[illegible] bin lira kazanan
20129

500 bin lira ikramiye kazandığını iddia eden ve bu sevincle kendini kaybeden Ekrem

[illegible] bin lira kazanan
5452

30 bin lira kazanan
6052

25 bin lira kazanan
16576

20 bin lira kazanan
24899

15 bin lira kazanan
5939

(Arkası 12 nci sahifede)

İtalyan tayyareleri İsveç Kızılhaç heyetini bombaladı

9 İsveçli ve 23 yerli öldü, hâdise Milletler Cemiyetine sikâyet edildi

Londra 31 (Özel) — Adisababadan gelen haberlere göre cenub kumandanı Ras Desta bir İsveç Kızılhaç heyeti dün İtalyan tayyareleri tarafından bombardıman edilmiştir. 9 İsveçli ve 23 yerliden mürekkeb olan heyet üyelerinin kâmilen öldüğü şayi olmussa da, bu haber teeyyüd etmemiştir. Bununla beraber, heyetin İsveçli başkanı ağır yaralı olarak Adisbabaya nakledilmiştir.

Hâdise Dolo civarında cereyan etmiş ve İtalyan tayyareleri anî bir baskın yaparak İsveçli kızılhaç heyetini bomba yağmuruna tutmuşlardır.

Bu haber Adisababada büyük bir infial uyandırmıştır. Habeşistandaki yabancı doktorlar derhal Uluslar Kurumuna protesto telgrafları çekmişlerdir. Diğer taraftan arsıulusal kızılhaç kurumu da ayrıca Uluslar Kurumu genel sekreterliği nezdinde şiddetli protestolarda bulunmuştur.

Adisababa 31 (A.A.) — Hükûmet, İsveç kızılhaç seyyar sıhhiye teşkilâtının dün Ogaden mıntakasında Doloya 20 kilometro kadar mesafede İtalyan uçakları tarafından bombardıman edilmiş ve bu teşkilât şefinin yaralanmış olduğunu bildirmektedir.

Adisababa 31 (A.A.) — Ras Destanın ordusunun beraberinde bulunan İsveç kızılhaç seyyar sıhhiye teşkilâtı mensublarından 9 kişinin telef olmuş olduğu bildirilmektedir.

Adisababa 31 (A.A.) — Ras Desta,

(Arkası 5 inci sahifede)

Mısırlı talebe gene ayaklandı

Cerrahî kongresinin açılması yeni nümayişlere sebeb oldu

Londra 31 (Özel) — Bugün Kahirede İngilizlere karşı yeni gösteriler yapılmıştır. Başta talebeler bulunan halk nümayişler yaparak «kahrolsun İngiltere! Mısır Mısırlılarındır! Kahrolsun İngiliz Fevkalâde komiseri» diye bağırmıştır. Bazı nümayişçiler Başbakanın otomobiline hücum ederek camları kırmışlar ve Başbakana refakat eden iki İngilizi yaralamışlardır. Bu münasebetle yeniden tevkifat yapılmıştır.

Kahire 31 (A.A.) — Bugün Beynelmilel Cerrahi kongresinin akdi münasebetile talebe tarafından İngilizler aleyhinde nümayişler yapılmıştır.

Kahire 31 (A.A.) — Reuter ajansından:

Cerrahî kongresine gelen delegeler, kongre binasının methalinin iki tarafında toplanmış olan talebe tarafından «kahrolsun İngiltere, Mısır, Mısırlılarındır, kahrolsun İngiliz Âli komiseri» seslerile karşılanmıştırlar.

Bu nümayişler, arbedeleri intac etmemiş ve zabıtanın müdahalesine hacet kalmamıştır. Cerrahî kongresinin açılma merasiminde ne Kral, ne de Âli komiser hazır bulunmamıslardır.

Bulgar kabinesi değişiyor mu?

Bazı nazırlar yortudan sonra istifa edecekler

Belgrad 31 (Özel) — Yortulardan sonra Bulgar kabinesinde ufak bir tebeddülât olacağı Sofyadan gelen haberlerden anlaşılmaktadır. Şimdiki İç İşleri Bakanile Finans Bakanı hastalıkların dan dolayı istifalarını vererek kabineden çekileceklermiş, bu istifalar bütün Köse Mihailof kabinesinin düşmesini tevlid etmiyecek, yalnız kabinede bir yenileme ve tebeddülât vücude getirecektir.

İç İşleri Bakanlığına Kralın sabık yaverlerinden mütekaid miralay Kirayanofun, Finans Bakanlığına da Bakanlık başkâtibinin getirilecekleri söylenmektedir.

Yeni yıla nasıl girdik?

Beyoğlunda eğlenceler sabaha kadar sürdü?

Dün geceyarısı 12 de 936 ya girdik. Garb âleminde eski yıl uğurlanıp yenisini karşılamak ve bunu bütün gece süren eğlencelerle kutlulamak âdettir. Bu ihtiyarlamanın acısını, taze bir yılın genç ümidleri içinde avutmağa benziyen âdet bize de geçti. Ayni zamanda bütün dünyada tatil yapıldığı bugünler nihayet Türkiyede de resmî tatiller arasına girdi.

Memleketimizde ilk defa olarak dün öğleden sonra resmî daireler kapanmış ve gece yeni yıl kutlulanmıştır.

Dün gece bilhassa Beyoğlundaki büyük otel ve kazinolar evvelki yıllara nisbeten çok kalabalık olmuş ve geceyarısında yeni yılın ilk saati büyük bir neş'e ile kutlulanmıştır. Eğlenceler sabaha kadar sürmüştür.

Bugün resmî daireler, bankalar ve büyük sosyeteler kapalı olacaktır. Yılbaşı münasebetile bugün saat 11 de Fransız elçisi Kamerer Fransız kolonisini, saat 12 de de Alman konsolosu doktor Toepke Alman kolonisini kabul edecektir. Diğer elçilik ve konsolosluklarda da ayrıca resmi kabuller tertib edilecek, yalnız İtalyanlar bu yıl senenin ilk gününü kutlulamıyacaklar ve hiçbir merasim yapmıyacaklardır.

Hangisine inanmalı?

İngiliz gazetelerine göre Musolini gittikçe makul olmağa [illegible]

İtalyan matbuatı ise «İtalyan düş... düsmesin. Doğu Afrikanın işgali ka...

Londra 31 (A.A.) — Gazeteler, Musolininin Bakanlar kurulundaki sözlerinden hararetle bahsetmektedirler.

Bu söylevin verdiği umumî tesire tercüman olan Times gazetesi, Musolininin hakikati daha müdrik ve Habeş macerasının İtalyaya çok pahalıya mal olacağını anlamış göründüğünü yazmaktadır.

Daily Telegraph ezcümle şunları yazıyor:

«M. Musolininin sözleri İtalyanın ihtiraslarını tadil etmiştir. Bu sözler, harbin aylarca devam edebileceği hakkında ilk resmî itiraf teşkil ettiği gibi, gitgide ehemmiyet kesbeden İtalyan zayiatı hakkında duyulan endişeleri de artırmıştır.

Diğer taraftan, Paris sulh tekliflerinin muvaffakiyetsizliğe uğraması yeni bir Fransız - İngiliz anlaşması ile neticelenmiştir. Bununla beraber son haftanın hâdiselerinden şunu gözönünde tutmak ta

(Arkası 5 inci sahifede)

M. Musolininin nutuklarından birini söylerken alınmış resmi

Cumhuriyet'te, bugün

Tarihte Türkler için söylenen büyük sözler

Yeni ve büyük müsabakamız başladı, 5 inci sahifede

Kanlı bilmece: Çok heyecanlı polis romanı

Sinema, Kadın, Çocuk, Resimli Dünya şuunu sahifeleri, Dünyanın bir yıllık tarihi, Düne nazaran nasıl yaşıyoruz anketi, En eski Türk paraları, Yılbaşının tarihi, ve bütün mutad zengin münderecat

Yakında

Güzide edib İsmail Habibin fevkalâde heyecanlı eseri:

Ana Vatan İntıbaları

Maruf romancımız Mahmud Yesarinin çok güzel romanı

Yakut Yüzük

Yegâne tarihî romancımız M. Turhan Tanın hazırlamakta olduğu en kuvvetli eserile büyük mütefekkir Profesör Köprülüzade Fuadın kültür yazılarını okuyacaksınız.

...nün Genci Anlatıyor

Sermed Muhtar Alus

Yakın maziden maceralar

— 28 —

Mirasyedi diye beklediğimiz paşazade, mollazade, Mısırçarşılı zade meydana çıkmadı da çıkmadı. Arnavud, kıvırcık saçlıyı, Hoşoru, zayıf sarışını, şişko mamayı önüne kattı. Yollandılar. Galiba bir sandala binip Bebeğe vurdular; Beyoğluna o tarikle gittiler.

Biz de köprüye inen son vapura daradar yetiştik.

Ertesi gün düşündüm, taşındım. Benli hoşorun davetine icabet etmek lâzım mı, değil mi? Gitmeli miyim, gitmemeli miyim?..

Ne diye gitmiyecekmişim? Bu kadar üstüme düştü, sıkı sıkı çağırdı, bana hayran oldu. Elinden gelse âlemin ortasında boynuma sarılacaktı... Gitmemek fiyakasızlık olur.

O gün ikindi olmadan mümeyyize yanaştım.

— Hemşire ağrı çekiyor. Aile ebemiz Mevlevihanekapısında oturur. Enişte, İdarei mahsusa vapurlarında kaptan olduğu için Karadeniz seferinden dönmedi. Müsaade edin de ebeyi getireyim!

Diyerek bir kıtır attım.

Kalemden kurtulur kurtulmaz evi boyladım. Tıraş oldum. Kokular süründüm. Giyindim, kuşandım. Çarşıkapısındaki perukâra saçlarımı kestirdim, tarattım. fesimi kalıplattım. Fotinlerimi boyattım.

O akşam güvey girecek bir damad bey tuvaletile, Beyoğluna vurdum.. Saat te on bir, on bir buçuk suları Açılmak için bir iki tek te lâzım. Galatasarayındaki mutasarrıflık binasının yanından mahud Yeniçarşıya saparken, solda küçük bir bakkal dükkânı vardı...

Herifin ismini unuttum, neydi yarabbi?.. Altı karış Beberuhiye benziyen, kısacık boylu, hımhım, hokkabaz, şaklaban bir Rumdu.

Adı bakkal fakat işi meyhanecilik. Kupa arabasının içi kadar bir dükkân. Üç kişi sığamaz, o kadar dapdaracık bir yer. 10 paraya koca kadeh rakıyı verir; 20 parayı gözden çıkarırsan torşusu, cacığı, ciğer tavası da tamam...

Caddeikebirden geçerken içi rakı çeken, ayak üstünde ucuzuna bir iki tek ... vakiler hep oraya ... ned Rasim bura... miştir. Beyoğlu ... 25 dirhemlik ... âlâsını 20 paraya ... Sudan ucuz, beda...

...ktim. Fazlası lâzım değil, ... kâfi ve vafi... Caddeye çıktım; ...atasaray hapishanesinin penceresinin ...rşısındaki çıkmaz sokağı buldum; baştan, birinci evin önüne geldim; kapısını çaldım.

Dış sıvaları dökülmüş, iki kat üstüne, demir kapılı bir ev. Umumî evlerden olmadığına şüphe yok. Zira camlarında, çerçevelerinde kırık, dökük mevcud değil. Hususî evlerden olduğu muhakkak. Hem de pek tanınmışlarından değil ki kapısına, duvarlarına yapılmış boynuz resimlerinin, sürülmüş tezek bulaşıkları nın kazıntısı görülmüyor.

Parmağımı kapıya üç dört kere vur - dum vurmadım, Rum ağzile bir ses:

— Tiyne?..

— Yabancı değil, aç! dedim.

Sual berdevam:

— Aç, ma kimsin sen?

Arkasından rumca bir kalay:

— Kakohrononahis!..

Ardından bir ince ses:

— Soyle ki sabuk sabuk gitmezse karakolda haber vereceyiz; serkomiser Hayri Bey tragırazayiz!..

İş çaparızda; yanlış kapı çalmıyalım.. Fakat demin de dedim ya, serde genclik, ateşlilik, gözü peklik var; patırdıya pabuç bırakmak racona uymaz.

— Açın be kuzum, yabanci olsak kafa ağrıtmayız. Göksuda davet edildik te geldik! Derdemez kapı aralandı.

Panayırda, Benlinin omuzbaşındaki boyalı saçlı, kartoloz duba:

— Vay, sensin?.. diyerek beni içeri aldı. Akabinde Benli de meydana çıktı. Sarışın, zayıf kadın da merdivenden aşağı indi.

— Bakma bizim Miteranın kusura... Başka erkek zannetti, seni tanımadı! diyerek önüme düşüp beni alt kattaki odaya soktular.

Benlideki süsü, tuvaleti görmeyin. Saçlarını kolan gibi omuzlarına dökmüş. Arkasına dallı kumaştan ipek bir harmaniye bozuntusu, robdöşambr mı ne derler, onu giymiş. İçindeki pembe gecelik gömleği kısa mı kısa.

Başında, saçlarının arasına tutturulmuş bir yediveren gülü; boynunda bir şefkat nişanı (*); göğsünde iki dizi beşi bir arada...

Bir lâvanta kokusu, bir yasemin kokusu ki sanki has bahçenin yasemin ormanına girmişsin de burnunun direği kırılıyor.

Benlinin numarasını daha Göksuda iken vermiştim ve şimdi büsbütün emin oldum. Pek hususî ve gizli aksatacılardan. İlk tahminim gibi mutlaka mirasyedilerden birinin mantonitası. Bu akşam dostunu atlattı; beni içeri aldı.

Teklif tekellüflülük olmasın diye beni yukarıki salona çıkarmamışlar, kapının yanındaki oturma odalarına almışlardı. Beni bekledıklerine, bilhassa hazırlandıklarına hiç şüphe yoktu.

Sigara sehpalarında paket paket Baf ranın yüzlük kalıb sigaraları ve şamalı kibritler. Ortadaki masanın üstünde, kese kâğıdlarında eğlencelik fıstık, fındık, tuzlu badem, kabak çekirdeği. Aynalı konsolun önünde kocaman bir tepsi; içinde üç dört tane rakı kadehi, bardaklar, çatallar. Konsolun ayak ucunda buz dolu bir kova; kovada rakı, şarab, bira şişeleri.

Selâmün aleyküm aleyküm selâm, safa geldin hoş bulduk, hava mava, dere tepe derken, Benli kalktı.

— İstersiniz biraz düzilo ıçsmek? diyerek rakı tepsisini işaret etti. (Hay hay!) dememe kalmadan içki takımını ortadaki masanın üstüne getirdi.

— Bu akşam size layik ikram yapmıyoruz. Niçin?.. Çünkim azele oldu. Baska tefa daa güzel hazirlik yapazayis!

Dedi. Kadehleri doldurdu. Kadehin birini alıp öteki elile de çatalı bir ançuyeze batırarak önüme geldi.

— Buyurun benim elimden! diyip rakıyı uzattı.

Vakıâ yaşça çok gencim ama görgüm, tecrübem az değil. Mizacım da girgin, lâübalidir. Bir iltifat, bir poh poh gördüm mü bir kat daha serbestleşirim, neşelenirim, bir kol çengi olurum.

Kadeh onun elindeyken, masanın başına fırladım. Dolu kadehin birini yakaladım; çatalı da ançuyeze batırdım; hemen Benliye yaklaşıp:

— Birbirimizin elinden içelim cicikamu! diyerek kolumu kolunun arasından, çaprazvari geçirdim. İlk rakıyı parlattık.

Rumcanın taklidini mükemmel yaparım; lisanı oldukça da çakarım, fakat pek elenikası mafiş. Maamafih konuştuklarını anlıyordum. Birbirlerine:

(Aman ne uyanık, ne muamele bilir delikanlı. Böylesine can feda. Bravo, aşkolsun!) filân diyorlardı.

(Arkası var)

(*) Sultan Hamidin kadınlara verilmek için icad ettiği bir nişandı. Birinci rütbesi omuzdan bele hamaylı kordelâlı ve elmaslı, ikinci rütbesi göğse takılır ve gene elmaslı, üçüncü rütbesi de boyundan sallandırılırdı.

Kadıköy Halkevindeki resim sergisi

...evinde bir resim sergisi açılmıştır. Sergide genc ressamları - ...hir edilmektedir. Sergi ayın onuna kadar açıktır. Yukarıki ...köşeyi göstermektedir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Vapur idarelerinin devletleştirilmesi

Şirketihayriyenin durumu belli değil

Hükûmetin kabotaj hatlarında vapur işletmesini tamamen devlet inhisarı haline sokmağı kararlaştırdıktan sonra diğer deniz münakalâtını, bu meyanda körfez vapurlarile Şirketihayriyeyi de satın alarak bütün bu nakliyatı devletleştirmek tasavvurunda olduğu hakkındaki haberler büyük bir alâka uyandırmıştır.

Şirketihayriyenin hükûmetçe satın alınması tasavvuru hakkında fikirlerini öğrenmek istediğimiz idare erkânı bu hususta ketum davranmaktadırlar.

Bununla beraber bu idarenin en büyük hissedarlarından olan Necmeddin Mollanın Ankaraya gittiği ve Ekonomi Bakanlığile şirketin durumu hakkında temaslarda bulunduğu, bundan başka şirket idare meclisi azasından Mahmud Nedim ve müdür Yusuf Ziyanın da gene bu maksadla Ankaraya gittikleri öğrenilmiştir.

Şirket idare meclisi dün sabah toplanarak bu vaziyeti konuşmuştur. Öğrendiğimize göre şirket bugünkü durumunda kârla işlemektedir. Ancak otobüs rekabeti ve Boğazın günden güne rağbetten düşmesi bu kâr nisbetini çok azaltmıştır. Diğer taraftan şirketin hisse senedleri de düşük bir vaziyettedir. Vaktile elli liraya alınmış olan hisse senedlerinin bugünkü iştiraî kıymeti 17 liradır.

Diğer taraftan tarifelerin mütemadiyen indirilmesi, amortisman hesablarının bozulması ve yolcu miktarının eskisine nisbetle çok azalması da bu isteği artırmaktadır.

Bütün bu vaziyete rağmen hükûmetle idare arasında henüz hiçbir anlaşma yapılmış değildir. İş henüz bir etüd safhasındadır.

Diğer taraftan Boğazda, Halicde ve Anadolu sahillerinde münakalât hakkı Belediyeye aiddir. Hükûmetin Şirketi - hayriyeyi ele almak için evvelâ Boğazda nakliyat işi için İstanbul Belediyesile mutabık kalması icab etmektedir.

ADLİYEDE

Dükkâna girerek elbiseleri çalmış

Taksimde ahçı Mustafanın dükkânına girerek elbise ve eşyalarını çalmakla suçlu olan Yusuf yakalanarak adliyeye gönderilmiştir. Yusufun dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde sorgusu yapılarak tevkifine karar verilmiştir.

POLİSTE

BİR AMELE YARALANDI — Cibalide galvaniz fabrikasında çalışan amele Ali dün saçları istif ederken istifler yıkılmış ve ayağına düşerek ağır surette yaralanmıştır. Yaralı Cerrah - paşa hastanesine kaldırılmıştır.

ÇENESİNDEN YARALANDI — Beyoğlunda Hamalbaşında oturan Dimitrinin oğlu 9 yaşlarında Koço Meşrutiyet caddesinden geçerken 299 sayılı vatmanın idaresindeki tramvaya çarpmış ve çenesinden yaralanmıştır. Polis vatman hakkında tahkikata başlamıştır.

YARALANDI VE ÖLDÜ — Dün, Halic vapuru Kasımpaşaya yanaşacağı sırada Hasköyde oturan İsak adındaki adamın üzerine fenalık gelmiş ve yere düşerek başından yaralanmıştır. Yaralı çok kan kaybetmeğe başladığından can kurtaran otomobilile Beyoğlu hastanesine kaldırılmış fakat orada ölmüştür. Polis ölüm hakkında araştırmalara başlamıştır.

Portakallarımızı istiyen memleketler

Portakallarımıza Almanya, Mısır ve Sovyet Rusyadan bu yıl çok taleb vardır. Bu taleblerin yapıldığı yerler gönderdiğimiz nümuneleri çok beğenmişlerdir. İhracat yapılabilmesi için iyi portakalların piyasaya gelmesi beklenmektedir. Bunun için de on beş gün daha geçmesi icab etmektedir.

Gemlikteki cinayet

Gemlik (Özel) — Armudlu korucusu Hasanın Mehmed Ali isminde birisi tarafından öldürüldüğünü ve katilin bu cinayeti yaptıktan sonra, soğukkanlılığını kaybetmeden evine giderek yattığını bildirmiştim. Katil, jandarmalar tarafından yakalanmış ve hakkında tevkif kararı verilerek tahkikata başlanmıştır.

Bütün Türkiye Kurukahveci
MEHMED EFENDİ MAHDUMLARI
kahvesini içiyor.

Belediye hissesi hâlâ verilmemiş!

Kadıköy Su Şirketinde yapılan tahkikatın verdiği netice

İki aydanberi, Üsküdar - Kadıköy su şirketinin muamelâtını tetkik eden müfettişler, raporlarını alâkadar makamlara vermişlerdir. Tahkikat neticesinde, şirketin, senelerdenberi hükûmet vergisile beraber kanunen safi hasılatından Belediyeye vermeğe mecbur olduğu hisseden para kaçırdığı, kaçırılan paranın, 18-20 bin liraya baliğ olduğu anlaşılmıştır.

Şirket bu yolsuzluğu şu şekilde yapmıştır: Şirketle Nafıa Vekâleti arasında vaktile imza edilmiş mukavelenameye göre, şirket safi gelirinden yüzde bir miktarını, her sene Belediyeye terketmeğe mecburdur. Fakat şirket bu parayı tahakkuk ettirip Belediyeye vermek mecburiyeti karşısında kalınca, bunu bir esasa istinad ettirmeğe mecbur tutulmuş ve şirket te bu mecburiyet üzerine safi hasılâtının kaynaklarını yalnız «ücreti maktua ve su sarfiyat bedeli» olarak göstermiş, Belediye hissesini bu iki rakamın senelik hasılatı üzerinden tahakkuk ettirerek Belediyeye vermiştir. Bu tahakkukat cetvellerini de o vakitki Belediye Şirketler komiseri olan zat tasdik etmiştir. Aradan beş, altı sene geçmiş, nihayet günün birinde Belediye Muhasebe direktörlüğünde bir memur bu işe parmağını takmış ve şirketin maktu ücretle su sarfiyatı beledinden gayri olarak saat kirası namile de abonelerden para aldığını ileri sürerek bu cetvelleri vize etmemiş. İş uzun müddet şifahî konuşmaarla geciktirilmiştir. Nihayet gene o zamanki komiser, şirket nezdindeki nüfuzundan bahisle şifahî olarak işi halledeceğini vadetmiş, muamele yürümüş, fakat Belediyenin o güne kadar kaçırılan hakkı gene verilmemiş, bu paralar da şirketin kasalarında kalmıştır. Ertesi sene mesele tekerrür etmiş. Eski muhabereler, verilmiş bulunan kararlar unutularak gene şirket bildiğini yapmakta serbest bırakılmıştır.

Bundan iki sene evvel alâkadar memurlar, şirket hasılatı safiye kaynaklarının abonelerden alınan saat kiraları, ücreti maktua, su sarfiyat bedeli, tesisat bedeli ve kontrol saatleri kiralarından ibaret olması lâzım geldiğine karar vermişler, şirketin bu kaynaklar üzerinden Belediye hissesini vermesini istemişlerdir. Şirket bu parayı vermek istemeyince mesele Nafıa Vekâletine aksetmiş, Vekâlet, mukaveledeki sarahata istinaden şirketin bu kaynaklara göre Belediye hissesini vermesi lâzım geldiğini bildirmiştir. Fakat bütün bu tahkikat ve muhaberelere rağmen şirket bu parayı hâlâ vermemiştir.

Müfettişler, tahkikat neticesinde senelerdenberi Belediye hissesinin kaybolmasına sebeb olan eski komiseri de mesul saymaktadırlar. Tahkikat dosyası bayramdan bir gün evvel Belediye Reisliği makamına verilmişti. Bu işte mes'ul sayılan komiserin malûmatına da müracaat edilmiştir. Fakat paranın tahsili kat'iyet kesbetmiş olmakla beraber eski komiserin ne dereceye kadar mes'ul tutulacağı hakkında henüz bir karar verilmemiştir.

Dün sabahki sis

Limanda seyrüseferi inkıtaa uğrattı

Dün sabah mevsimin sayılı sislerinden biri şehir ve limanda münakalâtı arızaya uğratmıştır. Sis şehir ve civarına saat beşten itibaren çökmüş saat on bire kadar devam etmiştir. Bilhassa Boğaziçinde ve limanda sisin kesafeti fazla olduğundan Şirketihayriye ve Akay vapurları ilk postalarını teehhurla yapmışlardır.

Kadıköy - Haydarpaşa vapurları saat dokuza kadar çalışamamışlardır.

Şirketihayriye saat sekize doğru sisin kısa bir müddet için hafiflemesinden istifade ederek ihtiyat vapurlarını kaldırmış, bu sebeble seferlerde inkıtaın önü alınmıştır. Çengelköy hattına sise rağmen bir sefer yapılabilmiştir.

Boğazın uzak iskelelerindeı vapurlar dokuza doğru kalkabilmiştir.

Beşiktaş - Üsküdar seferler inkıtasız yapılmıştır. Sisin devam ettiği müddet zarfında yalnız saat sekizde Harem iskelesine bir vapur kaldırılabilmiştir.

Saat on birden itibaren bütün postalar muntazaman yapılmağa başlamıştır.

Ford fabrikasında yapılan tetkikat

6 yıllık muamelât birer birer gözden geçiriliyor

Geçen yılın başlarında Gümrük Teftiş heyeti (Ford Motör Kumpani) İstanbul fabrikasını gümrük resmi kaçakçılığı yapmak suçile sekizinci ihtısas mahkemesine vermişti. Yapılan duruşmadan sonra mahkemenin gördüğü lüzum üzerine Ford fabrikasında tetkikata başlıyan ehlihibrenin tetkikatı gün geçtikçe şayanı dikkat bir şekle girmekte ve genişlemektedir. Ehlihibre, Fordun şimdiye kadar olan altı yıllık ve üç büyük oda dolduran bütün defter, evrak ve sairesini tetkik etmektedir. Bundan başka Fordda mevcud bütün otomobiller, fabrika levazımı, yedek parçalar ve sair eşya tesbit edilmekte ve bir cetveli yapılmaktadır. Ehlihibre şimdilik bu cetvellerin hazırlanmasile meşguldür. Bu cetveller hazırlandıktan sonra gümrük kayidlerile karşılaştırılacak ve buna göre bir cetvel tanzim edilecektir. Bütün bunlardan sonra iş tekrar duruşma safhasına girecektir.

MÜTEFERRİK

60,000 lira borc bırakarak kaçmış

Mühim miktarda döviz kaçakçılığı yaptığı için hakkında takibata başlanan fakat memleketten kaçmağa muvaffak olan İtaliko ismindeki vapur acentası Tazio Pampaloni hakkındaki tahkikat bitirilmiş ve evrak İstanbul Müddeiumumiliğine verilmiştir.

Piyasada 60,000 liradan fazla borc bırakan bu adamın İstanbulda muvazaalı bir surette oğlu namına bir acenta kurduğu anlaşılmış ve alacaklıları bu acentaya vazıyed edilerek haklarının temini için müracaatte bulunmuşlardır.

İtalyan tebaasından olan Tazio Pampaloninin İtalyada Türkiyenin siyasî bir kurbanı olarak İtalyaya iltica ettiği yolunda bazı propagandalarda bulunduğu yapılan teşebbüslerden anlaşılmış, bu noktadan da hakkında takibata başlanmıştır.

Ziraat ve Baytar talebesinin eğlencesi

Ankara Ziraat ve Baytar Enstitüleri talebeleri bayram münasebetile Ankara Halkevinde mezunlar şerefine bir toplantı yapmışlardır. Bu eğlenceye Enstitü profesörleri ailelerile, mezunlar ve bütün talebeler iştirak etmişlerdir. Eğlenceler çok samimî olmuş ve talebeler tarafından teşkil edilen bir caz, geç vakte kadar güzel parçalar çalmıştır. Resmimiz bu toplantıda bulunanların bir kısmını göstermektedir.

SOSYETELERDE

Kadıköy Su şirketi nasıl satın alınacak?

Kadıköy Su şirketinin satın alındıktan sonra ne suretle idare edileceği hakkında karar vermek üzere bir komisyon kurulmuştu. Komisyon bu husustaki mesaisini bitirmiş ve bir rapor hazırlamıştır. Rapor iki kısımdan ibarettir. Birinci kısım şirketin ne suretle alınabileceği hakkında ileri sürülen mütaleadan ibarettir. İkinci kısım, şirket satın alındıktan sonra ne suretle idare edilmesi lâzım geldiği hakkındadır. Rapor, şarbaylık makamına verilmiştir. Muhittin Üstündağ yarından sonra İstanbula gelir gelmez bu raporu gözden geçirecek ve Nafıa Vekâletine gönderecektir.

ECNEBİ MEHAFİLDE

Rum Patrikhanesine yapılan taziyeler

Dün şehrimizdeki Yunan ve Lehistan konsolosları ve Ermeni patrik kaymakamı Rum Patrikhanesine giderek taziyette bulunmuşlardır. Bütün ortodoks patriklerile müstakil ortodoks kiliseleri tarafından Patrikhaneye taziyet telgrafları gelmiştir.

Bulgar elçileri arasında değişiklikler

Sofyadan verilen bir habere göre Bulgar hükûmeti sefirleri arasında değişiklikler yapmağa karar vermiştir. Bulgaristanın Ankara, Bükreş, Moskova, Berlin, Belgrad, Brüksel sefirleri değişecektir. Ankara sefiri Pavlofun yerine kısmı siyasî müdürü Nikonun tayin edileceği söylenmektedir.

Saygı değer müşterilerimin yeni senelerini kutlular ve saadetlerini dilerim.
Kazmirci Papadopulos

Siyasi icmal

1936

1935 yılına politika noktasından derin endişeler ve iktısad cihetinden büyük ümidlerle girdik. 1934 senesinin 1935 yılına miras bıraktığı karışık ve korkunc meselelerden bir çoğu geçen senede dah halledilemedi ve daha karışık ve daha zor bir şekilde 1936 senesine intikal etti. Yalnız Sar havzası burada Milletler Cemiyeti namına yapılan reyiâm neticesi olarak Almanyaya ilhak edilmek suretile mühim bir mesele halledilmiştir. Bu suretle Almanya ile Fransa arasında arazi ve hudud meselesi kalmamıştır.

Yugoslavya Kalının katli hâdisesi üzerine bu devletle Macaristan arasında çıkan ve Milletler Cemiyetine havale edilen ihtilâfın İngiliz Nazırı Mister Edenin marifetile izale edilmiş olması geçen senenin sayısı pek az olan kârlarından biridir. Diğer meseleler ise bütün dünyanın huzur ve sükununu daha vahim bir şekilde tehdid ediyor. İtalyanın Habeş toprakları üzerindeki iddiaları iki devlet arasında harbe sebeb oldu.

Bu harbı önünü almak için Milletler Cemiyeti tarafından alınan zecri tedbirler dünya milletlerile İtalyanlar arasında büyük bir savaş şeklini aldı. İtalyanın Habeşistana tecavüzü yüzünden İngiliz İmparatorluğunun ana yollarının ve üslerinin tehlikede kalması iki büyük devlet arasında Akdenizde tehlikeli bir gerginlik peydahladı. İngiliz ve Fransız menfaatlerinin getilmesi esası üzere Pariste M. Lavalle Sir Samuel Hoare arasında kararlaşan sulh teklifleri suya düştükten sonra yeni tedbirlere müracaat edilmeden evvel İngiltere Akdeniz devletlerinden, filiz donanmasına ve yerlerine İtalyanın muhtemel bir tecavüzüne karşı ne gibi yardımda bulunacaklarını sordu.

Bu müracaate cevabın Fransa, Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya devletleri lâzım gelen yardımı taahhüd etmişlerdir. Bu taahhüd, Akdenizde İtalyanların İngiliz donanmasına ve üslerine baskın yaparak Akdenize hâkim olması ihtimalini azaltmakla de Afrikadaki harbin herhangi suretle Avrupaya sirayeti imkânını bertaraf etmemiştir. Bütün dünya Habeşistanın müstakil kalmasını istiyor. Bu dava şüphesiz muzaffer olacaktır. Çünkü bu davanın muzaffer olamaması emperyalist olan bütün devletlerin mevcudiyet ve ikbalini daimî tehlikeye ve taarruza maruz bırakacaktır. Lâkin İtalya da kolaylıkla yola gelmiyecek ve sonu belli olmıyan ihtilâtlara sebeb olacaktır.

1934 senesinin son gününde Japonya tarafından mefsuh ilân olunan Vaşington ve Londra deniz muahedelerinin yerine deniz silâhını tahdid için yeni bir muahede yapılması için İngiltere tarafından davet olunan ihzarî konferans neticesiz kalmıştı. Geçen senenin son ayında Londrada ... resmî konferans ta müsbet bir neticeye varmaksızın toplantısını yeni seneye bıraktı.

Japonya İngilterenin Habeş meselesile çok meşgul olmasından istifade ederek şimalî Çinde ayrı hükûmetler vücude getirdi. Cenubî Moğolistanın yarısını zaptetti. Japonların Sovyetlerin kontrolü altındaki şimalî Moğolistanı da istilâ niyetleri göstermeleri ile de yeni bir vaziyet ihdas edebilir.

Almanya Sar meselesi halledildikten sonra Fransaya dostluk elini uzattı. M. Laval bu eli tutmak istedi. Çünkü iki tarafı doğrudan doğruya alâkadar eden bir mesele yoktur. Fakat Sovyet Rusya ile Fransa arasında geçen mayısın ikisinde akdolunan ve henüz tasdik edilmiyen karşılıklı yardım muahedesi iki komşu devletin yakınlaşmasına mâni olmuştur.

Fransanın Sovyet ittifakından vazgeçeceğine pek ümidi kalmıyan Almanyanın ahiren Japonyaya ittifak teklif ettiği haber verilmektedir. Bu tahakkuk ederse Avrupayı meşgul edecek bir dağdağa doğurabilir.

MUHARREM FEYZİ TOGAY

Yumurta fatları

Yumurta piyasası son günlerde oldukça durgun gitmektedir. Fiatlar 1440 tanelik sandıklar 33 liradır. Buzhaneye girmiş yumurtalar ise 18 liradır.

Cumhuriyet

Nüshası 5 Kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750	1450
Üç aylık	400	800
Bir aylık	150	yoktur

SON HABERLER...
TELEFON TELGRAF VE TELSİZLE

Laval kabinesi mecliste akalliyette mi kalmış?

Sol cenah gazeteleri, rey puslalarında hatalar yapıldığını ve Lavalin iki yüz seksen dört reyle ekalliyette kaldığını iddia ediyorlar

Paris 31 (A.A.) — Sol cenah gazeteleri, geçen cumartesi günü saylavlar kurulunda kat'i rey tasnif olunurken pusulalar üzerinde yapılan müteaddid hatalardan dolayı inifal ve istikrah göstermekte ve hakikatte o gün hükûmetin 288 reye karşı 284 reyle ekalliyette kalmış olduğunu ileri sürmektedirler.

İngiliz sefiri Lavalle neler görüştü?

Paris 31 (A.A.) — Lavalle İngiliz büyük elçisi arasında dün yapılan mülâkattan bahseden Matin gazetesi, İngiliz ve Fransız süel eksperleri tarafından tasarlanan mütekabil yardıma aid bazı meselelerin bu konuşmada mevzuu bahsedildiğini yazmaktadır.

Paris 31 (A.A.) — Oeuvre gazetesi, ün İngiliz sefirinin M. Lavali ziyaret tmiş olduğunu kaydetmektedir. Bu ziaret hakkında büyük bir ketumiyet gösriliyor.

Sir George Clerkin Londradan bir gûna talimat almamış olduğu muhakkaktır. Bununla beraber İngiliz sefirile M. Laval arasındaki görüşmenin mevzuunu deniz konferansı mesaisile Hitler - Phipps mülâkatının ve M. Edenin Londraya ıvdeti keyfiyetinin teşkil etmiş olduğu tannolunuyor. Londra deniz konferansı neselesinde M. Pietrinin son beyanatı, Londrada Fransanın Vaşingtonda tesbit edilmiş olan yüzde nisbetine sadık kalamıyacağı zehabını tevlid etmiş ve bu mesele İngiltere hükûmetini endişeye düşürmüştür. Şu hale göre Fransa, İngilizlerin nazarına Japonların nazariyelerine yaklaşmakta gibi telâkki olunmaktadır.

Figaro gazetesi, Alman diplomatları arasında yakında geniş mikyasta tebdülât yapılacağını yazmaktadır. Bu meyanda bilhassa Paris sefirinin değiştirilmesi mevzuu bahistir. Hastalık dolayısile Paristen ayrılmış olan M. Koesterin avdet etmemesi ihtimal dahilindedir. Bu hastalık, diplomatik bir temarüz değildir. Belki Berlinde hoşnudsuzlukla karşılanmıyacak olan mecburî bir tekaüde sevk meselesi mevzuu bahistir. Zira M. Koester ile fon Ribbentrop arasındaki münasebetlerin pek o kadar dostane olmadığı kimsenin meçhulü değildir.

Yeni Fransız seçimi ne vakit yapılacak?

Paris 31 (A.A.) — Sanıldığına göre yeni saylav seçimi, mart sonunda ve yahud nisan bidayetinde yapılacaktır. Bakanlar kurulu, seçim tarihini, kat'i olarak, 14 kânunusanide parlamentonun yeniden toplanacağı tarihe doğru tesbit edecektir.

Paris 31 (A.A.) — Cumurcu merkez partisi parlamento grupu, Paul Reynaudun istifasına ittilâ kesbetmiş ve kürsüdeki vaziyetinden dolayı teessüfünü izhar etmiştir. Grup, ittifakla Tardieunun istifasını geri almasını rica ya karar vermiştir.

Tayyare vergisi

Bugünden itibaren tatbika başlanıyor

Hava kuvvetlerine yardım vergisi hakkındaki kanun lâyihası dün Finans teşkilâtına tebliğ edilmiştir.

Umumî, mülhak, hususî bütçeler ve belediye bütçelerile idare edilen daire ve müesseselerin maaş, tahsisat, ücret, yevmiye, hakkı huzur, aidat, ihtisas zammı, tekaüd ve sair zat maaşları, ikramiye, ihbariye, tazminat namile ve diğer herhangi bir namla olursa olsun yapılmış ve yapılacak bir hizmet mukabilinde verilecek aylık ve yevmiyelerden alınacak yüzde iki nisbetindeki bu vergi şahsî ve hükmî bütün müesseselere şamildir. İstisnası yok gibidir. Kanunun tatbikına bugünden itibaren geçilecektir. Tatbikata dair ayrıca gönderilen bir izahnamede şöyle denilmektedir:

1 — Bu vergi kanunda yazılı istihkakların sair vergiler kesilmeden evvelki aslî miktarı üzerinden hesab edilecektir.

2 — Toptan tediye emri gönderilmiş olan Malsandıkları şimdilik dördüncü madde hükmünü tatbik etmiyerek vergiyi ita emri üzerinden göstermek suretile tevkif edeceklerdir.

3 — Kanunun şekle aid olan kısımları muvazene ve buhran vergileri kanunlarındakinin aynidir.

Tatbikatta ona göre muamele yapılacaktır.

Ingilizlerin Akdenizde kullanacağı limanlar

Kıbrısta Mogoso ve Limasol üslerine çok fazla ehemmiyet verilmektedir

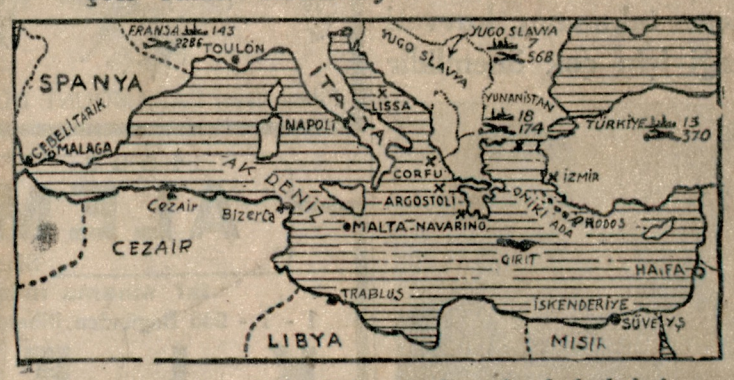

İcabında Akdenizde İngilizlere yardım edecek devletlerin kuvvetlerile İngiliz donanmasının kullanacağı üsler

Milletler Cemiyeti misakının on altıncı maddesinin tatbiki yüzünden Akdenizde İngiliz gemilerine ve üslerine İtalyanların muhtemel bir hücumuna karşı İngiltere hükûmetinin Akdeniz hükûmetlerinden yardım istiyerek yaptığı müracaate Türkiye, Fransa, Yugoslavya ve Yunanistan tarafından müsbet cevablar gönderilmiştir.

Bu münasebetle Deyli Meyl gazetesi İngiltereye yardım etmeği teahhüd eden Akdeniz devletlerinin umumî bir hartasını ve her devletin İngilterenin yardımına tahsis edebileceği nekadar gemisi ve tayyaresi olduğunu neşretmiştir. Bundan başka Akdenizdeki başlıca deniz ve hava üsleri dahi siyah yuvarlaklarla gösterilmiştir. Bu üslerden İngilterenin kullanmasına müsaade edilenlere bir darb ismeti konulmuştur.

Ahiren M. Laval Bizarta ve Tolon Fransız harb limanlarının da İngiliz harb gemilerine tahsis edileceğini vadettiğinden bu limanları da İngilterenin kullanmasına müsaade edilen limanlar arasına sokmak lâzımdır.

***

Morning Post gazetesi Maltanın Sicilyaya yakınlığı dolayısile Kıbrısın Akdenizde İngiliz donanmasının üçüncü bir üssü olarak kullanılacağını haber veriyor.

Maguse limanı mahfuz olduğundan burası bahrî üs olarak kullanılacaktır. Limasolun arkasındaki tuzlu göl deniz tayyareleri limanı ittihaz edilecektir.

Bu gazete İtalyanların Rodosta bir fırka asker bulundurdukları ve Rodosun etrafındaki tepelere yüzlerce top yerleştirdiği haberini kaydettikten sonra Kıbrısın Rodostan ancak 250 mil uzakta olduğunu yazıyor.

Kıbrıs deniz üssü İskenderiye ve Hayfa limanlarının fevkinde tutulacaktır. 27 kânunuevvelde Maguse limanına bir İngiliz filosu gelmiştir.

HEM NALINA MIHINA

Motörlü tebrikler

Yeni yıla girerken, hayatımızdan eksilen eski yıla bir göz atmak faydalıdır. Böylece bir senelik kâr ve zararımızı gösteren bir bilânço yapmış oluruz; bir bilânço ki yeni seneye aid çalışmalarımız için bize hem kılavuzluk eder, hem de yeni yeni kuvvetler verir.

Geçen seneki millî faaliyetimize bir göz atarsak görürüz ki 1935 yılında, memlekette en büyük himmet, endüstriye, demiryollarına ve millî müdafaa işlerine verilmiştir.

Sümer Bankla İş Bankası müteaddid yeni fabrikalar ve temellerini atmışlardır. Bu fabrikalar, yalnız milyonlarımızın su gibi dışarı akmasına mâni olmakla kalmıyor, ayni zamanda birçok çiftçinin ve işçinin geçinmesini temin ediyorlar. Ekonomik hayatta herşey biribirine bağlı olduğu için yeni fabrikalarımız, işledikleri ham maddeler, yaktıkları kömür, yaptırdıkları nakliyat dolayısile memleketin, iş sahasında iyi bir faaliyet ve hareket uyandırıyorlar. Sümer Bankın Kayseri dokuma fabrikası, Kayseri şehrine yeni bir can vermiştir. Bütün öteki fabrikalar da muhitlerine kan ve hayat şırınga ediyorlar.

1935 yılında yapılan demiryolları 615 kilometroya varmıştır, ki bu, Amerikalıları bile hayrette bırakacak iyi bir rökordur. Demiryolların, memleketin hayatındaki büyük kıymet ve ehemmiyetini anlatmağa lüzum yoktur; lokomotif girmiyen yere medeniyet girmez demek kâfidir. Yukarıda bahsettiğimiz sanayi inkişafını temin eden de, demiryollarıdır. Kayseriye daha evvel, lokomotif girmemiş olsaydı orada fabrika mı kurulurdu? 1935 yılı, Türk şimendiferciliğinde tarihî bir yıl olarak kalacaktır; çünkü yurdun sinesine 615 kilometroluk rayın döşendiğini görmek saadeti bu yıla nasib olmuştur.

1935 yılı, millî müdafaa bakımından çok çalıştığımız bir sene olmuştu. Akdenizde siyaset ufuklarının ne olacağı malûm bulunmadığı bir sırada, Türkiye, millî müdafaasını tamamlamağa çalışmakla en doğru, en tabiî bir harekette bulunmuştur. Milletler Cemiyeti, 54 milletin harb aleyhtarlığına rağmen, kuvvetli İtalyanın zayıf Habeşistana çullanmasına mâni olamamıştır. Demek ki yeryüzünde hakkını korumak için kuvvetli olmaktan başka çare yoktur. Onun içindir, ki Türkiyenin de silâhlanmakta yerden göke kadar hakkı vardır. Havalık için, verilen 21 milyon liralık tahsisat, yurdun selâmetini temin eden bir sigortadır. Bir harbin her bakımdan mucib olacağı felâketler ve facialar düşünülürse, millî müdafaaya verilen paraları sevincle karşılamamak kabil değildir.

Öyle bir asırda yaşıyoruz ki milletlerin medenî seviyesi motör kuvvetile ölçülüyor. Motörsüz medeniyet kanadsız kuşa benzer. Etrafımıza bakınız, hemen her şeyde hâkim olan kuvvet, motör kuvvetidir. Otomobili, tayyareyi, takayı, tramvayı, tankı, topu, traktörü, torpidobotu, makineyi, fabrikayı çeviren, işleten, yürüten, elektriği yakan odur.

Onun için 1936 senesinin memleketimiz için bir motör yılı olmasını, Türk yurdunda bir motör fabrikası açılmasını temenni ederim.

Dün geceki eğlencenin yorgunluğile henüz kazan gibi olan başınızda, bu motör gürültüsünün iyi bir tesir bırakmıyacağını biliyorum amma devrimiz motör devri, medeniyetimiz motör medeniyetidir. Size için yeni yıl bakkındaki tebrik ve temennilerimin de motörlü olmasını tabiî görmenizi dilerim.

Dış Bakanımız

Tevfik Rüştü Aras bugün geliyor

Sofya 31 (Telefonla) — Dış İşleri Bakanımız Tevfik Rüştü Aras bugün saat 16,40 ta ekspresle Avrupadan burada geldi. Sofya istasyonunda Yunan, Rumen, Yugoslav sefirlerile Sofya sefaretimiz erkânı tarafından karşılandı. Bir anlaşamamazlık eseri olacak ki, Bulgar hükûmeti tarafından hiçbir kimse Dış İşleri Bakanımızı karşılamağa gelmemişti.

Ekspres Sofya istasyonunda durduğu müddetçe Dış İşleri Bakanımız Yunan, Rumen, Yugoslav sefirlerile görüştü ve gene karşılayanlar tarafından uğurlanarak İstanbula hareket etti.

Ziraat Vekilinin Bursada tetkikleri

Bursa 31 (Telefonla) — Ziraat Vekili Muhlis dün şehrimize gelerek Karacabey harasını gezmiştir. Vekil dün akşam ziraat mektebinde ziraatçilerle bir konuşma yaptı ve Bursanın ziraat işleri etrafında alâkadarlardan izahat aldı.

Fransız - Sovyet ticaret muahedesi

Paris 31 (A.A.) — Bu akşam Dış İşleri Bakanlığında Fransız - Sovyet ticarî münasebetlerine dair olan 1936 tarihli muahedename imzalanacaktır. Yeni muahedename, 1 kânunusani 1934 tarihli muahedenameyi tecdid etmektedir. Bu son muahedename, bazı ufak tadilâtla 1935 senesinde tecdid edilmişti.

Almanyanın Paris elçisi öldü

Paris 31 (A.A.) — Alman büyük elçisi Koland Koester ölmüştür.

Adana Ticaret mektebi talebeleri İzmirde

İzmir 31 (A.A.) — Adana Tecim okulu talebeleri bayram tatilinden istifade ederek bazı tetkikatta bulunmak üzere şehrimize gelmişlerdir. Talebeler muallimlerile birlikte Tecim Odasına gitderek Ege ekonomik ve tecimel durumu ve ürünleri hakkında uzunboylu izahat almışlardır.

Serbest bırakılan Yunan zabitleri

Atina 31 (Özel) — General Kondilisin Başbakanlığı zamanında aleyhinde kıyam hazırlıkları anlaşılarak tevkif edilen Atina garnizonu sübaylarından iki albay, 4 binbaşı, bir yüzbaşı ile bir yüzbaşı muavini serbest bırakılmışlardır.

Venizelosun karısı Yunanistana para gönderiyor

Atina 31 (Özel) — Venizelosun karısı Yunanistandaki işsizlere dağıtılmak üzere hükûmete 315,000 drahmi gönderdi.

Beşiktaş mağlûb

Panatinakos dünkü maçı 2 - 1 kazandı

Atina 31 (Özel) — Beşiktaş takımı bugün Panatinakos takımile karşılaştı. İlk maçın beraberlikle bitmesi bugünkü maça daha büyük ehemmiyet vermişti. Saha çok kalabalıktı.

Oyunun devresinde iki taraf ta birer sayı yaptılar.

İkinci devre, birinciye nazaran daha çok hararetli ve heyecanlı oldu. İki taraf ta galibiyet golünü atmak için bütün gayretini sarfediyordu.

Panatinakos oyunun sonlarına doğru galibiyet golünü yapmağa muvaffak oldu ve müsabaka 2 - 1 Beşiktaşın mağlûbiyetile bitti.

Efgan Hariciye Nazırı Ankaraya geliyor

Ankara 31 (Telefonla) — Memleketimizi ziyaret edecek olan Efgan Hariciye Nazırı Feyzi Han cumartesi günü Ankaraya gelecektir. Dost Efgan Hariciye Nazırı bir heyet tarafından Nusaybinde karşılanacaktır. İstikbal heyeti yarın akşam yola çıkacaktır.

Ankarada Necati ihtifali

Ankara 31 (Telefonla) — Eski Adliye Vekili Necati 1929 yılının ikincikânunun ilk günü ölmüştü. Yarın saat 15 te merhumu sevenler Cebecideki mezarı başında toplanarak onu anacaklardır.

Bursaya giden izciler

Bursa 31 (Telefonla) — Bayram ve Yılbaşı tatili dolayısile buraya gelen Galatasaray lisesi izcilerile Alman lisesi talebesi Bursanın muhtelif yerlerini gezmişlerdir. Bursa Lisesi mezunları cemiyeti de Uray salonunda bir balo vermiştir.

Bu akşam da Valinin himayesinde harb malûlleri menfaatine bir balo verilecektir.

25 liradan fazla para ithali memnu

Ankara 31 (Telefonla) — Hükûmet haricden 25 liradan fazla Türk parasının memlekete ithalini menetmiştir.

18 Hindli boğuldu

Şolapur 31 (A.A.) — İçinde 25 müslüman kadın ve çocuk bulunan bir motör batmıştır. Bunlardan 18 i boğulmuştur.

Fransada feyezanlar

Paris 31 (A.A.) — Ron ve Garon nehirleri yükselmekte berdevamdır. Ron vadisinde birkaç yer iki metro su altındadır. Bazı yollar bir metroya yakın su ile örtüldüler. Garon nehri de her saatte yükseliyor. Mozel nehri boyundaki bazı evler boşaltılmıştır.

Giden yılla Gelen yıl arasında

(Başmakaleden devam)

Bu hakikat iyice anlaşılmadığı içindir ki geçen yılı harb içinde geçirdik ve onu maziye harb içinde devrederek yeni yıla da harb içinde geçmiş bulunduk.

Bu yıl ne olacak? Bir kere İtalyan - Habeş anlaşmazlığı açık bir çıkmazda görülüyor ve eğer biraz üstüne varılırsa ateşin Avrupaya ve belki dünyaya sirayetinden korkuluyor. Eğer insanların ellerini böyle bir korku tutarsa onların akıbet korktuklarına uğrıyacaklarına şüphe yoktur. Eğer İtalya - Habeşistan anlaşmazlığı çıkmazda ise ve eğer harbin Avrupaya ve belki dünyaya geçmesinden korkuluyorsa bunun sebebini ancak Milletler Cemiyetinin zayıflığında aramak lâzımdır. Filhakika Fransa gibi başlıca umudunu Cemiyete bağlamış bir millet bile binbir hesabla işi uzaktan maşa ile tutmakta devam ederse yakın günlerin birinde dünyanın korkulduğundan daha ağır kâbuslu belâlara sürükleneceğinde şüphe edilemez.

Almanyanın Japonya ile gizli ittifak hazırladığından -yeni yıl hediyesi gibi- hâlâ ısrarla bahsedenler var. Cemiyet böyle zayıf davrandıkça hatta bundan daha fenalarının yapılacağında ne diye şüphe etmeli? Kapı ardına ve meydan sonuna kadar açık değil mi? Cemiyet bir İtalyan - Habeş anlaşmazlığını makul, çabuk ve kesin bir surette halledemezse nasıl olup ta ondan daha büyük çatışmaların önüne geçebilecek?

Hulâsa yeni yıla girilirken de gene bütün umudların ve bütün umudsuzlukların hep Cemiyet etrafında toplandığını görüyoruz. Cemiyete lâyık olan çekidüzeni verip vermemek meselesinde insanlığın boynuna ağır mes'uliyet halkaları geçirilmiştir. İşte hakiki ve korkunc manzara budur.

YUNUS NADİ

İngilterede işsizler azalıyor

Londra 31 (A.A.)— 16/12/935 tarihinde işsizlerin adedi 1,868,565 olarak tesbit edilmiştir. İşsizlerin adedi 25,11 tarihindenberi 49,997 ve bir senedenberi de 217,250 eksilmiştir.

Fransız Bankasının iskonto nisbeti

Paris 31 (A.A.) — Bank de Fransın iskonto nisbeti yüzde altıdan beşe indirilmiştir.

Mançuryadan gelen haydudların yaptıkları

Pekin 31 (A.A.) — Mançuryadan gelen haydudlar Pekinin 45 kilometro kadar yakınına inmişler ve birçok köyleri yağma eylemişlerdir.

Mes'ud bir evlenme

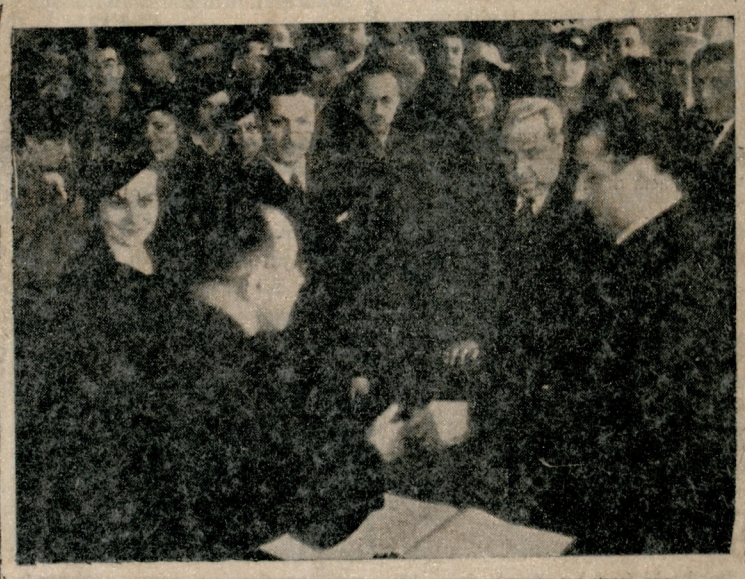

Yeni evlilerin nikâhı Başmuharririmizin şehadetile Beyoğlu Kaymakamı Daniş tarafından kıyılırken

Gazetemizin Yazı İşleri müdürü arkadaşımız Abidin Daverin kızı Nilüferle eski Ankara Valilerinden merhum Reşidin oğlu, Galatasarayın yetiştirdiği kıymetli genclerimizden, Gümrük ve İnhisarlar müfettişi Cezmi Şahin Girayın nikâh merasimi dün Beyoğlu Evlenme memurluğunda icra edilmiştir.

Başmuharririmiz Yunus Nadi ile Gümrük ve İnhisarlar Teftiş heyeti reisi Muammer, Beyoğlu İlçebayı Danişin bizzat yaptığı nikâh merasiminde şahidlik etmişlerdir.

Vali ve Belediye reisi Muhiddin Üstündağın refikaları, saylavlardan Asım Us ve Hakkı Tarık Usla İsmail Müştak, Harb Akademisi Komutanı Korgeneral Ali Fuad, Boğazlar komisyonu reisi Amiral Vasıf, İstanbul Müftisi Fehmi, Zingal şirketi direktörü Tevfik Âli Çınar, gazeteci arkadaşlarla her iki ailenin dostlarından ve azasından birçok zevat bulunmuşlardır.

Genc çifti tebrik eder ve yeni kurdukları yuvaya saadelter dileriz.

Gencler çiçek demetleri arasında yan yana

Yumurcağın muzibllkleri

İnhisar İdaresinin 4 aylık faaliyeti

İnhisarlar idaresi tütün fabrikaları tarafından hazirandan eylûle kadar dört ay zarfında 4,409,401 kilo sigara yapılmıştır. Geçen sene ayni aylar zarfındaki imalât 3,685,877 kilo idi.

Dört aylık yaprak tütün ihracatımız da 3,280,792 kilodur. Geçen yıl ayni aylar zarfındaki ihracat 2,264,919 kilo idi. Demek oluyor ki bu sene tütün ihracatımızda bariz bir yükselme vardır.

Tuz memlehalarının dört aylık istihsalâtı da 48,590,350 kiloyu bulmuştur.

Dört ay zarfında Müskirat inhisarı fabrikalarile idare namına çalışan fabrikaların soma imalâtı 626,578 kilo, rakı imalâtı 486,040 kilo, kanyak imalâtı 3769 kilo, likör imalâtı 10.236 kilo, şişelenen şarab 58,293 kilodur.

Hususi âmillerin dört [illegible] rakı imalâtları 1,635,65[illegible] imalâtları da 33,28[illegible]

SPOR

Macar takımı bugün Pera ile karşılaşıyor

Bugünkü müsabaka, Macar takımının kuvveti hakkında bir fikir vereceği için çok önemlidir

Bugün Pera takımile karşılaşacak olan Uypeşt takımının üç oyuncusu
Merkez muavin Rüis — Sol iç Kallai — Kaleci Hari

Şehrimizde bulunmakta olan Macaristanın kuvvetli Uypeşt takımı, bugün Taksim stadyomunda Pera ile ilk maçı yapacaktır.

Uypeşt takımile gelen idareci ve antrenörün söylediklerine göre takımın dokuz oyuncusu beynelmileldir. En ihtiyar oyuncuları olan Sternberg ancak yirmi yedi yaşındadır. Bununla beraber hepsi de bizim oyunculara nisbetle iriyarı kimselerdir. Oynadıkları oyun da çok tesirli bir sisteme maliktir.

Bununla beraber şunu da ilâve edelim, bazı zamanlar Macar futbolu bizim futbol gibi istikrarsızlık göstermektedir. Geçen sene Avusturya millî takımına büyük sayı farkile galib gelen Macar millî takımı iki hafta sonra İsviçreliler karşısında ademi muvaffakiyete uğramıştı. Bu halin burada da başlarına geleceğini tahmin etmemekle beraber oyuncularımızın, Türk futboluna lâyık bir derece almağa çalışacaklarını düşünür ve arasıra yaman oyunlar çıkardıklarını da hatırlarsak, yüzde bir dahi olsa Uypeştin burada mağlûb edilmesi ihtimal dahilindedir.

Pera takımı, kendine mahsus bir oyun sistemi olan takımdır. Bugün bu kuvvetli takımın karşısında nasıl bir netice alacağı belli değildir. Fakat herhalde güzel bir oyun seyredeceğimize şüphe yoktur. Bugünkü müsabaka, Macar takımının hakikî kuvvetini göstermesi itibarile de çok şayanı dikkat olacaktır.

936 Paris güzeli

Fransızlar güzelliğe, zevke dair işlere lüzumundan fazla itina göstermekle marufturlar. Bu sene de daha 936 nın yüzü bile görülmeden 936 Paris güzelini seçmişler. Resimde yeni Kraliçe Matmazel Madeleine Bastre'ı görüyorsunuz.

Aşçı Aranıyor

Fabrika müstahdemlerine günde otuz kadar yemek verecek küçük bir lokantanın kendi hesabına idaresini almak üzere Kâğıdhane mıntakasında bir fabrika için bir aşçı istenmektedir.

Aşçının oturacağı yer, ısınması ve ışığı meccani olup bu yer bir eve de elverişli olabilir. Teklifler acele «Memurin dairesi, Beyoğlu, posta kutusu 2248» adresine gönderilmelidir.

Yunanistanın yeni seçim kanunu

Atina 31 (Özel) — Bakanlar kurulunun dün akşamki toplantısında yeni seçim kanunu kat'i olarak tasdik ve bugünkü resmî gazete ile neşredilmiştir. Bakanların bu toplantısında Venizelosun arkadaşlarından esasen asker olup ta siyasetle uğraşan ve mart isyanındaki mahkûmiyetleri affedilen Gonatas, Havinis, Hacibey ve Grigoriadisin saylavlık için namzedliklerini koyabileceklerine karar verilmiştir.

Bulgar ordusundan çıkarılanlar

Belgrad 31 (Özel) — Sofyadan buraya gelen haberlere göre Bulgar Harbiye Nazırının raporu üzerine Kral Boris sabık İç İşleri Bakanı General Atanakof, sabık Kültür Bakanı General Radef ve Askerî Fabrikalar müfettişi General Bölkefin ordudan çıkarılmaları hakkındaki emri imzalamıştır. Yılbaşından itibaren dördüncü, beşinci, altıncı fırkalar kumandanile amele kıtaatı umum kumandanı da miralaylıktan generalliğe terfi etmektedir.

Bir Holanda gemisi yanıyor

Londra 31 (A.A.) — Amsterdam - Holanda Hindistanı seferini yapan «Tarakan» adlı sekiz bin tonluk bir Holanda gemisi, Manştan geçerken ateş almıştır. Gemi, patlayıcı maddeler taşımakta olduğunu telsizle bildirmiştir. Tayfalar yangını söndürmeğe çalışmaktadır. Kumandan, bir iştial olmadan Plymouth limanına varmak ümidindedir.

YENİ ESERLER

İliç'in Ölümü

Meşhur Tolstoyun en nefis bir hikâyesidir. Hayatı en canlı sahifelerile gösterir ve ne olduğumuzu, ne olacağımızı ibret levhaları halinde aksettirir. Tercüme, Haydar Rifatındır. 50 kuruş.

Yarın akşam **MELEK** Sinemasında
Sesli sinemanın bir harikası
Memleketimizde ilk defa olarak büyük OPERA EİLM
En canlı ve hareketli bir mevzuu üzerine iki billûr ses
JEANETTE MAKDONALD ve NELSON EDDY
MARiETTA
Fransızca sözlü vehakiki Fransızca şarkılı M. G. M. büyük süperfilmi
Filme ilâve: PARAMOUNT DÜNYA HABERLERI. Numaralı biletler evvelden aldırınız. Tel. 40868

1936
ALEMDAR ve MiLLî
Sinemaları bütün Istanbula bir sürpriz yaptı
İki sinema müştereken dünyanın en büyük filmini oynuyor
1 - 1 - 936 Bugünden itibaren
K L E O P A T R A
Ayrıca ALEMDAR'da AŞK KURBANI
Oynıyan: CLAUDET COLBERTE
Ayrıca: MiLLî'de KAFESDE AŞK

Yarın akşam **SUMER Sineması**
Sevimli ve cazibeli SIMONE SIMON'u genç sahne arkadaşı JEANE PIERRE AUMONT ile beraber
Güzel Günler
güzel filminde takdim ediyor. Bu filmi gördüğünüzde: " Işte Istikbal karşısında cesaretli vazı sahne genc talebeler tarafından çevrilmiş güzel bir sinema eseri „ diyeceksiniz

MARLENE DIETRICH'in 27 No.lı casus, GRETA GARBO'nun MATAHARI filimlerinden daha güzel, daha canlı ve daha heyecanlı
13 No. LU CASUS
AŞK - HEYECAN - HARB - SEVIŞEN CASUSLAR - ZENGIN VE MUAZZAM SAHNELER
Amerikan ordusunun hududsuz yardımlarile ve milyonlar sarfile yapılan muazzam şaheser. Baş rollerde
GARY COOPER - MARYON DAVIES
(Fransızca sözlü)
Cuma akşamından itibaren
IPEK SINEMASINDA

Bugün sinemasında **TAN**
Saat birden itibaren matinelerde iki büyük filim birden
İNSAN KAÇAKÇILARI
Claudette Colbert - Ben Lyon
Şahane Vals
Musiki: *Johann Strauss*
MARTHA EGGERT
SZOKE SZAKAL
Yeni FOX JURNAL
İlâveten: *SILLI SENFONI*

ALKAZAR Sinemasında
Bugünden itibaren yeni sene şerefine
Bu senenin en büyük dehşet ve heyecan filmi
TARZAN
Yamyamlar arasında
Afrikanın vahşi ormanlarında cereyan eden tüyler ürpertici sergüzeştleri

Büyük Boyahane
Kimyevî temizleme ve çamaşır fabrikası
B. KNAPP
Muhterem müşteri ve dostlarının yeni senelerini kutlular ve saadetler diler.

Merakla beklenen büyük film başlıyor
UÇURUMA DOGRU
BRIGITTE HELM - HENRY ROUSSEL - FRANÇOIS ROSAY
Fransızca sözlü
Cuma akşamı saat 9 dan itibaren
TÜRK SINEMASINDA
Yerlerinizi evvelden tutunuz 4690

Saygı değer müşterilerinin yeni senelerini kutlular saadetlerini diler.
NOVOTNI OTEL ve LOKANTASI

TELLI TURNA HALK OPERETINDE
Bugün 16 da matine

Foto Süreyya
Yeni yılınızı kutlular

RADYO

Bu aksamki program

VIYANA:

17,30 takvimin tarihi - 18,05 eğlenceli konser - 19,35 gramofonla Kafkas şarkıları - 20,05 spor ve saire - 20,15 gramofon - 21,05 karışık musiki yayını - 23,05 haberler, spor - 23,40 şarkılar - 24,05 konuşma - 24,20 cazband takımı.

BERLİN:

17,05 Frankfurttan - 19,05 şarkılar, şiirler ve saire - 20,05 konser: Şubertin eserleri - 20,45 spor - 21,05 eğlenceli musiki yayını - 23,05 haberler - 23,35 Kolonyadan.

BUDAPEŞTE:

18,05 Çifte piyano ile caz musikisi - 19,05 salon musikisi - 20,15 konferans - 20,45 operet yayını - 23,05 haberler - 23,25 Çingene musikisi - 24,15 cazband takımı.

BÜKREŞ:

18,20 orkestra konseri - 20,05 haberler - 20,20 yeni plâklar - 21,35 koro konseri - 22,10 dans musikisi - 22,35 haberler - 22,50 gramofon.

LONDRA (Regional):

20,05 haberler - 20,35 orkestra konseri - 21,25 piyes - 22,35 musiki - 23,35 karışık musiki yayını - 24,05 senfonik konser - 24,40 haberler - 24,50 dans orkestrası.

PARİS (P. T. T.):

19,05 oda musikisi - 20,35 haberler - 21,40 oda musikisi - 22,05 salon musikisi - 22,35 karışık yayın - 24,50 dans musikisi.

PARİS (Radio Paris):

19,35 senfonik konser - 21,35 piyes - 22,05 şan konseri - 22,35 haberler - 22,50 piyes - 24,50 dans musikisi - 1,20 hafif musiki.

ROMA:

17,50 Asmaradan nakil - 18,05 senfonik konser - 20,25 haberler, gramofon - 20,45 haberler - 21,35 Teatro Reale binasından naklen Dibuk operası.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Aksırayda (Ziya Nuri), Bakırköyünü (Hilâl), Cağaloğlunda (Cağaloğlu), Fenerde (Emilyadi), Karagümrükte (Arif), Küçükpazarda (Hik Cemil), Lâlelide (Sıtkı), Sarıyerde camustafapaşada (Rıdvan), Sirkecide (Ali Rıza), Şehzadebaşında (Hamdi), Şehremininde (Hamdi).

Beyoğlu cihetindekiler:

Beşiktaşta (Nail), Hasköyde (Halk), Karaköyde (Karaköy), Kasımpaşada (Merkez), Şişli Şafak sokağında (Nargileciyan), Taksimde (Ertuğrul ve Dellasuda), Yenişehirde (S. Baronakyan).

Üsküdar, Kadıköy ve Adalardakiler:

Büyükadada (Mehmed), Heybelide (Tanaş), Kadıköyünde (Mahmud), Modada (Faik İskender), Üsküdarda (Selimiye).

Yeni çıktı
iliç'in ölümü
Nefis bir hikâye
L. Tolstoy
Haydar Rifat
50 kuruş

Fransız Tiyatrosu
Halk opereti
Bugün matine saat 16 da
Bu akşam 20,30 da
TELLI TURNA
Büyük operet
Bu akşam zabitan ve talebeye tenzilâtlı
Gişe gündüz açıktır. Telefon: 41819.
Fiatlar 35, 50, 60, 100; localar 300-400
Bugün matinede talebeye tenzilâtlı.

Yeni zabıta romanımız : 1

Kanlı Bilmece

Yazan: Edgar Wallace

—1—

Yeh - Ling lokantasının eski halini bilenler sonraki vaziyetini ne zaman düşünseler hayret içinde duraklayıp kalırlardı. Dünyada hiçbir müessese bu kadar seri bir inkişafa mazhar olmamıştır, denebilirdi. Şöyle bir gözönüne getirin, Tenha ve sessiz Reed sokağile büyük, muhteşem tiyatrolar caddesi arasındaki fakir mıntakada tektük müşterisi olan bir lokanta günün birinde bir hamlede tiyatrolar caddesine kadar genişliyor, başına bir Fransız müdürle Sinyor Masidunno gibi en maruf metrdoteller arasında bile parmakla gösterilen bir İtalyan geçiyor ve artık ondan sonra mükemmel bir lokanta için ne lâzımsa hepsi yapılıyor. En iyi orkestra Amerikadan mı getirtilebilir, gelsin... En güzel mobilyeül ağacından mı yapılır, yapılsın.

Eski lokan[illegible]nız Çin yemekleri pi[illegible]en yarı [illegible]ileri muayyen [illegible]den [illegible]se baştanaşağı ışık, baştanaşağı yaldız, baştanaşağı halı olan bir saraydı. Yeh - Ling ismi unutulmuş gibiydi. Ona şimdi «Yaldızlı Çatı» diyorlardı. Yeh - Ling ismi eski lokantaya yakışırdı. Zaten o da ortadan kalkmış değildi ki... Epeyce uzun, girintili çıkıntılı bir dehliz bu muuteşem bina ile eski ve zavallı ahçı dükkânını birbirine bağlamakta idi. Dışarıdan görenlerin aralarında hiçbir münasebet tasavvur edemiyecekleri bu binaların birinden diğerine kolaylıkla geçilirdi.

Büyük ve modern lokantada ilk kat muazzam bir salondan ibaretti. İkinci katta camlı kapıları şeffaf perdelerle örtülü hususî kabineler sıralanmıştı. Bunlar yalnız maruf ve zengin müşterilere binbir ihtiyatla verilirdi. Fakat içlerinde bir tanesi vardı ki buna hiçbir zaman bir müşterinin girdiği görülmemişti. Bu 6 numaralı kabine idi. Bir merdivenin başında bulunuyordu. Bu merdivenle karanlık dehlize inilir, oradan eski Yeh-Ling lokantasına gidilirdi. Çinden gelmiş sükûtî garsonların hizmet ettikleri Yeh-Lingde eski gedikli müşterileri mutad yemeklerini yerler, lokanta sahibi Yeh - Lingin şimdi refah ve ikbaline şaşmakla beraber onun yeni kibar müşterilerile eğlenmekten de geri kalmazlardı.

Yeh - Ling müessesenin modern kısmını senede ancak birkaç defa ziyaret ederdi. Hoş onun eski kısımda da göründüğü pek yoktu ya... Bütün vaktini müessesenin iki kısmı arasında duvarları mecmualardan kesilmiş resimlerle süslü garib bir salonda çubuk içmekle geçirir, lokantaların müdürlerinden hesabları burada alırdı. İhtiyar Çinli yalnız akşamüstleri biraz faaliyete geçerdi. Saat yedi buçuk olunca karanlık dehlize iner, onun bir girintisinden sokağa açılan küçük bir kapının önüne giderek, bir eli sürgüde beklerdi.

Bazan kapıyı ilk çalan bir genc kız olur, bundan sonra ihtiyar bir İngiliz gelirdi. Bazan da ihtiyar daha evvel gelmiş bulunurdu. Bunların her ikisi de Yeh - Linge bir tek kelime söylemeden kimseye görünmeden modern lokantanın ikinci kısmına çıkarlar ve orada mahud 6 numaralı kabineye girerlerdi.

Yeh - Ling bundan sonra gene odasına döner, Çindeki oğluna uzun mektublar yazmağa koyulurdu. İhtiyar İngilizle genc ve güzel kızın avdetlerini görmezdi. Onlar kendi kendilerine giderler, saat sekiz oldu mu 6 numaralı kabine mutlak boşalırdı. Onlara hiç bir garson hizmet etmezdi. Yanlarına girmek memnudu. Yalnız Yeh - Ling esaslı sebeblerle içeri girmek hakkını haizdi. Kabinenin camlı kapısı kalın bir perde ile örtülü dururdu. Bu garib ziyaretçilerin yemekleri kapı yanındaki büfenin üstüne konurdu. Oradan yemeklerini kendi kendilerine alır ve yerlerdi.

Her ayın ilk pazartesi günü bu vaziyet biraz değişiklik gösterirdi. İhtiyar o gün yalnızbaşına erkenden gelir ve Yeh-Ling onun yanına çıkarak kendisile uzun boylu görüşürdü.

***

Gene bir pazartesi günü idi. Yeh-Ling bir elinde bir para çekmecesi, öteki elinde bir defter olduğu halde 6 numaralı kabineye girdi. Çekmece ile defteri büfenin üzerine koyarak esrarengiz ihtiyarı hürmetle selâmladı.

Jes Trasmere ismini taşıyan ihtiyarın çinceyi bir Çinli kadar bildiği anlaşılıyordu.

— Oturunuz Yeh - Ling!

Çinli ellerini elbisesinin geniş yenleri içinde gizliyerek hürmetle itaat etti.

— Ne var, ne yok bakalım!

— hafta kâr az oldu, efendi! Havalar çok güzel gidiyor. Müşterilerin ekserisi şehri terkettiler.

Ellerini yenlerinden çıkardı. Çekmeceyi büfeden alarak açtı. İçinden aldığı üç deste banknotu iki kısma ayırdı. İki desteyi masanın bir tarafına, bir tanesini de öbür tarafına koydu.

— Dün gece polisler geldiler ve lokantayı aramak istediler. Mahzene indiler. Ne tuhaf adamlar, Çin lokantalarının mahzenlerinde mutlak afyon içildiğini zannediyorlar.

— Öyle mi? Zararı yok, varsın gelsinler Yeh - Ling!

Jes Trasmere banknot destelerinden ikisini aldı ve ayaklarının dibinde duran bir el çantasının içine attı.

— Vaktile benimle beraber çalışan bir adam vardı. Hatırlıyor musunuz?

— Şu ayyaş herif mi?

— Evet, o... İngiltereye gelmiş..

Jes Trasmere sert bakışlı, altmışlık bir adamdı. Zamanla rengi atmış olan siyah bir redingot zayıf vücudünü zarzor örtüyordu. Modası geçmiş geniş bir yakalığa bağladığı kıravatı yağlanmış, tiftiklenmişti. Gözleri koyu mavi renkte, yüzü buruşuk içinde idi.

— Evet Vellington Bravn İngiltereye geldi. Nerdeyse karşıma çıkar. Yeh - Ling bu adam çok can sıkıcı bir heriftir. Eğer geberdiğini duyacak olursam pek sevineceğim.

— Efendi, o burada öldürülemez. Siz de bilirsiniz ki benim ellerim temizdir.

— Siz deli misiniz? Ben adam öldürür müyüm? Size onu öldürün dedim mi? Hayatın pek ucuz olduğu Amur nehri kenarında bile bir adama işkence etmekten başka fenalık yapmadım. Bunu da o fazlasile hakketmişti. Çünkü benim altınlarımı çalmıştı. Ben ne istiyorum biliyor musunuz? Bu ayyaş herif adamakıllı içmeli ve susmalıdır.

Yeh - Ling lokantalarının asıl sahibini kapıya kadar geçirdi. Sonra çarçabuk salonuna döndü. Zile basarak bir Çinli çağırdı ve emretti:

— İhtiyarı takib et! Kendisine bir fenalık gelmesin.

Bu emrin ilk defa olarak verilmediği anlaşılıyordu. Yeh - Ling elinden gelse efendisini kendisi takib edecekti. Fakat onun pazar günleri müstesna böyle bir[illegible] yapması imkânsızdı. Kendisini sal[illegible] kadar meşgul eden başka işleri vardı.

(Arkası var)

MÜSABAKAMIZ

Tarihte Türkler için

Söylenen büyük sözler

Tasse'ın fikirleri

Dün, millî kıymetimizin büyük şahsiyetler ağzile dünyaca not edilmiş telâkkilerini kendimize tanıtmak ve bu suretle aziz okurlarımızın kültür ihtiyaclarına da büyük bir cevab vermiş olmak için yeni bir müsabakaya başlıyacağımızı bildirmiştik.

Türk, daha tarihin milletleri tanımadığı devirdenberi sade kendi muhitini değil, bütün yeryüzünü meşgul etmiştir. Şüphe yok ki bu kadar şümullü bir alâka ve münasebet mevzuu olan millet için iyi ve kötü bin bir şey söylenmiştir. Bu itibarla büyük Türk milleti hakkındaki yabancı mütaleaların en isabetlilerini toplayıp bir şehadet vesikası gibi halka sunmakta faydanın en büyüğü vardır.

Bu müsabaka bir seri yazıdan mürekkeb olacaktır. Bunu takib ediniz ve müsabaka bittiği zaman bu yazıların içinden en hoşunuza gideni bize bildiriniz.

Neticede en fazla rey alacak sözleri beğenmiş olan okuyucularımıza bir hatıra olmak üzere sürpriz mahiyetinde kıymetli hediyeler vereceğiz.

***

İlk yazı olarak meşhur İtalyan şairi Tassein sözlerini alıyoruz:

«Deviren, kırıp döken, silip süpüren yaman bir kasırgayı seher yeli gibi yumuşaklaştırmak mümkün müdür? Korkunc dalgalarını kabarta kabarta yürüyen bir denizi birden sakinleştirmek kabil midir? Yıldırımı güle çevirmek imkânı var mıdır? İnsanlar ve hatta tabiat bu sorulara: «Hayır, hayır, hayır» demekte tereddüd etmez, değil mi?.. Halbuki ben kasırganın seher yeline, coşmuş denizin sevimli bir göle, yıldırımın güle inkılâb ettiğini gördüm!»

«Türkten bahsediyorum. Düşmanına saldırırken amansız bir kasırgaya, korkunc bir denize ve insafsız bir yıldırıma benziyen Türk, dost yanında ve silâhsız kalmış düşman karşısında bir seher yelidir, berrak bir göldür, seyrine doyulmaz bir güldür. Gönül açan bu yeli kasırgaya, göz kamaştıran bu gölü coşkun bir denize, ıtrında asalet uçan bu gülü yıldırıma çevirmek tabiati de inciten bir gaflet olur!»

«Tasse»

Tasse kimdir?

Tasse, yahud Tasso İtalyanın en büyük şairlerinden biridir. Şiir ile aşkın karabetini ve bir hamurdan çıkma şeyler olduğunu bu şair kadar belli eden örnek bütün dünya tarihinde yoktur denilse doğrudur. Çünkü Tasse aşk için yaşamış ve ask, onu şair yapmıştır.

Anasından süt, aşk perisinden ise heyecan emerek büyüyen Tasse, 1544 yılında ve İtalyanın Sorrente şehrinde doğdu. Ayni adı taşıyan babası da şairdi, fakat aşk perisinden ders almadığı için yüksek bir san'atkâr olamamıştı. O, şiir yolunda geri kalmaktan doğan bir kırgınlıkla oğlunu hukukçu yapmak istedi. Fakat aşk perisi, genc Tassein elinden tuttu, şiir ve hayal âlemine soktu.

Tasse henüz on sekiz yaşında iken ilk eseri olan Renaud'u yazdı ve parlak

Meşhur İtalyan şairi Tasse

bir şöhret aldı. Bu küçük eserde meşhur «Roland Furieux» şairi Arioste'u taklid ediyordu ve onun Rolandına karşı Renaudu yaşatıyordu.

Ferraré dükası İkinci Alfons, edebiyat âleminde birden doğuveren bu genc yıldıza candan alâka gösterdi, sarayına aldı ve onu daha yüksek saraylara tanıtmak istiyerek bir aralık Parise, Dokuzuncu Şarlın yanına gönderdi.

O devrin mütefekkir Fransızları üzerinde de büyük tesirler bırakan Tasse, Ferareye dönerken «Aminta» yı getirdi. Bu, bir Drame Pastoral idi, o güne kadar eşi yazılmamış bir eserdi. Ferare dükası, genc şairin piyesini sahnede temsil ve onu bir kere daha halka - samimî olarak - tebcil ettirdi.

Tasse artık yıldızlıktan çıkmış, İtalya şiirinin güneşi olmuştu. Ona herkes saygı gösteriyordu ve bütün bir memleket onunla iftihar ediyordu. Fakat o, aşk perisi tarafından idare olunan bir şairdi. Şiirlerini yaratmak için muhtac olduğu heyecanı mevzularından değil, güzellerden alıyordu. Ferareye döndüğü günden beri Dükanın kızkardeşi (Liyonore) ye gönül vermişti, onun aşkile teneffüs, tegaddi ve terennüm ediyordu.

İşte bu çılgınca tutkunluk arasında en büyük eserini, bütün dünyanın «ölmez» olarak kabul ettiği san'at harikasını yarattı. Bu, «La jérusalem délivrée — kurtulan Kudüs» adlı şaheser olup Tasse'ın dehası onun mısralarında pırıldayıp durur.

Kurtulan Kudüs, haçlı seferlerini mevzu yaparak yazılmıştır. Şairin maksadı, hıristiyanlığa hamasî bir yüz çizmek ve bu yüze uygun destanlar terennüm etmektir. Bu maksad kendisini fanatik duygulara, düşüncelere ve hükümlere düşürmüştür. Fakat arasıra hakikate yer vermekten de geri kalmamış ve Türklere zaman zaman hayranlık göstermiştir. Tasse'ın Türklerle sık sık mukayese ettiği milletler - ilk ve orta çağdan kalma tarihî bir şöhretle - o devrin pek yüksek tanıdığı Arablar ve Yunanlılardır. Dâhi şair, bütün mukayeselerinde Türkün üstünlüğü neticesine varır. Onun Semerkandli Aldemirle Selçuk oğullarından Süleyman hakkındaki yazıları birer kasidedir ve bu kasidelerin ruhunu, Türke karşı duyduğu hayranlık teşkil etmektedir.

Kurtulan Kudüs, edebiyat âleminde sönmez bir heyecan uyandırdı. Fakat şairin Türkleri yüksek buluşu dedi kodu doğurdu, onun Liyonoreye tutkunluğu da bu dedi koduyu körükledi ve zavallı Tasse, Ferareden kaçmak mecburiyetine düştü. Artık diyar diyar dolaşıyordu. Ve yavaş yavaş çıldırıyordu. Çünkü onun dehası, aşkına bağlı idi ve sevgilisinden uzak kalınca bu deha zelzeleye uğramış oluyordu.

Tasse, gene bu aşk yüzünden tımarhaneye de girdi, yedi sene deli yaşadı. Oradan çıkınca her bakımdan bitmişti, erimişti, yalnız «dâhi şair» şöhretini muhafaza ediyordu. Papa Sekizinci Clément, adı göklerde dolaşan ve kendi yerlerde sürünen büyük şaire lâyık olduğu mükâfatı vermek, deha karargâhı olan o büyük başa mefharet tacı koymak istedi ve şairi Romaya çağırdı. Fakat Tasse, bu büyük günü göremedi, merasim yapılmadan önce öldü (1595).

M. T. T.

Biz bize

Kavuşmak

Sabırsız adımlarla peronun üzerinde dolaşıyorsunuz.

Gözlerimiz, ikide bir saate takılıyor.

Trenin gelmesine daha üç buçuk dakika var.

Tam üç buçuk dakika sonra ona kavuşacaksınız. Aylardanberi kalbinizi yakan hasret dinecek.

Heyecanlısınız. Dizkapaklarınız titriyor. İçinizde sevinmeğe benzer, korkuya benzer karışık hisler var.

Acaba değişti mi?

Beraber yaşadığınız müddetçe, onu günün birinde bu kadar arayacağınızı, istiyeceğinizi hiç düşünmemiştiniz. Bazı ufaktefek kusurlarile sizi sinirlendirirdi. «Şunlardan bir vazgeçse..» derdiniz.

Halbuki şimdi «Ya değiştise?» korkusu renginizi uçuruyor, dizkapaklarınızı titretiyor.

Onu bütün huyları ve kusurlarile, «olduğu gibi» bulmak için her şeyinizi vermeğe hazırsınız.

Ve işte tren göründü. Yatakli vagon önünüzde duruyor. O, kompartımanın penceresinde. Gözleri sizi araştırmakla meşgul.

Neden eldiveninizi serbestçe sallıyamıyorsunuz?

Adımlarınızı geri çeken his nedir?

Sizi gördü. Birbirinize doğru koşuyorsunuz.

Dudaklarınız, iki şimşek gibi kaynaşıyorlar.

Sevincinizden eriyorsunuz.

Hiç değişmediği her halinden belli.

Sigarasının küllerini gene halının üzerine silkecek. Geceyarısı lâmbayı yakıp uykunuzu kaçıracak.

Sinirleneceksiniz.

Fakat ne çıkar?

Onu olduğu gibi sevmiyor musunuz? Bütün dünya sizi kıskanmalıdır.

N.

Köstence yolile yapılacak ihracat

İzmir 31 (A.A.) — Orta Avrupa ve cenubî Almanyaya yapılacak ihracatın Köstence yolundan geçirilmesi için hükûmetimizle Romanya hükûmeti arasında bir anlaşma projesi hazırlanmıştı. Ankara Türkofis merkezinden şehrimiz Tecim Odasına bu hususta gelen bir yazıda deniliyor ki:

20/10/935 tarihinden itibaren tatbik edilmekte olan Köstence transit anlaşmasına bağlı bulunan ve Berlin, Dresden, Frankfurt, Laypzig, Münih, Varşova, Prag ve Viyana şehirleri için tesbit edilmiş olan nakliye tarifesine orta Avrupanın muhtelif diğer şehirleri için ikinci bir tarife ilâve edilmiştir. Bu yeni tarife Tecim Odasına gelmiş ve ilgililere malûmat verilmeğe başlanmıştır. Bu ikinci tarifede zikredilen şehirlere ihrac mallarımızın kaç günde gideceğinin tesbiti için çalışılmaktadır.

Yeni tarife Köstence transit anlaşması esasları dahilinde aynen tatbik edilecektir.

Hangisine inanmalı?

İngiliz gazetelerine göre Musolini gittikçe makul olmağa başlamış

İtalyan matbuatı ise «İtalyan düşmanları ümide düşmesin, Doğu Afrikanın işgali kat'idir!» diyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

gerektir ki, M. Lavalin kurnazca manevralarından bedbin olan İngiltere, Fransanın, Milletler Cemiyetinin prestijini kurtarmak için İngiltere ile çalışmak isteyip istemediğini anlamak üzere beklemeğe karar vermiştir.

Eğer, Fransa, kendisinden beklenileni yapmaz ve Milletler Cemiyeti inkıraza uğrarsa İngiltere dış siyasasını değiştirecektir. Böyle bir halin vukuunda İngilterenin artık antant kordiyal politikasına dönmiyeceği iddia edilebilir. İngilterenin İmparatorluk politikasını güttüğü günler artık geçmiştir. İngiliz siyasası ilerde bilhassa ahlâkî noktalara ve İmparatorluğa bağlı olan devletlerin yardımına istinad etmelidir.»

İtalyan gazetelerine göre ise

Milâno 31 (A.A.) — Musolininin Bakanlar kurulundaki sözlerini mevzuu bahseden gazeteler, İtalyanın, Paris tekliflerinin muvaffakiyetsizliğe uğramasından hiçbir suretle mes'ul olmadığını yazmaktadır.

Corriere Dellasera gazetesi ezcümle diyor ki:

«Süel harekât lâzım geldiği kadar uzatılacaktır. İtalyan düşmanlarının bu hususta emin olmaları ve boş ümidlere kapılmamaları gerektir. Doğu Afrikasının işgali kat'idir. İtalya, Afrikadaki teşebbüsün nihaî muvaffakiyetinden kat'iyyen emindir.»

Süel harekâtın durdurulmadığını ve buna mukabil siyasal sahada bir tevakkuf tesbit edildiğini yazan Gazetta del Popolo diyor ki:

«Eden henüz yeni vazifesine başlamamıştır. Bazı iç ve dış vasıtalarının yardımile M. Lavale karşı hazırlanan umumî taarruz muvaffakiyetsizliğe uğramıştır. 20 ikincikânuna kadar Cenevrede sükûn hükümran olacaktır. Vaşingtonda İtalyan aleyhtarlığı siyasasına karşı bulunan cereyan ehemmiyet kesbetmektedir. Siyasal, süel ve ekonomik hâdiseler İtalyanın vaziyetinde hiçbir karışıklık tevlid etmemektedir.»

Silâhsızlanma konferansı toplanmıyacak

Londra 31 (Özel) — Uluslar Kurumu konseyi ayın 20 sinde toplanacaktır. Evvelce zannedildiğine rağmen geçenlerde ölen Hendersonun yerine silâhsızlanma komisyonu başkanlığına kimse seçilmiyecektir. Salâhiyettar mehafilde İtalyan - Habeş anlaşmazlığı devam ettikçe silâhsızlanma meselesinin mevzuu bahsedilemiyeceği kanaati vardır.

İtalyan tayyareleri İsveç Kızılhaç heyetini bombaladı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

göndermiş olduğu bir telgrafta 9 İsveçli ile 23 Habeşlinin imha edilmiş olduğunu bildirmektedir.

Adisababadaki beynelmilel kızılhaç murahhası tarafından Cenevreye bir protestoname gönderilmiştir.

Stokholm 31 (A.A.)— İsveç kızılhaçı, İsveç kızılhaç seyyar sıhhiye teşkilâtının Dolo yakınında bombardıman edilmiş olduğunu teyid eder malûmat almıştır.

Ayni membadan bildirildiğine göre yukarıdaki zikri geçen teşkilâtın reisi İlvlander yaralanmış ve uçakla Adisababaya gönderilmiştir.

Londra 31 (Özel) — Habeşlerin ruhanî reisi Rabuna Kirilas bütün hıristiyan kiliselerine gönderdiği bir telgrafla İtalyanların girdiği yerlerdeki Habeş kiliselerini yaktıklarını bildirmiş ve bu hareketi protesto etmek için bütün hıristiyan kiliselerinin Habeş kilisesile birleşmesini rica etmiştir.

Rabuna Kirilasın bu teşebbüsü İngiliz ruhanî mehafilinde derin bir tesir yapmıştır. Kentedbiri piskoposu Habeşliler lehine teşebbüslerde bulunacağını söylemiştir.

Adisababa 31 (A.A.) — Gayriresmî bir membadan bildirildiğine göre şimal cephesindeki bir muharebede 23 İtalyan zabiti ölmüştür.

Her iki tarafın zayiatı ağırdır.

Sovyet - Mançuko hududu kapatıldı

Moskova 31 (A.A.) — Alman istihbarat bürosundan:

Tas ajansı bildiriyor: Blazoveçensk ile hemhudud olan Mançuriden vebavak'aları gelmekte olduğu için, Sovyet hükûmeti Amur nehri boyunca Kumara ve Paşöove arasında Sovyet - Mançukov hududunu kapamağa karar vermiştir.

1945 yayaları

1945 senesinde sokaklarda yaya gezmeğe cesaret edecek olanlar bu şekilde silâhlanmak mecburiyetinde kalacaklarmış. Bir İngiliz âliminin vücude getirdiği bu tertibat arasında elektrik lâmbaları, tamponlar, zırhlar, radyo ve saire ile o zamanın nakliye vasıtalarının tehlikelerinden korunmak için hususî aletler görünmektedir.

Japonya, mütalebatında ısrar edecekmiş

Tokyo 31 (A.A.) — Yeni yıl münasebetile millete hitaben neşretmiş olduğu bir beyannamede Bahriye Bakanı, Japonyanın ademi tecavüz ve ademi tehdid esaslarına istinad eden bahrî teslihat sahasındaki mütalebatında kat'î surette ısrar edeceğini söylemektedir. Şayed mütalebat konferans tarafından reddedilecek olursa Japonya, kendi müdafaasını temin için lâzım olan tedbirleri alacaktır.

BUGÜN DE BU..

Bin dokuz yüz otuz altı!

Cümlemize kutlu olsun: Güler yüzü, insanın içini açan taze, körpe manzarası, ve henüz biraz acemi adımlarile, 1936 ncı yıl pürneş'e dünyaya ayak bastı!

Ciden 1935 i de biz böyle karşılamıştık. Onun da mübarek kudumü şerefine kabına sığmıyan neş'emizi kapıp koyuvermiş, biribirlerimizin boynuna sarılmış, gülmüş, oynamış, tabesabah cümbüşler etmiştik. Dün gece, saatler 24 ü çalarken, zavallının arkasından baktım da, yüreğim sızladı.

Her ne ise: Ciden gitti.. Uğurlar olsun! Biz, gelene bakalım!.

Tabiî, içimizde ilk sual şu: Acaba bu yıl neler olacak?. Falcılığım yoktur. İstihare de bilmem. Fakat bir filcan kahvenin dibindeki telveyi keramet membaı olarak kullanan tanıdıklardan birine, dün gece yarısından sonra rasgeldim. O bana dedi ki:

— Yeni yılın talihine baktım. İstersen, neler keşfettiğimi sana söyliyeyim.

— Söyle, bakalım.

— Evvelâ haricî politikadan başlıyorum: 1936 da, Habeş - İtalyan harbi gene Afrikada, mevziî bir surette devam edecek; fakat ne İtalyanlar bir karış ileri gidecekler, ne de Habeşler. Mısırda, talebe iki defa daha karışıklık çıkaracaklar, fakat neticesiz kalacak. Devletler, İtalyaya karşı zecrî tedbirlerin ne suretle tatbik edileceğini görüşecekler, lâkin anlaşamıyacaklar. Musolini on iki nutuk irad edecek, ve artık dünyaya hitab etmeğe tenezzül etmediğinden, bu nutuklarda Merrihe, Kamere ve güneşe meydan okuyacak. Fransada altı, İspanyada 366 defa kabine değişecek. İngiltere, Amerika, Fransa, Japonya onar tane zırhlı, Almanya 3,000 tane uçak yaptıracak.. Milletler Cemiyeti Ashabı Kehfin hatıralarını taziz için bir anıd yaptıracak..

— İstanbulda neler olacak?

— Adalara bu yıl da su getirilmiyecek; şehir plânı, asrî mezarlık, yeni köprü.. Bunların da senei atiyeye terkedilecekleri muhakkak!. Kaldırımlarımız biraz daha eskiyecek, kömür depoları Kuruçeşmede kalacak, Tramvaylara bu sefer de önden binip arkadan inmek usulü tecrübe edilecek, Şirketihayriye bilet paralarına zammedecek, Neveser vapuru gene işliyecek, sokak kedilerinin sayısı iki misli artacak, İstanbulda bir kuyruksuz köpek cinsi türedi diye hayvanat mütehassısları tetkikat yapmağa gelecekler..

Susmuştu.

— Hepsi bu kadar mı? diye sordum.

— Yetmez mi? dedi. Hepsi bu kadar ama, içerisinde bir tek yalan yok. Eğer dediklerim çıkmazsa, gelecek yıl gene buradayız, görüşürüz..

Ercümend Ekrem TALU

İngilterede kömür amelesinin grevi

Londra 31 (A.A.) — Glamorgan bölgesindeki Fernhel kömür ocakları amelesi, bazı yevmiye meselelerinden dolayı pazartesi günü grev ilân etmişlerdir. Amelenin bir kısmı grev akşamı yukarıya çıkmış, fakat ocakta kalan 13 amele bütün geceyi orada geçirmişlerdir.

Azerbaycanın on beşinci yılı

Moskova 31 (A.A.) — Sovyet Azerbaycanının on beşinci yıldönümü için yapılacak şenliklere iştirak edecek olan Kalinin Bakûya gelmiştir.

Lindberg Liverpulde

Liverpul 31 (A.A.) — Albay Lindberg, karısı ve küçük oğlu ile birlikte buraya gelmiştir. Buradan meçhul bir istikamete hareket edecektir.

Yazan : **Stefan Zweig**

LEOPORELLA

Çeviren : **E. Ekrem Talu**

Küçük roman : 3

Bu anî tahrikin tesiri altında, Crescensein varlığı tabaka tabaka sarsılarak, nihayet ondan yepyeni bir duygu peyda oldu. Önceleri müphem olan ve gitgide sarahat kesbeden bu duygu, günün birinde, bir sürü insan arasında kendine uygun bir sahib bulan köpeğinkine benziyordu. Köpek, o sahibi bulduğu andan itibaren, onun peşine takılır, kâh havlayıp kâh yaltaklanarak, kaderin kendisine hâkim kıldığı bu adama bilihtiyar mutavaatla, peşısıra her tarafa gider. İşte, o güne kadar Crescencein para, çarşı, mutfak, kilise ve yataktan ibaret beş, altı şeyden başka hiçbir gayesi bulunmıyan dapdaracık hayatına, kendinden önce girmiş bulunan herşeyi şiddetle iterek yeni bir amil sokulmuştu. Ve, sert ellerile bir kere yakaladığı nesneyi bir daha koyuvermek istemiyen, bir köylünün ayni açgözlülüğü ile o, bu yeni unsuru kendi içine iyice sindirdi.

akıâ ondaki bu değişiklik göze çarpabir hal alıncıya kadar, aradan biraz vakit geçti; ve ilk tezahürleri de tamamile ehemmiyetsiz oldu: Meselâ, efendisinin elbiselerile kunduralarını, ibadet eder gibi, hakikî bir taassubla fırçalıyor, halbuki hanımına aid eşyanın bakımını gene eskisi gibi oda hizmetçisine terkediyordu.

Yahud ki, odalar ve sofalarda eskisinden daha sık görünüyor ve sokak kapısının aralandığını duyar duymaz hemen efendisini karşılamağa koşuyor, şapkasile bastonunu elinden alıyordu. Yemeklere daha ziyade itina eder olmuştu ve bilhassa gidip te karaca eti satın almak için, Hallerin yolunu öğrenmişti. Kılığı, kıyafeti de, oldukça itina görmeğe başlamıştı.

Bu yepyeni duygunun filiz sürmesi için bir, iki haftalık bir müddet kâfi gelmiş, ancak bu filizlerin, çiçeklenip te ikinci bir duygu yaratmaları ve bu duygunun da yavaş yavaş şekil alıp hakikat olması için aradan daha bir çok haftalar geçmişti. Bu ikinci duygu, esasen, birincisinin tetümmesinden başka birşey değildi: Baronla konuşmak, birlikte oturmak, onun koynunda yatmak hakkını haiz bulunduğu halde, onun hakkında, kendisinin tapınma derecesindeki sevgisini beslemiyen madama karşı, önce için için, ve sonra da gitgide asikâr bir kin!

Şimdi, gayriihtiyarî, etrafında olup bitene daha ziyade dikkat atfettiği için, tanıdığı efendisinin, cadoloz karısı tarafından şeni hakaretlere uğradığı mutad kavgalardan birinde hazır mı bulunmuştu? Yoksa baronun neş'eli teklifsizliği, bu şimali Alman karısının kibir ve azametini kendisine daha mı çok hissettiriyordu? Her halde, Crescence, hiçbir şeyin farkında olmıyan bu kadına karşı, birdenbire inad etmeğe, bin türlü ufak tefek şeylerle tezahür eden bir gayiz ve adavet beslemeğe başladı. Meselâ, kadın birkaç defa zil çalmadıkça Crescence yanına gelmiyor ve geldiği zamanda da, başının omuzlarının arasına gömülmesinden, herhangi bir ihtarda ters cevab vermeğe hazır olduğu anlaşılıyordu. Kendisine verilen emirleri somurtgan bir çehre ile ve hiç cevab vermeden dinliyordu; Öyle ki, bunu anlayıp anlamadığı malûm değildi. Şayed, ihtiyaten, bu emir tekrar edilecek olsa, öfke ile başını sallıyor ve yahud ki muhakkirane bir eda ile: «Anladım.. Anladım!.» diyordu. Gene faraza kadın, tiyatroya gitmek üzere evden tam çıkacağı esnada, sinirli sinirli odadan odaya dolaşırken, birdenbire anahtarlardan biri kayboluveriyor ve üç gün sonra, olmıyacak bir yerde tekrar bulunuyordu. Hanımına aid telefonları haber vermek âdeti değildi, ve kendisine sebeb soruldukta, yüzüne karşı: «Ne yapayım? Unuttum!.» diye hay - kırıyordu. Ve hiç şüphesiz, kinini belli etmemek için onunla gözgöze gelmekten çekiniyordu.

Bu böylece devam ededursun, karı koca arasındaki anlaşmamazlık, gittikçe fena bir şekil alan kavgalara müncer olmakta idi. İhtimal ki, Crescencenin gayrişuurî fakat sinirlendirici aksiliği de kadının her hafta biraz daha artan şiretliğini tahrikte amil oluyordu. Nefsinin katlandığı uzun mahrumiyet saikasile gerginleşen sinirleri, kocasının kayidsizliği ile hizmetçilerinin küstahane husumetleri yüzünden bozulan mizacı bu mazlum kadının müvazenesini büsbütün altüst etmekte idi. Kendisini teskin için boyuna bromür ile veronal yutturdukları halde, gene nafile idi. İsteri buhranlarını ağlamalar takib ediyor ve yapılan müdavatın hiç biri fayda vermiyordu. Nihayet, doktor, sanatoryomda iki aylık bir hava tebdili tavsiye etti ve bu tavsiye, bayağı vakitler lâkayid olan koca tarafından öyle tehalükle karşılandı ki, şüpheye düşen kadın iptida karşı geldi. Lâkin sonunda bu yolculuğa rıza göstermekle beraber, oda hizmetçisinin kendisile birlikte gitmesine ve Crescencenin de koskoca evin içinde Baronun hizmetinde kalmasına karar verildi.

Efendisinin hizmetine bizzat ve tek başına bakacağı haberi, ahçı karının uyuşuk nefesini heyecana getirdi. Şiddetle çalkanılan sihirli bir şişe gibi, varlığının derinliklerinden kabaran, o ane kadar meçhul kalmış bir ihtiras tortusu onun tavır ve hareketlerine bir başkalık verdi. Ondaki sekalet ve iğretilik yok oldu; uzuvlarına bir cevvaliyet geldi; yürüyüşü hafifledi ve canlandı. Seyahat hazırlıkları mevzuu bahsolur olmaz bir odadan öbürüne koşmağa, merdivenleri inip çıkmağa, emir almadan daha, bavulları yerleştirmeğe ve onları arabaya taşımağa koyuldu.

Ve nihayet, gece, geç vakit, İstasyondan geriye dönen Baron, kurtulduğundan mütevellid bir haz ile oh çekerek:

— Çok şükür, gitti!.

Diyip te kadına paltosile şapkasını uzattığı zaman, garib bir hâdise oldu. Asla gülmiyen Crescencenin büzülmüş dudakları birdenbire şiddetle tekallüs etti. Ağız genişledi, çarpıldı ve ahmakçasına aydınlanan bu çehreden öyle saf, öyle teklifsiz, öyle hayvanî bir gülme sadır oldu ki, bundan canı sıkılan Baron, manasız lâübaliliğinden utanarak, ağız açmadan odasına çekildi.

***

Lâkin bu kısacık sıkıntı devresi çabucak geçti. Müteakıb günler, birlikte tadılan sükûn ve serbesti gibi iki büyük nimet, efendi ile hizmetçinin arasında bir nevi rabıta tesis etmişti. Hanımın gitmesile, hava daha ziyade teneffüs edilebilir olmuştu. Ef'al ve harekâtının daima hesabını vermek mükellefiyetinden kurtulup ta hürriyetine kavuşan koca daha ilk akşamından eve geç geldi ve karısının çok beliğ karşılayışlarile, Crescencein sessiz istikbali arasındaki tezaddan büyük bir haz duydu. Ve hatta, ertesi gün, öğle yemeğinde, fevkalâde bir münasebet olmadıkça dolaptan dışarıya çıkarılmıyan gümüş takımlarının sırf kendisi için sofraya konmuş olduğunu hayretle gördü.

(Arkası var)

Dünyada Neler oluyor?

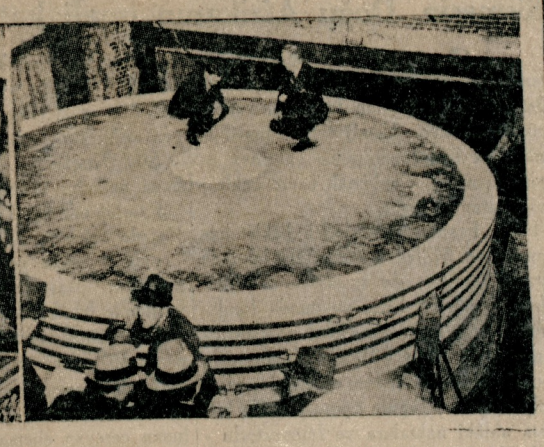

İtalyanlar bir taraftan nüfuslarının gittikçe fazlalaşması dolayısile memleketlerine sığamadıklarından bahsediyorlar, bir taraftan da nüfusun çoğalması için teşviklerde bulunmaktan geri durmuyorlar. Bu resim, Romadaki Augustus tiyatrosunda çok çocuklu İtalyan aile babalarına mükâfatlar verildiğini gösteriyor. Soldaki mükâfatları dağıtan İtalyan Kralının kızı Prenses Mariedir.

Nevyork şehri civarında Corning kasabasında dünyanın en büyük teleskop objektifini yapmağa muvaffakiyet hâsıl olmuştur. Bu teleskop yeni inşa edilmekte olan Mount Palomar rasadhanesine konacaktır. Objektifin üzerindekiler bu teleskopu yapan mühendis Hostetter ile Mac Cauleydir. Teleskopun büyüklüğü üstündeki insanlarla kıyas edilince daha iyi meydana çıkmaktadır.

Gördüğünüz genc kızın ismi Mis Mad de Hofftur. Nevyorkta heykeltraşlar ve ressamlara modellik eden kızlar ve kadınlar arasında yapılan müsabakada birinciliği kazanmıştır. Mütehassısların söylediklerine göre Mis Hoffun vücudü son derece mütenasib ve kusursuzdur.

Almanyada kayak sporlarına gösterilen alâka günden güne büyümektedir. Sade büyükler değil, pek küçük yaştaki çocuklar bile bu sporu büyük bir zevkle yapmaktadırlar. Resmimiz, istikbalde belki de içinden şampiyonlar çıkacak olan yavrular grupunun tertib olunan bir kayakla kayma müsabakasına hazırlandığını gösteriyor.

Şikagoda bir hastanede yatmakta olan şu genc kız henüz tıb tarafından çaresi bulunamamış olan uyku hastalığına tutulmuştur. Üç ay mütemadiyen derin bir uykuya dalmış ve geçen gün tekrar uyanmıştır. Fakat yeniden uyumasından korkulmaktadır.

İngilterede buz üzerinde patinaj yapmak en ziyade rağbet görmüş bir spordur. İngiliz gencleri Londranın sisli havalarında bile bu zevkten mahrum kalmak istememektedirler. İngilterenin merkezini kesif bir sis kapladığı sabah vaktinde İngiliz delikanlıları resimde gördüğünüz veçhile ellerinde meşalelerle kaymaktadırlar.

Bu kız İngilterede yeni yükselmeğe başlıyan bir dansözdür. Annesi Danimarkalı, babası Cavalı olduğuna göre damarlarında şark ve garb kanlarının müştereken dolaştığı bir mahlûktur. Yakında Londrada temsil edilecek olan Şekspirin tanınmış eseri «Bir yaz gecesinin rüyası» piyesinde dansedecektir.

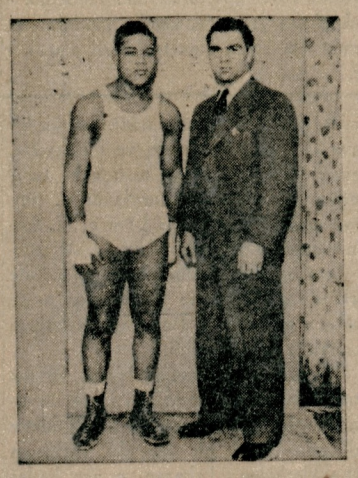

Tanınmış Alman boksörü ve filim yıldızı Anny Ondranın kocası Maks Şmeling son günlerde Amerikaya gitmiştir. bu seyahatten maksadı İspanyalı boksör Paolino ile boksör Joe Louis arasında yapılacak maçta hazır bulunmaktır. Bu vesile ile kendisinin de gelecek sene haziranda boks yapacağı Joe Louisin kuvveti ve mehareti hakkında bir fikir edinecektir. Resmimiz Şmelingin Joe Louisi ziyareti esnasında alınmıştır.

Bu genc ve güzel Amerikalı kızın teraziye koyup tarttığı ve elindeki cetvelle ölçtüğü şey dünyanın en büyük patatesidir. Amerikanın garb kıyılarında «Kaliforniya» da yetişmiştir. 7 kilo ağırlığındadır. İki tanesi bir deve yükü teşkil eden bizim Diyarbekir karpuzları gibi çok feyizli bir toprakta meydana gelmiş olacak!

YILBAŞI nın TARİHİ

Ikincikânunun ilk günü ne vakit, niçin ve nasıl yılbaşı yapıldı?

«Yılbaşı» nın «takvim - calendrier» bakımından çok karışık bir tarihi, tarih bakımından ise çok önemli yeri vardır. Bu sebeble yılbaşını ayrı ayrı iki cepheden tetki kederek ne olduğunu anlamak lâzım gelir. Fakat takvim veya tarih bakımından da olsa yılbaşı, Peygamber İsanın doğumile ilgilidir. Bundan dolayı da ilkin İsanın doğuşuna bir göz gezdirmek gerektir.

İsayı insanlara tanıtanlar Mathias, Marc, Luc, Jean L'évangéliste ile Sen Pol ve Sen Piyerdir. Fakat bunların risalelerinde İsanın hangi ayda ve hangi günde doğduğuna dair bellibaşlı bir kayid yoktur. Fakat hepsi onun İmparator Auguste devrinde doğduğunu ve Pontius Platinosnun Filistin valiliğinde bulunduğu sırada çarmıha gerildiğini söylerler. Ponitus, İmparator Tibérein, Procurateuri sıfatile Filistinde bulunuyordu. İşte İsanın doğumu, ölümü, o devirden kalma vesikalara göre değil, Augustelerin, Tibérélerin tarihlerine uydurularak hesab olunur.

Burada tarih bakımından unutulması lâzım gelen önemli bir nokta daha vardır: Vesikasız hükümlere değer vermiyen tarihçiler İsanın muhayyel bir şahsiyet olduğunu ileri sürmekten çekinmiyorlar. Onların dediklerine bakılırsa Hindin Brahmanizminde büyük bir rol oynıyan üç uknum akidesi Himalayalardan, İrandan, Iraktan aşarak Akdeniz kıyılarına gelmiş ve o akideye temel teşkil eden «Vişno Krişna» adlı ilâhtan Jesus-Christ, yani İsa çıkmıştır.

İsanın doğumu yılbaşı yapılmazdan önce

Bu noktalara kısaca işaret ettikten sonra takvim bakımından yılbaşı mefhumuna geçelim: İsanın doğumu yılbaşı yapılmazdan önce Türklerin, Çinlilerin, Yunanlıların, İbranilerin, Romalıların, Mısırlıların ayrı mebdelere istinad eden takvimleri vardı. Fakat bir yılın uzunluğunu ilmî biçimde ilk öçen Mısırlılardı. Fir'avunların o çok işlenmiş yurdlarında günleri, ayları, mevsimleri, yılları hesab etmek için dikili taşlar kullanırlardı ve hakikate yakın neticeler elde ederlerdi. Romalılar Finike ve Mısır takvimlerinden ilham alarak kendilerine mahsus bir hesab kurdular. İlkin yılı beş aya ayırmak suretile kurulan Roma takvimi tekâmül ettirile ettirile sonraları on iki aya çıkarılmakla beraber yılbaşı daima mart kaldı. Dikkate değer bir noktadır ki İngilizler, On sekizinci asrın son yıllarına kadar Roma takviminin bu tarafını, yani yılbaşını marttan hesab etmeği bırakmamışlardı.

Jül Sezar Mısırda Kleopatra ile çılgın bir aşk hayatı geçirirken Roma ve Mısır takvimleri arasındaki farkı inceledi ve iki takvimi birleştirermek istedi. Ancak Mısırın bütün ayları otuzar gün olarak hesab etmesindeki ilmî sakatlığı gözönünden uzak tutmıyarak altı aya birer gün ilâve ve şubattan bir gün tarhetti. Auguste, ilmî bir biçim alan bu takvim üzerinde küçük bazı değişiklikler yaptı, ondan sonra gelen imparatorlar da takvimle oynamaktan geri kalmadılar. Meselâ Domitien teşrinievvel ayına kendi adını verdi. Fakat Roma takviminde yılbaşı, martta kaldı.

Papalar da işe karışıyor

Vaktaki hıristiyanlık kuvvet buldu, kilisenin nüfuzu tahtları devirecek bir dereceye geldi. Papalık takvimle de meşgul olmak lüzumunu hissetti. Bu lüzum, hiç te ilmî mülâhazalardan ileri gelmiyordu. Ancak dinî ve siyasî kaygulardan doğuyordu. Çünkü dünyanın merkezi olmak şöhretini taşıyan Romanın, Sen Piyer vekillerine payitaht olmak haysiyetile eski şerefine kavuşturulması Papaların en büyük emelleriydi. Eski Romadan intikal eden birçok hatıralar arasında ise «dinî merasim» büyük bir yer tutuyordu. Halk, hıristiyanlıktan evvelki Romanın Yunandan, Mısırdan, Firikyadan, Suriyeden, İrandan alınan mabudlar için yaptığı şenlikleri imrenerek hatırlıyordu. Birçok yerlerde İzislerin, Ozirislerin, Baalların resimleri, heykelleri henüz duruyordu. Mitra ibadeti, o meyanda, tatlı bir tarih hatırası olarak yürekleri gıcıklayıp duruyordu. «Yenilmez güneş», o büyük mabud Mitra, her Romalının kafasında yaşıyordu.

Hıristiyanlık bütün bu ilâhların kudretini yıkmış, onlar namına yapılan şenlikleri, eğlenceleri kaldırmış, fakat yerlerine birşey koymamıştı. İlk hıristiyanlar, «Sen rasmes» denilen ve İsanın telmizlerile son yemek yiyişini sesizce kutlamaktan ibaret olan bir ayinden başka dinî ve umumî merasim yapmıyorlardı. Bir boğayı parçalayıp

Yılbaşını martın yirmi beşinden ikincikânunun birinci gününe geçiren Papa Yedinci Greguvar

yediğine inanılan Mitra ile kuru bir ekmek parçasını on iki yoldaşile miskin miskin kemiren İsa arasındaki fark ise Romalıların gözünden kaçmıyordu.

Yedinci Greguvar Hıristiyanlara eğlence ararken

İşte Papalar bu ruhî halete karşı koymak için hısistiyanlığı bir takım merasimle süslemek, halka zaman zaman - din namına - eğlenmek vesileleri vermek lüzumunu duymuşlardı. Bu vaziyeti şuurlu ve şümullü bir şekilde ilk inceliyen Papa Yedinci Greguvardır. Asıl adı Hildebrand olan bu zeki adam, eski Romalıların Marslara, Venüslere, İzislere, Mitralara, hatta Sezarlara, Augustelere tapmak vesilesile sık sık yapageldikleri eğlenceleri bir sürü yortular kurarak yeni baştan yaptırmayı düşündü ve uzun bir bayramlar serisi vücude getirdi.

Eğlence ihtiyacile din duygularını bir arada kaynaştırarak yapılan bu seride şu bayramlar vardır:

25 - kânunuevvel - İsanın doğumu. (Bugünden sonra gelen pazar günü peygamberlerden İbrahim, İshak, Yakub, Yusuf, Davud, Süleyman için yortu yapılır.)

26 - kânunuevvel - Meryemin İsaya ana oluşu kutlanır.

1 - kânunusani - İsanın sünnet günü sayılır.

6 - kânunusani - İsanın vaftiz günü.

2 - şubat - kırkını çıkaran, yani nifas günlerini bitiren Meryemin İsayı Beytullaha götürüşü hatırlanır.

25 - mart - Meryemin İsaya gebe kaldığı gündür.

6 - ağustos - on iki havvariden Petrosla Pavlosun göğe çıkan İsayı Turusinada gördükleri gündür.

15 - ağustos - Meryemin öldüğü gün. (Perhiz, bugünden on beş gün önce başlar.)

8 - eylûl - Meryemin doğduğu gün.

Bunlardan başka büyük ve küçük paskalyalar vardır. Büyük paskalya, yani kırmızı yumurta bayramı 31 mayısta yapılır. Bu tarihten kırk gün sonraki perşembe, İsanın göğe uçuş günüdür.

Senebaşının değişmesi

Papa Yedinci Greguvar, bütün bu yortuları kurmakla ve hemen hergünü bir azizin adına tahsis ederken martın yirmi beşi olarak kabul edilmiş olan yılbaşını da kânunusaninin birinci gününe geçirdi. Ne şark, ne garb takvimlerinde o güne kadar kânunusani, yılbaşı olarak kabul edilmediğine göre bu değişiklik takvimde büyük bir yenilik teşkil ediyordu. Yedinci Greguvar bu işi (1078) te yaptı. Demek ki milâdi yılbaşı, milâd denilen İsanın doğumundan tam bin yetmiş sekiz yıl sonra kabul edildi. Ayni zamanda İsanın doğum tarihi olmak üzere kabul olunan güne uydurularak değil de, beş gün sonraya atılarak yapıldı.

Şu izahtan anlaşılıyor ki yılbaşı, takvimi daha önceki takvimlerden ilmî şekilde üstün yapmak düşüncesinden doğmuş değildir. İsanın doğum günile de alâkası yoktur. Fakat bütün hıristiyanlık âlemine ve o âlemin hars bakımından nüfuzu altında bulunan memleketler halkına müşterek bir takvim mebdei kabul ettirdiği için hâdisenin tarih noktasından büyük önemi vardır.

İsanın doğumundan 1078 yıl sonra medeniyet âleminin ekseriyeti tarafından kabul olunan bir yılbaşı vücud bulmakla beraber garb takvimi gene sakattı. Çünkü bu takvimde seneler 362,25 gün olarak hesab edildiğinden ve hakikatte ise bir yıl 365,242 gün olduğundan - dört yılda şubat ayına bir gün katılmak suretile gediğin kapanmasına çalışılmasına rağmen - her yıl 0,0008 gün artıyordu. Bu mahzuru gözönüne alıp ta önüne geçmek istiyen Papa On üçüncü Greguvardır. Bu zat, medeniyet kurulup ta takvim usulü ortaya çıktıktanberi sürüp giden bu sakatlığı gidermeğe çalıştı, uzun hesablar sonunda, Yedinci Greguvarın kânunusaniyi yılbaşı yaptığı günden sonra takvim harici olarak biriken on günü ortadan kaldırdı, beş teşrinievvelden on beş teşrinievvele geçilmesini emretti ve yılların 365 gün, beş saat, kırk dokuz dakika, on iki saniye olarak hesab edilmesini usul ittihaz ettirdi (1582). O devirlerde Romaya yan bakan ortodoks kilisesi bu ameliyeyi kabul etmediğinden katolik takvimile ortodoks takvimi arasında bir fark belirdi, son günlere kadar devam edip gitti. Fakat kânunusaninin yılbaşı tanılmasında hıristiyan âlemi - bir iki millet müstesna olarak - daha ilk gününde ittifak etti. Bugün o takvimi, bütün medenî dünya kabul etmiş bulunmaktadır.

Noel ve yılbaşı âlemleri nasıl meydana çıktı?

Yedinci Greguvarın Noel başta olmak, yılbaşı da arkasından gelmek üzere kurduğu yortular serisini süslemek saraylara, asılzadeler zümresine düşen bir vazife idi. Papa, o seriye dahil günlerde halkın hem ibadet etmesini, hem eğlenmesini istiyordu. İmparatorlar, karallar ve prensler de Noel ve yılbaşı günleri için bir takım debdebeli merasim icad ederek Greguvarın düşüncelerine can ve heyecan vermekte gecikmediler. Şair ve ressam gibi san'atkârlar da bugünleri efsanelerle süsleyip halka sevdirdiler, ortaya bir Noel ve yılbaşı âlemi çıktı. Bu tekâmülün yavaş yavaş vücud bulduğunu, bilhassa On dokuzuncu ve Yirminci asırlarda umumî bir değer aldığını söylemeğe lüzum yoktur.

Osmanlı imparatorluğunda yılbaşı

Kozmografya ve takvimle pek çok uğraşan Türklerin bu yılbaşı ile münasebetleri yoktu ve olamazdı, çünkü dediğimiz gibi garbde bile yılbaşının ortaya çıkışı (1078) dedir. O tarihte Türkler, hemen umumiyetle, islâm dinine girmiş, kendilerinin «ven» ve 12 yılın bir devir sayılması esasına istinad eden eski takvimlerini bırakarak Arab takvimini kabul etmiş bulunuyorlardı. Arab takvimi Muhammedin Mekkeden Medineye hicret ettiği yıl mebde tutulmak ve ayın hareketine göre hesab edilmek üzere ikinci Halife Ömer tarafından tesis edilmiştir. Bu takvimde yılbaşı Muharrem ayının birinci günüdür. İlk devirlerde islâmlar ve o meyanda Türkler yılbaşı merasimi yapmazlardı. Peygamberin torunu Hüseyinin muharrem ayında Kerbelâda öldürülmesi dolayısile Şiilerin muharrem ayını icad etmelerinden ilham alınarak ve müstebid hükümdarlara hulûs çakmak için de bir vesile sayılarak sonraları muharremlerin birinci günleri merasim yapılmıya, büyüklerin ziyaretine gidilmeğe başlandı. Osmanlılar devrinde yılbaşı, enikonu resmî mahiyet aldı ve ülemaya o gün rütbeler dağıtılmak, büyük memuriyetler de o gün tevcih olunmak usul ittihaz olundu.

Garb yılbaşısına Osmanlıların ilk gösterdikleri alâka (1829) dadır. O senenin başında İstanbulda ki İngiltere elçisi Halicde bulunan bir gemide büyük bir balo verdi, Osmanlı vükelâsını davet etti. O vakte kadar alafranga ve ziyafet İstanbulca görülmüş şey değildi. Davetliler yatsı namazını Tersane Divanhanesinde kıldıktan sonra sandallarla gemiye gitmişler, sabaha kadar eğlenmişlerdi. Ertesi gün kazaskerlerden Yahya Bey, Serasker Hüsrev Paşaya «balo»nun ne olduğunu sormuş ve şu cevabı almıştı: «Az vakitte çok tekellüf etmişler. Biz, baloda yapılanları bir ayda tanzim edemeyiz. Gerçi kâfir işi, fakat çare ne? Deyletçe birşey oldu, gidilmek lâzım geldi. Kaşık, çatal gibi mekruh şeyler de vardı.»

Kazaskere karşı riyakârlık yapıp bu sözleri söyliyen Hüsrev Paşa, o vakit padişah bulunan İkinci Sultan Mahmuda başka ağız kulanmış, yılbaşı eğlencelerini ballandıra ballandıra anlatmış ve hatta elmaslı çatal ve kaşık takımı yaptırarak hünkâra sunmuştur. 1856 da da Sultan Abdülmecid, Fransız elçisi Tovenel tarafından tertib olunan büyük baloya gitti, dansları seyretti, memnun olarak döndü. O yıllardan sonra yılbaşı eğlencelerine Türkiyede de alâka gösterilmeğe başlanıldı. Yılbaşı, şimdi bizim de sayılı günlerimizden biridir. Onda, esasen dinî bir mefhum yoktur, medenî takvimden bir gündür. Fakat bir yılın batıp yeni bir yılın doğduğunu yüz milyonlarca insana hatırlatan bir dönüm günüdür. Ondan dolayı gönüllerde heyecan uyandırmaktadır.

M. TURHAN TA

DÜNYANIN BİR YILLIK TARİHİ

İtalya - Habeş boğuşması beşeriyeti yeni bir harb tehlikesile karşılaştırdı

İnsanlık tarihinde ilk defa olarak 50 devlet bir fikir ve taahhüd üzerinde ittihad ve sulhû müdafaa ettiler

935 Türkiyede hep terakki ile geçti

Dün akşam sona eren 935 senesi dünyanın akıbetine ve beşer hayatına hâkim hâdiselere sahne olmak itibarile şüphe yok ki hem dolgun, hem önemli hususiyeti haiz bir tarih safhasıdır. Şu kadar hulâsa etmek yılın ehemmiyetine işaret etmeğe kâfidir ki 935 te cemiyet hayatının tekevvünündenberi ilk defa olarak 50 milletin bir mevzu ve bir ahid üzerinde el ve dil birliği ettiği görülmüş, buna müvazi ve zıd olarak dünya yeni bir harb tehlikesile karşılaşmıştır .Fakat senenin son günleri mustarib beşeriyet için nisbî de olsa, azçok ümidli görünmüştür. Fakat temenni edelim ki bugün ilk yaprağını açtığımız 936 bize bu ümidlerin daha sahihlerini ve hakikilerini getirsin.

***

Beynelmilel hâdiseler

FRANSIZ - İTALYAN ANLAŞMASI — 1935 senesi Fransız - İtalyan anlaşması gibi Avrupa politika âlemi için gayet mühim olan bir hâdise ile başladı. Kânunusaninin yedisinde M. Lvalle Musolini arasında imzalanan bu anlaşma yarım asırdanberi iki Lâtin milletin arasını açan siyasî meseleleri halletti.

İtalya ötedenberi göz diktiği Tunustan buradaki İtalyanların tabiiyet hakalrını sağlamlaştırmakla iktifa ederek feragat etti. Buna mukabil Trablusgarb hududunun Fransanın merkezî Afrika müstemlekesinin ötesindeki Tibesti dağlarına kadar genişlemesi müsaadesini aldı.

Fransa Afrikada Fransız Somalisinin şimalindeki yerleri bırakarak İtalyanın Eritre müstemlekesinin Babülmendeb Boğazına kadar genişlemesine müsaade etmiş. Boğazdaki mühim bir ada da İtalyaya bırakılmıştır. Cibutiden Habeşistın merkezine kadar uzanan Fransız demiryolu şirketi hisselerinden bir kısmı İtalyaya verilmiştir.

Fransanın bu müsaadekârlığı 1934 senesinde Val-Val vahasındaki hâdiseden dolayı Habeşistanla aras ıaçılan İtalyaya Afrikanın son müstakil kalan devleti üzerine yürümek için bir teşci hükmüne geçmiştir.

Roma anlaşmasından Fransanın beklediği başlıca istifade Avusturyanın istiklâlini İtalyanın silâh kuvvetile korumaktı. İtalya ile Fransa müşterek hududlarından karşılıklı olarak askerî kuvvetlerini geri almışlardır.

İTALYAN - HABEŞ HARBİ — İtalyanın Fransa ile anlaşmadan sonra Habeş hududlarındaki tahşidatı Habeş İmparatorunu endişeye düşürmüş, Negüs Milletler Cemiyetine def'atla müracaat ederek tecavüzün ve harbin önü alınmasını istemiştir. Milletler Cemiyeti çok ağır harekete gelmiş, İngiltere kendi arazisinden fedakârlıkta bulunarak Zeyla limanını ve oraya müntehi bir koridoru Habeşistana bırakmak şartile Habeşistanın cenub eyaleti Ogadenden bazı araziyi İtalyaya vermek tarzındaki teklifini Musolini kabul etmemiştir. İtalyan Başvekili Milletler Cemiyeti Beşler komitesinin tekliflerini dahi istihfafla karşılamıştır.

Duçe Pariste İngiliz ve Fransız ve İtalyan devlet adamları arasında kararlaştırılan uzlaşma şeraitine de istiğna göstermiş, vatanını tehlikede gören Habeş İmparatorunun nihayet ordusunu seferber bir hale koymağa hazırlanması İtalya tarafından tahrik eseri sayılarak İtalyan ordusu Habeş topraklarına tecavüz etmiştir.

Habeşliler bidayette sevkulceyş düşüncelerile harbsiz gerilemişler ve lâkin senenin sonlarına doğru taarruza geçmişlerdir. İtalya, Adua, Aksum, Adigrat gibi hudud şehirlerini ve Makalleyi alarak boş arazide tahminen 100 kilometro kadar ilerilemişse de taarruz inkişaf edememiştir.

ZECRİ TEDBİRLER — İtalyanın bu hareketi Milletler Cemiyeti tarafından bariz bir tecavüz sayıldı .Cemiyetin büyük mcelisi tecavüz vukuunu resmen kabul ettikten sonra bu müessesenin misakının on altıncı maddesinde gösterilen zecrî tedbirleri tatbika karar verdi. İtalyaya evvelâ silâh ve harb malzemesi, daha sonra umumî kredi ve bundan başka mühim ham maddelerin verilmesini menetti.

Bu zecrî tedbirlere yalnız Avusturya ve Macairstan ve Arnavudluk hükûmetleri iştirak etmemiştir. Fakat Almanya Milletler Cemiyeti haricinde kalmasına rağmen İtalyaya normal hadden fazla ihracat ve ithalât yapmamağı taahhüd etmiştir. Bu tedbirler İtalyayı çok sıktı. Döviz sıkıntısının önünü almak için Musolini nişan yüzüklerine varıncıya kadar bütün milleti ellerindeki altınları hükûmete vermeğe davet etti.

Milletler Cemiyeti İtalyayı harbedemiyecek bir hale getirmek için petrol ve kömür ve çelik üzerine de memnuiyet koymak istemişti. İtalya hükûmeti bunun vehametini takdir ederek böyle bir tedbiri harb hareketi sayacağını Fransaya bildirdi.

PARİS TEKLİFLERİ — Harbin Avrupaya sirayetini men için İngiliz Dış Bakanı Sir Hoare ile Fransız Başvekili Pariste sulh tekliflerini kararlaştırdılar. Bu teklifler İngiliz İmparatorluğile Fransanın menfaatlerini korumakla beraber Habeşistanın yarısını İtalyaya peşkeş çekiyordu. Bütün dünyanın galeyanı karşısında teklifler geri alındı, teklifleri hazırlıyanlardan Sir Hoare düştü, Laval dahi çok şiddetli hücumlara maruz kalmıştır.

AKDENİZ GERGİNLİĞİ — İngiltereyi Paris tekliflerine sevkeden sebeb İtalyanın Akdenizdeki İngiliz deniz kuvvetlerine ve üslerine, bilhassa Mısıra karşı tehdidkâr bir vaziyet almış olması ve Rodosta ve Trablusgarbde taarruz için büyük hazırlıklar yapmasıdır.

Bunun için İngiltere Paris tekliflerini geri almakla beraber petrol ambargosunun kuvvetlenmesinde istical etmemiş ve Akdenzide sahili bulunan devletlerden İngiliz donanmasına bir taarruz vukuunda kendisine yardım edip etmiyeceklerini sormuştur. Bu devletlerden Türkiye, Yugoslavya, Yunanistan ve Romanya İngiltereye Milletler Cemiyeti misakı üzere yardım edeceklerini taahhüd ettiler.

ALMANYA SİLÂHLANDI — 1935 senesinin en mühim hâdisesi Almanyanın Versay muahedesinin askeri faslını tanımıyarak istediği gibi silâhlanmış olmasıdır. Dört tarafı müsellâh devletlerle sarılan Almanya silâhlanmak için galib devletlerden uygun ve kâfi bir müsaade koparamıyacağını anladıktan sonra devletlerin Habeş meselesile meşgul bulunmalarından istifade derek tekrar dünyanın en büyük askerî devleti oldu.

İngiltere kendisine Almanyanın tekrar korkunc bir rakib olmaması için bu devletle bir deniz anlaşması yaparak Versay muahedesinin parçalandığını resmen tanımış oldu.

RUS-FRANSIZ ANLAŞMASI— Şark misakının suya düşmesi üzerine Fransanın Sovyet Rusya ile karşılıklı yardım namı altında askerî bir ittifak akdetmesi Almanyayı Fransa ile yakınlaşmaktan menetti.

ÇİNİN TAKSİMİ — 1935 senesinin en büyük bir hareketi Japonyanın Asyanın şarkında bir kat daha genişlemesidir. İngilterenin İtalyaya karşı Akdenizi ve Bahrıahmeri müdafaa için Uzakşarktaki donanmasını geriye çekmesi Japonyaya büsbütün meydanı serbest bırakmıştı.

Japonyanın himayesi altında şimali Çinde biri müstakil ve diğeri muhtariyeti haiz iki mahallî hükûmet teşekkül etti. Japon kuvvetleri buradaki demiryollarını işgal ettiler.

Memleketimizde

YENİ SEÇİMLER — 935 Türkiye için gene bir terakki ve inkişaf yılı olmuştur. Siyasî hâdiselerin en başında yeni meclis ve Reisicumhur intihabları gelir. Şubatın sekizinde yeni saylav seçimi yapılmış, mecliste serbest tenkid ve münakaşayı temin için intihabda on üç müstakil saylav seçilmiştir. İlk defa olarak kurultaya kadın saylavlar da alınmıştır. Müteakiben Büyük Önder Kamâl Atatürk tekrar Cumhur Reisliğine intihab olunmuş General İsmet İnönü de onuncu defa olarak hükûmet teşkiline memur edilmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Kurultayı 9 mayısta Ankarada Atatürkün bir söylevile açıldı, hazırlanan yeni program üzerinde ehemmiyetli müzakereler yapıldı.

HARİCİ TEMAS VE ANLAŞMALAR — Irak Dış Bakanı Nuri Paşa ve İran Dış Bakanı Kâzımi Han Ankarayı ziyaret ettiler. Her iki Bakan memleketlerile memleketimizi alâkadar eden işler üzerinde alâkadarlarla samimi temaslarda bulundular. Memleketimizle Irak ve İran arasında yeni bir adcıai tecavüz misakı akdedildi. Dış İşleri Bakanımızla Sovyet sefiri Karahan arasında 8 ikinciteşrinde, Ankarada imzalanan bir muahede ile Türk - Sovyet dostluk muahedesi 10 yıl uzatıldı.

ZECRİ TEDBİRLERE İŞTİRAK — Milletler Cemiyetinin İtalyaya karşı tatbikını kararlaştırdığı zecri tedbirlere iştirak ettik. Buna dair olan kanun lâyihası 14 ikinciteşrinde Kamutaydan geçti. Kanunun kabulü üzerine İtalyaya ithali menedilen maddelerin ihracını yasak ettik.

ATATÜRKE SUİKASD TEŞEBBÜSÜ — Çerkez Etem ve hempalarının tertibile Suriyede Atatürke karşı hazırlanmış olan bir suikasd teşebbüsü meydana çıkarıldı. Hududu geçen lâinler yakalandı. Bu teeşbbüsle alâkadar olduğu iddia edilen Urfa meb'usu Ali Saibin teşrîî masuniyeti refedilerek kendisi tevkif edildi. Adlî tahkikat büyük bir dikkat ve ketumiyetle devam etmektedir. Suikasd teşebbüsü bütün memlekette haklı bir galeyan ve nefret uyandırdı. Her tarafta mitingler yapılarak haniler tel'in edildi.

ŞARKTA TEŞKİLÂT — Bu sene şark vilâyetlerimizde mühim teşkilât yapılmıştır. Dersimde Tunçeli vilâyeti teşkil edilmiş, yeni vali ve kumandana idam hükümlerinin infazı gibi fevkalâde bazı salâhiyetler verildi. Ayrıca merkezi Erzurum olarak bir Üçüncü Müfettişlik ihdas olunmuştur.

TRAKYANIN İMARI, GÖÇMENLERİN NAKLI — Hükûmet Trakyanın imarı, burada göçmenlere 50,000 ev yaptırılması hakkında esaslı kararlar aldı.

Romanyadan bir yıl içinde 30,000 den fazla göçmen nakledilerek bu mıntakada iskân edildi, bunların müstahsil hale geçmeleri için tedbirler alındı.

GENEL NÜFUS SAYIMI — 20 teşrinievvelde memlekette genel nüfus sayımı yapıldı. Nüfusumuzun (16,188,767) kişi olduğu, bunun 7 milyon 974,925 inin erkek, 8,213,842 sinin de kadın olduğu anlaşıldı.

Pazar gününün hafta tatili olarak kabulü ve ulusal bayramlar hakkındaki kanunlar çıktı ve tatbikına geçildi.

ARSIULUSAL KADINLAR KONGRESİ — Nisanın 18 inci günü Arsıulusal Kadınlar kongresi Yıldız sarayında açıldı. Bu münasebetle dünya milletlerinin münevver kadınlarından yüzlercesi İstanbula geldi.

EHEMMİYETLİ KONGRELER — Türkiye Belediyeler kongresile Altıncı Tıb kongresi Ankarada toplandı. Türkiye Birinci Basın Kurultayı da Ankarada içtima etti. Kurultay gazeteciliğe aid meslekî bütün işlere temas eden müzakerelerde bulundu.

RUHANİ KIYAFETLER — Ruhanî kıyafetler bir kanunla tarihe karıştı. Bu yüzden memleketimizdeki misyoner mekteblerinde çalışan rahibeler - den bir kısmı memleketimizi terketti. Kanunun meriyete girdiği 13 haziran 935 ten itibaren hocalar ,rahib ve rahibeler, hahamlar sokaklarda alelâde sivil kıyafetlerle gezmeğe başladılar.

İçtimaî ve kültürel sahadaki prensiplerinin tahakkuk etmiş olduğunu gören Türk Masonları memleketteki localarını kendi kendilerine ilga ettiler.

SOY ADI KANUNU — Aile ve soy adları karışıklığının önüne geçilmesi için çıkarılmış olan soy adı kanunu meriyete girdi. Verilmiş olan mühlete rağmen, derhal herkes soy adı alarak nüfus idarelerine tesçil ettirdi.

ATATÜRKÜN ADLARI — Atatürkün adlarını Kamâl olarak yazdıkları anlaşıldı. Kamâl adının türkçe (ordu ve kale) manasına geldiği öğrenildiğinden adlarının bu şekilde tesbitine başlanıldı. Büyük Önder soy adı olarak Meclis kararile Atatürkü aldılar.

AÇILAN FABRİKALAR VE HATLAR — 935 yılı içinde büyük ekonomi ve sanayi teşebbüsleri başardık. Kayseri dokuma, Paşabahçe cam, Nazill imensucat, Zonguldak Sömikok fabrikaları işlemeye açıldı, Bursada Kamgarın, Gemlikte sun'i ipek fabrikalarının temelleri atıldı.

Irmak - Filyos, Diyarbekir - Fevzipaşa ve Ergani demiryollarının açılış resimleri yapıldı. Aydın demiryollarile İstanbul Telefon şirketi satın alındı.

İstanbuldaki Halic vapur şirketi de Belediyeye geçti.

KABOTAJ HATLARIMIZIN ISLAHI — Kabotaj hatlarımızın ıslahı için ehemmiyetli bazı kararlar alındı. Bu arada Devlet Denizyolları İdaresinin yeni gemiler ısmarlaması için on milyon liralık kredi kabul edildi.

Kabotaj hatlarımızın tamamen devlet elile ve bir idare tarafından idaresi daha faydalı olacağı düşünülerek işletme inhisarından yüzde kırk hisse verilmiş olan Vapurculuk şirketinin elindeki vapurların satın alınması kararlaştı.

HAVA TEHLİKESİNE KARŞI — Bu yılki Tayyare Cemiyeti kongresi hava tehlikesini işaret eden Başbakanın nutkile büsbütün ehemmiyet kesbetti. Gene halk galeyan halinde teberrüata başladı. Hamiyetli ve yurdsever vatandaşlar teberrülerde bulundular. Memurlar maaşlarından yüzde iki nisbetinde Hava Kurumuna teberrüatta bulunmak kararını verdiler.

Hava kuvvetlerimizi kuvvetlendirmek üzere hükûmet 3,5 milyon İngiliz liralık tahsisat kabul etti.

Hava tehlikesine karşı korunma tedbirleri alındı. Belli başlı şehirlerimizde sığınaklar hazırlandı. Tehlikeden korunma ve ışıkları maskeleme tecrübeleri yapıldı. Ankarada bir zehirli gaz maskesi fabrikası açıldı.

Uçak bölüklerimiz tarafından Türkiye turu yapıldı. Tayyarecilerimizin bu teşebbüsleri büyük bir alâka ile karşılandı. Teşebbüs tam bir muvaffakiyetle neticelendi.

Habeş İşgüderi vaziyeti anlatıyor

«Mülkî tamamlığımızdan ve istiklâlimizden vaz geçemeyiz»

Habeş İmparatorunun kızı Prenses Tshai Haile Selâse

Habeşistanın Ankara işgüderi Atos Markos dün Kızılay kurumu başkanı General Aliyi ziyaret ederek, bu kurum tarafından Habeşistana bir milyon sargı paketi hediye edilmesi münasebetile Habeş Kızılhaç kurumu başkanı ve Habeş İmparatorunun kızı Prenses Tshai Haile Selâsenin teşekkürlerini bildirmiştir.

Doktorların tavsiyesi üzerine tedavi için yirmi gün kadar İstanbulda kalacak olan Habeş işgüderi, dün kendisile görüşen bir arkadaşımıza son İngiliz - Fransız barış plânı hakkında şunları söylemiştir:

«— Böyle bir plânı kabul edemezdik. İtalyanlar bile Paris plânile kendilerine verilen miktarda vâsi bir arazi isteme - mişlerdi. Anlaşmazlığın başlangıcında, yani 1932 de İtalyanlar yalnız Gondardan başlıyarak ve Adisababadan geçerek İtalyan Somalisine kadar uzanan bir şimendifer imtiyazı istemekle iktifa etmişlerdi. O zaman İtalyanların başka hiçbir isteği yoktu. Bu vaziyet karşısında Sir Samuel Hoare ile Lavalin nasıl olup ta İtalyanların istemedikleri arazileri bile onlara vermeği teklife cesaret ettiklerine kimse akıl erdiremedi ve neticede plân da suya düştü. Şayed Paris plânını tatbik etmek lâzım gelseydi, biz daha evvel İtalyanlarla uyuşur, harbetmezdik. Halbuki biz topraklarımızdan bir karış yer vermek istemiyoruz, istiklâlimizi son nefesimize kadar müdafaa etmek azmindeyiz. Biz, barış severliğimizi her fırsatta gösterdik, fakat hiçbir zaman mülki tamamlığımızdan ve istiklâlimizden vazgeçemeyiz.

Esasen son zamanlarda askerî vaziyet te düzelmiştir. Habeş milleti yurdunu korumak için hiçbir fedakârlıktan çekinmemektedir.»

Öğrendiğimize göre Türkiyeden gönüllü olarak Habeşistana gitmek üzere evvelce yapılan müracaatler müspet bir netice vermemiştir ve memleketimizden Habeşistana kimse gitmemiştir.

Düne nazaran nasıl yaşıyoruz?

Kadın berberi, «Müşteri azalmadı, kendi işini kendi görmeğe alıştı!» diyor

Matmazel Elli atılıyor: «Yalnız kadınlar mı süse düşkün? Şimdiki erkekler nerede ise gelib boyanacaklar da...

Dükkânın kapısı açılıyor. İçeriye mantosu solmuş, saçları, solmuş mantonun ploş yakası üzerine yayılmış bir genc kız giriyor. Ben saçlarımı kestirirken onu aynanın içinden seyrediyorum. Girer girmez soruyor:

— Manikür yaptıracağım. Kaça yapıyorsunuz, manikürü?

— Kırk kuruşa.

— Otuza olmaz mı?

— Hayır, pazarlık yoktur..

— Canım biz tam manikürü Beşiktaşta otuza yaptırıyoruz. Benim istediğim tam manikür değil. Biraz etlerim kesilecek, biraz uçları sivriltilecek, biraz da lâme konulacak.

— Tam manikür yapılacak yani!

— Olmaz mı otuza?

— Olmaz efendim.

— Bu da pek tuhaf. Burası kibar yer olacak.

Bu garib müşteri hışımla kapıdan çıkınca, müessese sahibi Hasan Aksu gülümsüyor:

— Neredeyse insandan beş kuruşluk manikür, yüz paralık ondülâsyon istiyecekler! diyor.

Ve bütün müşterilerinin bu nükteye güldüğünü görerek devam ediyor:

— Kıyafetini gördünüz ya zavallının, besbelli haftada üç liraya çalışan bir amele kızı. Dişinden tırnağından artırmış otuz kuruşçuğunu koymuş çorabına; gelmiş buraya.. Otuz kuruşa manikür olurmuş, kırk kuruşu olsa verecek amma halinden okunuyor, otuz kuruş on parası yok yanında!..

Malûm ya kadın berberlerinde gevezelik edilir. Ben de bu âdete uyarak soruyorum:

— Bu kadın berberliği işi de galiba pek iyi bir iş değil?

— Yo... diyor, kadın tuvalet salonu işletmek çok iyi bir iştir. Daha doğrusu çok iyi bir isti. Şapka giymek âdeti çıktığındanberi hem de adamakıllı inkişaf etmiştir. Hele bundan birkaç sene evvel çok para kazanıyorduk. Bir taraftan saç kesmek modası çıkmıştı, diğer taraftan da kadınlar başörtüden kurtulmuşlar, sosyete hayatına atılmışlardı. Balolara filân gidiyorlar, saçlarını göstermeğe fırsat buluyorlardı. Bugün de gene frizür salonlarının müşterisi eksilmemiştir. Yalnız eskiden berber azdı. Şimdi çoğaldı. Berberler, rekabet ede ede saç kesmesini 50 kuruştan yirmi beşe indirdiler. Sonra da altı aylık makinelerin çıkması bizim mesleğimize sekte vurdu. Çünkü altı aylık yaptıranlar bir daha altı ay berbere uğramaz oldular. Halbuki altı aylık ondüle yapmak saçları tuvalete yatkın yapmak için lâzımdır. Bundan sonra haftada bir yeniden mizanpli yapmak icab eder. Avrupada öyle yaparlar. Halbuki bizde onu da yanlış tefsir ettiler. Ve hanımlar saçlarını evde ıslatıp o kabarık saçlarla Karaman koyunu gibi gezmeğe başladılar.

— Bizim İstanbulun kadınları süse düşkündürler, değil mi?..

— Evet ekseriyeti süse düşkündür. Fakat büyük bir kısmı da saç yaptırmağı adeta yüzünü yıkamak filân gibi temizlik telâkki etmektedir.

— Müşterileriniz hangi sınıflardandırlar?

— Evvelâ kibar ve zengin sınıfından, orta halli aile kadınları bize pek sık gelemezler. Fakat fakir tabaka kadınları, işçi ve hizmetçi kızlar, onlar aç olsalar bile süslü görünmek isterler. Ve onların saç tuvaleti hakkında hiçbir fikirleri olmadığı için, sokakta gezmek ve makine başında çalışmak için gelir, gece saç tuvaleti isterler.. Hergünkü saç tuvaleti nasıl olur, çaya giderken saçlar nasıl yapılır, uzun elbiseye hangi saç modeli yakışır bilmiyorlar. Hepsi gelip altı aylık ondüle istiyorlar. Haftada üç, üç buçuk liraya çalışan bu kızlar içinde bize gelip te: «Ne olur taksitle de altı aylık ondüle yapınız» diye yalvaran çok oldu.

Bizde her sınıf kadın en yüksek kadının yaptığı süsü yapmak istiyor. Fakat ekseriya yapamıyor. Bazan zavallı fakir kadınları gelir, saçını kestirir. Sonra da avucunun içinde sımsıkı tutmaktan ısınmış yirmi beş kuruşu verir. Onun için harcedebileceği bütün para budur. Onu vücudünün hararetile ısıtmış ve saçı kesilinciye kadar avucunda «aman kaybolmasın» diye sımsıkı tutmuştur. Müşterinin vaziyeti böyleyken siz isterseniz ağzınızla kuş tutunuz. Fazla para kazanamazsınız. Alacağınız para o yirmi beş kuruştur.

Kadın berberi Hasan Aksu ailesile bir arada

Sonra bizde meselâ moda olduğu halde saç boyatan pek azdır. Çünkü saç boyamak büyük bir masrafın kapısıdır. Evvelâ birinci defa boyamak pahalıdır. Sonra da daima frizöre devam etmek ve diblerini daima boyamak lâzım gelir. Halkımız fıkara olduğu için bu nevi lüksleri fazla yapamaz. Bizde en çok yapılan şey altı aylık ondüledir, sonra manikür, boya üçüncü gelir. Şimdi orta halli kadınların hepsi açıkgözlü oldu. Meselâ evvelden bir baloya filân giderlerken gelirler, boyanırlardı. Şimdi ise kendileri gayetle iyi makyaj yapıyorlar. Manikür yapmasını da öğrendiler.

Saçımı kesmekte olan genc kız:

— Evet, diyor, hatta şimdi içlerinde evde saçını kıvırmağa kalkanlar da var.. Var amma gene altı aylığın rağbeti çok... Altı aylıktan ilk zamanlar hanımlar çok korkmakla beraber gene yaptırıyorlardı. Ceblerine gazozlar, limon çiçeklerinden kolonyalar alıyorlar, bayılmaları göze alarak gelip saçlarını kıvırtıyorlardı.

— Eskiden erkeklerin kadınlara yaptığı en büyük hediye lavanta, pudra gibi kadın tuvaletine aid şeylerdi. Gene erkekler gelip tuvalet salonlarından böyle şeyler alırlar mı?

Patron:

— Hayır, diyor. Eskiden kadın birşey bilmezdi. Efendisi eve ne getirirse ona kanaat ederdi. Artık kadın zevkini öğrendi ve bu gibi şeyleri kendi seçip alıyor.

Dokuz senedir meslekte olan Matmazel Dora:

— Yook, yook, diyor, şimdi erkek artık kadına hediye yapmak âdetini kaldırdı da ondan, erkek bir tarafta, kadın bir tarafta çalışıyorlar ve kendi masraflarını kendileri görüyorlar. Erkegin gözünde kadının kıymeti eksildi. Artık onu sevindirmek, onu kandırmak istemiyor. Bunun için almıyor. Yoksa hangi kadın gelen bir hediyeden memnun olmaz ve hangi erkek hediye yaptığı zaman karısının ve yahud nişanlısının sevindiğini anlamaz?..

Müessese sahibi Hasan Aksu:

— O da var amma ,diyor. Şimdi bir de insanların bu nevi hediyeler yapacak iktidarda olmadıklarını gözönünde tutmak lâzım.. Esasen şimdi kadınlar içinde de gelip bir şişe lavanta alan yok gibi. Yerli lâvantaların şişesi meselâ yetmiş kuruş.. Onu bile veren yok. Şimdi lâvanta pek pahalı ve pek kıymetli birşeymiş gibi dirhemle satılıyor. Ufak esans şişelerine on beş kuruşluk, on kuruşluk lâvanta koyduruyorlar.

Gülerek devam ediyor:

— Kadınlar son derece büyük hasislikle süslerini yapıyorlar.

Müessesede uzun senelerdir çalışan Matmazel Elli:

— Yalnız kadınlar mı süsüne düşkün? diyor. Ya erkekler.. Yaşlı ve orta yaşlıları o kadar değil amma yeni yetişen gencler Allah vermesin, kadından daha fazla süse düştüler. Erkeklerin içinde altı aylık permanant yaptıranlar var... Manikür yaptıranlar var.. Neredeyse gelip boyanacaklar da!.. Görürsünüz pek yakında erkekler için de güzellik salonları açılacaktır!

SUAD DERVİŞ

Uun ve buğday fiatları

Dün şehrimize 109 ton buğday gelmiş, un hiç gelmemiştir. Borsada yumuşak buğdaylar üzerinde hiçbir muamele olmamıştır. Sert buğdaylar üzerinde yapılan muamele 7 kuruştan olmuştur.

Yumuşak ekmeklik unlar dün borsada 800 kurustan 820 kuruşa kadar, sert unlar da 730 kuruştan 790 kuruşa kadar satılmıştır. Dünkü un muamelesi 1[illegible] cuvaldır.

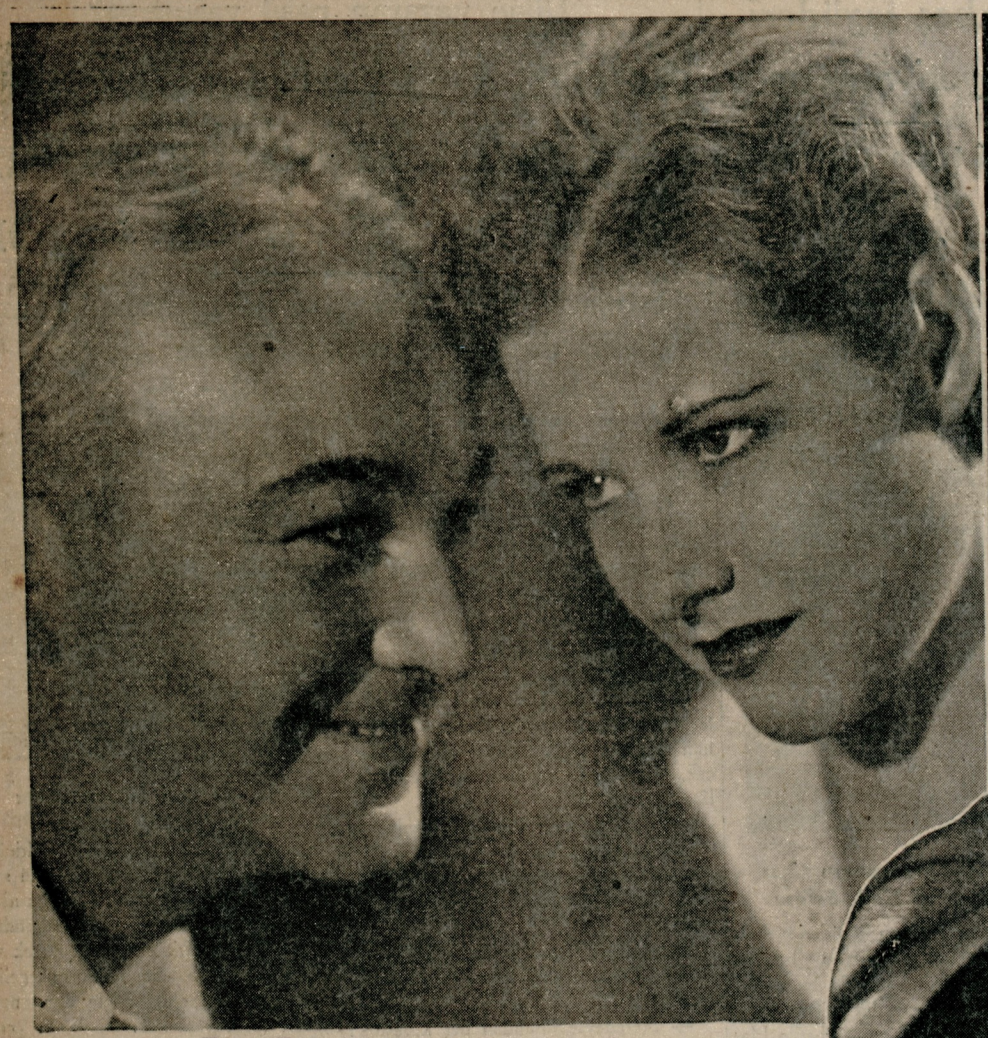

SİNEMA

Durup dinlenmeden dünyayı dolaşan yıldız

Brigitte Horneyin seyahat merakı ve çevirdiği filimler yüzünden dünya yüzünde gitmediği ve görmediği ver kalmamıştır

Berlin, birincikânun (Özel) — Rejisör Herbert Selpin tarafından fransızca ve almanca olarak yapılan «Yeşil Domino» filminde Karl Ludwig Dichl ile birlikte büyük bir muvaffakiyet kazanan Brigitte Horney burada günün en mühim şahsiyeti haline geldiği için kendisile gidip görüşmeği bir vazife bildim. Fakat bu çok gezici güzel kadını nasıl ele geçirecektim. Sade kendi heves ve merakı itibarile değil şimdiye kadar çevirdiği filimler dolayısile de denebilir ki Brigittein dünya üzerinde seyahat etmediği yer kalmamıştır. Ona işte bu yüzden «Şarkla garb, şimalle cenub arasında dolaşan yıldız» ismi verilmiştir. Çok şükür, şu anda Berlinde Ausburgerstrassedeki evinde bulunuyor. Kısa bir telefon konuşması bunu bana müjdeledi. Rahat bir taksi çarçabuk beni oraya ulaştırdı. Güzel döşenmiş odalar, ağzına kadar dolu bir kütübhane ve her tarafta sayısız bebekler..

Şimdi misafir odasında karşı karşıyayız. Brigitte Almanyada pek bol bulunmıyan bir tiptedir. Siyah saçlı, kara kaşlı, kara gözlü.. Bu, saf kandan bir Alman kızı olmadığını pek güzel anlatıyor.. Bereket versin Hitler soyunda Yahudiden maada yabancı bulunanları da kovmuyor.. Yoksa Brigitte Horney de göçmenlerin arasına karışmak mecburiyetinde kalacaktı. Çünkü Brigittein babası kimya taciri hakikî bir Alman olmakla beraber annesi Amerikalıdır. Doktor olduğu için halihazırda Şikagoda bir hastane idare ediyor.

Hal tercümesine aid birkaç satırdan sonra nasıl artist olduğuna dair olan malûmatı bizzat kendisinin tatlı dilinden dinliyelim:

«— Aktrisliğe olan heves bende pek erken uyanmıştır. Dahlemdeki evimizdeyken küçük kızkardeşlerimle - şimdi Şikagoda annemle birlikte yaşıyorlar - misafir odasında oturmayı, gelen misafirlerle konuşulan sözleri dinlemeği çok severdik. Annem doktor olduğu için bu konuşmalar ekseriya tıbba aid olurdu. Üzerlerinde bu mükâlemelerin tesiri neticesi olacak, kızkardeşlerim de annem gibi doktorluğa intisab ettiler. Fakat ben küçüktenberi garib şekillerde giyinip yüzüme maske takarak kendimi ve başkalarını eğlendirmeği severdim. Bu istidadım mekteb temsillerinde büsbütün inkişaf etti. On dokuz yaşında sahneye çıkarak bizzat ekmeğimi kazanmıya başladım. Annem de diğer yüzlerce, binlerce genc kız gibi benim bu hevese kapılmaklığıma hiç te hiddet etmedi.

Fakat hayat mücadelesinin ilk safhaları artistlik hayatından pek öyle uzaktan göründüğü kadar kolay olmadığını bana pek güzel anlattı. Başkalarile beraber kerdim de birçok kusurlarımı görüyordum. O zamanın meşhur artistlerinden olan İlka Grüninge gidip bana ders vermesini rica ettim. O da memnuniyetle kabul eyledi. Tahsil devresini oldukça çabuk ve parlak olarak bitirdim. Bu vaziyet Ufa şirketinin gözünü üzerime çekti «Veda!» filminde bana mühimce bir rol verdi. O günden itibaren adım adım ilerilediim. Hedefine sürüne sürüne, yeri tırnaklarile kaza kaza varan bir asker gibi bugünkü mevkiime geldim. Sade filimde değil, sahnede de oynadım. Bilhassa en muvaffak olduğum eserler «Alman tiyatrosu» ile «Halk tiyatrosu» nda temsil ettiklerimdir.

Hayatta en ziyade nelerden zevk aldığımı soruyorsunuz. Söyliyeyim: Boş zamanlarımda piyano ve harmonik çalmaktan, okumaktan ve geceleri otomobille gezmekten çok hoşlanırım.»

Vakit çok tatlı geçmiş olmakla beraber hayli ilerilemişti. Onun için sevimli artistten müsaade alarak çıktım. İki tarafı çiçekli bahçede ilerilerken Brigitte balkona çıkmış ellerile beni selâmetliyordu.

B. M.

Al Jolsonun karısı Ruby Keeler

Filimlerinde çok defa sarı saçlı görünmesine rağmen siyah saçlı olan Ruby Keelerin gözleri siyah saçlılarda pek nadir görülen bir tiptedir. Mavi gözlüdür. Ruby yalnız sahne ve filimlerdeki muvaffakiyetlerile değil, ayni zamanda tanınmış artist Al Jolsonun karısı olmakla da meşhurdur ve san'atkârlıkta ilerilemesinde tabiatile kocasının büyük bir rolü olmuştur.

Ruby 1909 senesinde Halifaksta doğduğuna göre bugün 25 yaşındadır. Dört yaşındayken ailesile birlikte Nevyorka gelmiş ve ortamektebi bitirir bitirmez revülerde şarkı söylemeğe başlamıştır. Amerikanın en maruf revü direktörü Ziegfeldin nazarı dikkatini celbetmesi Brodwayda büyük bir şöhret kazanmasına sebebiyet vermiş, 1928 te Al Jolson ile evlendikten sonra sinemaya intisab etmiştir. Beyaz perde üzerinde onu yükselten «42 nci Sokak» filmidir. Kocasile beraber Warner şirketinde ve «Artistler İttihadı» kumpanyasında çalışır. Son defa Warner hesabına yaptığı «Kazino dö Paris», «Elkaliyente» filimleri Amerikada çok rağbet görmüştür. Ruby spora çok meraklıdır. Vücudünün güzel tenasübünü bu sayede muhafaza etmektedir. Bilhassa bisiklete binmeğe, hokey oynamıya bayılır. Fakat en ziyade hoşuna giden şey kocasile birlikte golf partileri yapmaktır.

Resimlerimiz; yukarıda solda: William Boyd ve Drothy Wilson «Talihli Şeytanlar» filminde. Sağda Wynne Gibson. Ortada Brigitte Horney. Altta: Ruby Keeler «Casino de Paris» filminde

Kumara düşkün bir artist: Wynne Gibson

Bir sabah mektebe giderken iki arkadaşı onu ayarttılar ve bir revüyü seyre götürdüler, o da bu suretle artist oldu

Wynne Gibson her zaman baş rollere çıkmadığı için ismi Joan Crawfordlar, Gretalar, Marleneler gibi dillerde dolaşmaz. Fakat Amerikan filimlerinin ekserisinde lüks kadın ve düşkün kadın şahsiyetlerini Wynne temsil eder.

Wynne mektebdeyken hokey şampiyonuydu. Nasıl oldu da artistlik mesleğine girdi. Bu, meraklı bir hikâyedir. Bir sabah mektebe giderken iki arkadaşı onu ayarttılar. «Tangarine» isminde bir revüyü seyretmeğe götürdüler. Kız arkadaşları o revünün şarkı söyliyenleri içerisinde bulundukları için Wynnei kulise aldılar. Orada revünün direktörü kendisine tesadüf edince arkadaşları gibi artistlik mesleğine girip girmek istemediğini sordu. O da hiç düşünmeden:

— Evet!

Cevabını verdi. Wynne birkaç hafta şarkı söyleme ve dans dersi aldıktan sonra revüye girdi. Annesine, babasına hiçbir şey söylemedi. Çünkü revünün gece temsillerine iştirak ettiği için evden:

— Arkadaşlarıma ders çalışmıya gidiyorum!

Diye kolayca izin alabiliyordu. Fakat bir gün yalanı meydana çıktı. Annesi babası ertesi sabah erkenden soluğu direktörün yanında aldılar. Direktör onlara kızlarının büyük bir san'atkâr olacağına inandırdı. Bu suretle ailesile genc kızın arası bulundu.

Wynne dört sene ayni tiyatroda çalıştıktan sonra bir Avrupa turnesine çıktı ve dönüşte Paramount kumpanyası artistleri arasına girdi. Ayni zamanda sahne hayatını terketmedi. Gündüzleri Paramount Nevyork stüdyosunda çalışıyor, akşamüstü trenle Filadelfiyaya gidip sahneye çıkıyor, geceyarısı trenile tekrar Nevyorka dönüp sabahleyin gene stüdyoda iş başında bulunuyordu.

Fakat bu yorucu hayat uzun zaman devam edemiyecekti. Wynne bu işlerden birini bırakmıya karar vermek üzereyken Holivuddan aldığı bir teklifi kabul ederek «Sevda Çocukları» ve bunu takiben yirmiye yakın sessiz ve sesli filim çevirdi.

Wynne Gibson 1899 senesinde Nevyorkta doğduğuna göre bugün 36 yaşındadır. Fakat daima yirmi yaşında görünecek kadar genc durur. Hayatta yegâne kusuru kumara, bilhassa pokere çok düşkün olmasıdır. Bundan dolayı bazan sıhhatini ve üstünü başını da ihmal eder. Ne diyeceksiniz, merak!

Haftanın sinema haberleri

Talihli şeytanlar

Amerikada William Boyd ve Drothy Wilson yeni bir filim çevirmişlerdir. Bunun adı «Talihli Şeytanlar» dır. Bu filimde tehlikeli hareketler için hakikî artistlere vekâlet eden cambazların hayatı anlatılmaktadır.

Mihracenin beyaz karısı

Geçen ayın başında Romada «Mihracenin Beyaz Karısı» isminde bir kordelâ çevrilmeğe başlanmıştır. Bu filmi bir Avusturya kumpanyası almanca ve italyanca dilleri üzerine yapmaktadır. Baş rolü İtalyanın tanınmış kadın artistlerinden İsa Miranda oynıyacaktır. Diğer rolleri Gustaw Diessl, Hilde von Stolz, Attilâ Hörbiger deruhde etmişlerdir. Filmi idare için Holivuddan Alessandirini ismindeki İtalyan rejisörü getirtilmiştir.

Willy Först

«Bitmiyen Senfoni» yi idare eden Willy Först tekrar rejisörlüğe başlamıştır. Renate Müller, Adolph Vohlberück ve Jenny Jugo ile «Romance» isminde bir kordelâ çevirecektir.

Paula Wesseley

«Maskeli Kadın» filminin kahramanı Paula Werseley genc Macar artistlerinden Attila Hörbiger ile evlenmistir. Karı koca balaylarını geçirmek için İtalyaya gitmişlerdir.

Ann Harding

«Seven Kadın» filminin kahramanı Ann Harding Holivuddan Londraya gelmiştir. Orada birkaç filim çevirecektir.

Ginger Roger

Ginger Roger birçok filimlerde beraber oynadığı partöneri Fred Astaire'i bir türlü terketmemektedir. «Filoyu takib ediniz!» filminden sonra «Dans etmiyeceğim!» kordelâsını çevirmeğe başlamışlardır.

3 milyon lira

1935 senesinin ilk dokuz ayında Holivud filim âleminde yalnız figüranlara ve küçük rol oynıyan artistlere tam 3 milyon lira ücret verilmiştir.

Yeni Rin Tin Tin

Bazan sinema artistliği istidadı insanlarda nasıl babadan anadan evlâda intikal ediyorsa hayvanlarda da öyle galiba.. Sessiz sinemanın küçük kahramanı Rin Tin Tin geçenlerde ölmüştü. Bu sefer onun yavrusu küçük Rin Tin Tin terbiye edilip meydana çıkarılmış ve M-G-M kumpanyası tarafından angaje edilmiştir.

Samson ve Dalila

Tanınmış Amerikalı rejisör Cecil B. De Mille yakında çevirmeğe başlıyacağı Samson ve Dalila filmine aid bütün hazırlıkları tamamlamıştır.

Romeo ve Juliette

Juliette ve Romeo faciası yakında yeniden filme çekilecektir. Bu kordelâda Romeo rolünü Francis Lederer ve Juliette rolünü Elisabeth Bergner oynıyacaktır.

Emil Janings

Emil Jningsin Karl Fröhlichin idaresi altında çevirmekte olduğu «Traumulus» filmi bitmek üzeredir.

KISA HİKÂYE

BİR CÜCENİN MACERALARI

— İngiliz çocuk edebiyatından —

Bukingam Dükasının yanında hizmet eden John Hudsonun gayet garib bir vazifesi vardı. Köpeklerle boğaların döğüşlerine nezaret etmek.. Böyle bir vazifeyi kabul eden adamın müthiş bir açıkgözlüğile kuvvete ihtiyacı olduğunu tabii takdir edersiniz. Hudson da kendisine güvenebilirdi. Müthiş akıllı ve iriyarı bir adamdı. Fakat 1616 da doğan ve kendisine Jeffrey ismi verilen son çocuğunun karşısında şaşırmış kalmıştı. Bu çocuk seneler geçtiği halde hiç büyümemiş, sekiz yaşına girmesine rağmen ancak 45 santimlik bir yüksekliğe erişebilmişti.

Hudson hiç şüphesiz zengin bir adam olmadığı için çalışamıyacak ve bir işe yaramıyacak çocuğunun istikbalinden korkmağa başlamıştı. Kocasının bu düşüncelerine hak veren karısı:

— Bir kere, dedi, oğlumuzu Düşese göstersek.. O, böyle acayib şeyleri pek sever!

Düşes konağın bahçesinde cüceye tesadüf edince evvelâ canı sıkıldı. Fakat sonra onun bu minimini hali hoşuna gitti. Yanına çağırarak ismini ve yaşını sordu. Fırsat bu fırsat ya hemen babası Düşesin yanına sokulup oğlunun yaşını ve ismini söylemekle beraber şu sözleri ilâve etti:

— Ailesini zaten geçindirmekten âciz bir adamın sırtına bir yük daha!.

Düşes de o zaman:

— Sen merak etme Hudson, diye cevab verdi, Jeffreyi de hizmetime alıyorum. Herhalde burada betbaht olmaz sanırım.

Birkaç gün sonra küçük Jeffrey adeta tanınmaz bir hale gelmişti. İpek ve saten elbiseler giymiş, maiyetine iriyarı iki hizmetçi verilmişti. Her yere onlarla girip çıkıyor, kendisini görenler üzerinde iki minareli bir cami duygusunu bırakıyordu. O sıralarda İngiltere Kralı Birinci Şarl yeni evlenmiş ve Bukingam Dükasından kendisine bir ziyafet verilmesini istemişti.

Düşes, Krala bir sürpriz yapmak istedi ve bu hususta Jeffreyi kullanmayı zihnine koydu.

Kral, genc karısile beraber konağa geldiği zaman Dük maiyetinde kim varsa hepsini Krala takdim etti, fakat cüce Jeffreyi kat'iyyen göstermedi. Yemeğin ortasında masanın üstüne büyükçe bir kâse kondu ve içinden ne çıksa beğenirsiniz, Jeffrey..

Kraliçe Mari cüceyi görür görmez bir çocuk gibi sevindi ve Düşesten onu kendisine hediye etmesini diledi.

Bu suretle Jeffrey bir derece daha yükseldi ve kraliçenin maiyetine girdi. Sarayın bütün kadınları ve erkânı için bir eğlence, bir alay mevzuu oldu. Kral, pek hoşuna gittiği bir gün ona şövalye rütbesini verdi ve zavallı cüce bu vaziyeti ciddiye alarak arkadaşlarına karşı dehşetli çalım satmağa başladı. Bu densizliği yüzünden kendisile alay eden Lord Kroftu düelloya davet etti ve körün taşı gibi isabet eden bir tesadüf kurşunile Lord Kroftu öldürdü.

Bunun üzerine lordun arkadaşları cüceyi hapsettirdiler. Fakat o bir kolayını bularak mahpusluktan yakayı kurtardı. Etrafa gene avurt zavurt etmeğe başladı. Büyük bir cesaret nümunesi göstermek üzere Akdenizdeki korsanlarla mücadele kuvvetlerinin başına geçti. Fakat adamları mağlûb olduğu için korsanların eline düştü, esir gibi satıldı. En güç ve müşkül hizmetlerde kullanıldı.

Jeffrey zaman zaman elini şakağına koyuyor ve Düşesle Kraliçenin maiyetinde iken geçirdiği tatlı zamanları büyük bir teessür ve ıstırabla anıyordu. İngiltereye yolladığı rica mektubları nihayet tesirini gösterdi ve mukabilinde birçok para verilerek Jeffrey efendisinden satın alındı ve tekrar İngiltereye getirildi.

Cüce, artık ihtiyarlamıştı. Saçları beyazlaşmış, vücudü kuvvetten düşmüştü. Lâkin Bukingam Dükası onu himaye etmekten hâlâ vazgeçmemişti. Cüceyi çağırıp sordu:

— Dile benden ne dilersin!

— Bir köşeye çekilip dinlenmek.

— Nereye gitmek istersin?

— Doğduğum yere..

Bukingam Dükasile arkadaşları cüceye geçinebileceği kadar bir maaş bağladılar, onu memleketine gönderdiler.

Orada oturup keyfine baksa ya.. Hayır.. Jeffrey rahat durmamağa alışmış bir adamdı. Oradan sıvışıp Londraya geldi. Gizli bir cemiyete aza oldu. Tabiî bunun neticesi de yakalanıp hapse tıkıldı.

Jeffreyin son seneleri Westministerdeki Gate-House denilen hapisanede geçti. Biçare cüce oradan tekrar çıkıp dünya gözile bir daha gökyüzünü göremedi. 1682 senesinde 62 yaşında olduğu halde öldü.

***

Bu maceralar bize lâalettayin bir cücenin hayatını anlatmakla kalmaz. Bütün insanların yaşayışları anında dikkat etmeleri lâzım gelen noktaları bir takım ibret levhaları şeklinde önümüze serer.. Sanki ihtiyar tarih baba hepimizi bir köşeye çekerek:

— Bana bakın, der, boyundan büyük işlere karışanın akıbetini görüyorsunuz!

Yavrular, yeni sene girerken sizin de, bizim de böyle bir nasihate pek büyük bir ihtiyacımız var! **

Bankada

Ortamektebde okuyan Ferid babasından gelen parayı almak için bankaya gitmişti. Gişedeki memur parayı aldığına dair olan senedi Feride imzalatmak istedi. Ferid tereddüd ediyor, imzayı nereye atacağını bilemiyordu. Memur:

— Canım, dedi, babana yazdığın mektublara attığın imza gibi çiziktiriver!

Ferid kâğıdı aldı ve altına «oğlunuz Ferid!» diye imzasını attı.

FAYDALI BİLGİLER

Yeni bir gaz

Son zamanlara kadar alelâde balonlarla dümenli balonlar, havadan hafif olan hydrogen gazile şişiriliyorlardı. Bu gazin en büyük mahzuru gayet çabuk ateş almasıydı. Nitekim bu yüzden birçok kazalar oluyordu. Şimdi Amerikalılar Hydrogenin yerini tutmak üzere yeni bir gaz keşfettiler: Helium. Bu gaz Hydrogenden ağır olmakla beraber havadan daha hafiftir ve yanma, patlama tehlikesi de yoktur. Amerikada meydana çıkarılan Helium ocakları işletilmeğe başlanmıştır. Bu gazden Fransada bulunduğu anlaşılmışsa da henüz ocaklar işler bir hale konamamıştır. Amerikalılar reklâm olsun diye geçenlerde San-Diyego şehrinde baştanaşağı bu gazle şişirilmiş balonlardan mürekkeb bir geçid resmi tertib etmişlerdir.

Yalnız ne var ki Amerikanın senelik Helium istihsalâtı 100 bin metro mikâbını geçmemektedir ki bu miktar dümenli büyük bir balonun ancak bir senelik ihtiyacını karşılamaktadır. Fakat Amerika hükûmeti 500 bin metro mikâblık Heliumu çelik şişeler içine koyup ihtiyaten saklamıştır. Onu kimseye satmamaktadır.

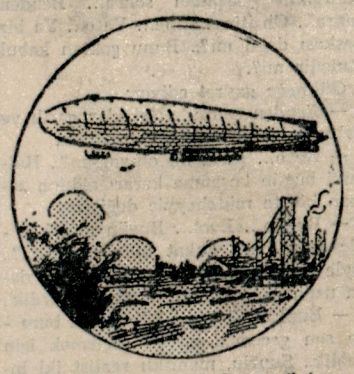

Talebenin amentüsü

Cenubî Amerikada Uruguay Cumhuriyeti Terbiye ve Kültür Bakanlığı mekteblerin her sınıfında duvarlara asılmak üzere bir levha yazdırtmıştır.

Uruguay mekteblilerinin «amentü» sü yani dikkat ve takib edecekleri başlıca esaslar başlığını taşıyan bu levhada şu sözler sıralanmıştır:

«Hiçbir ağacı kırmıyacağım, kesmiyeceğim.

Sokağa, mektebin, evin ve bindiğim nakliye vasıtalarından hiçbirinin içerisine tükürmiyeceğim.

Herkese karşı daima nazik davranacağım.

Kuşları koruyacağım.

Hiçbir binayı, parmaklığı yıkmıyacak, duvarların üstüne yazı yazmıyacağım.»

Böyle bir «amentü» yü Uruguay hükûmetinin yaptığı gibi sade talebeye değil, bazan birçok büyük bebeklere de, kafalarına dank dedirtecek şekilde öğretmek lâzım geliyor..

Dün gece muhakkak birçoklarınız böyle yattınız

Yeni Yıla Girdik!

Bir sevinc kanad serdi birden yaşlıya, gence,
Takvimin yaprağına bak, güzelce, iyice!
Tarihe karışarak «geçen sene» dün gece,
Bugün dünyamız yeni bir yaşına giriyor.

*

Annem bana dedi ki «Hele bir parça bekle!
«Ben sana kutlulayım yeni yılı çörekle!»
Çam dalını süsleyib oyuncakla, bebekle
Karşıma küçük mumlar yakaraktan diziyor!

*

Ben anneme dedim ki: «Şanımız göğü aşsın,
«Yükselen ülkemize bakan gözler kamaşsın,
«En üstün yerlere Türk milleti ulaşsın,
«Yeni sene bizlere birçok müjde veriyor!

**

Hediye kazananlar

Geçen defaki bilmecemizin halli Adana, damat, amal, nalın, ad, ne idi. Doğru çözenler arasında birinci mükâfat beş lirayı Eyüb 21 inci ilk okul 47 İrfan, ikinci mükâfat iki lirayı Yalova Kadıköy ilk okulu Enis kızı Reyhan, üçüncü mükâfat şık albümü İzmir Karşıyaka orta okulunda Neclâ Altay kazandılar.

Birer kitab kazananlar

Kurtuluş okulu 116 Sevim, Ankara Erkek lisesi 285 Cevdet Tuna, Üsküdar Salacak Arka sokak 19 Aydın Teker, Trabzon Ziraat Bankası karşısında Çarşıaralığı 3 Dincer, Kadıköy 2 nci orta okul 468 Fethi Bilge, İstanbul 37 nci ilkmekteb 358 Vedia Türker, Uşak Tiritoğlu Mehmedin kızı Mürüvvet, Ezine topçu alayı levazım müdürü Nazım oğlu Erdoğan, Pendik ilk okul 257 Yılmaz, Afyonkarahisar Yenicami 19 Necmeddin Atabay, gümrük orman mühendis muavini Bedia Akgün, Gazi Anteb lisesi 770 Orhan, Samsun Dumlupınar okulu 619 Süleyman, Gazi Anteb lisesi 35 Talât Evrensel, Kızıltoprak Kâhya sokağı Rebia Saka, Rize orta okul 18 Hakkı Zırh, Ankara Cumhuriyet ilk okulu 274 Cavid, Uzunköprüde ahçı Zeynel oğlu Mehmed Demir, Çatalca Nakkaşköprüsü bakkal dükkânında Hüseyin, Kabataş İnönü kız orta mektebi 137 İffet.

Birer ceb defteri kazananlar

Beyazıd Haticeusta sokağı Hüceste, Kodaman sokağı 140 Fethi Pirinççioğlu, Babaeski birinci ilk okul 141 Adem Erem, Kadıköy erkek orta okulu 1025 Turgud Egemen, Sıvas Ziya Gökalp okulu 391 Orhan Tükel, Kandilli kız lisesi 455 Muallâ Pekcan, Çorlu terzi Madre kardeşi Hamdi, Gazi Anteb lisesi 356 Seyfi, Adapazarı Sebihahanım mektebi 404 Tevfik Nuri, Kırklareli orta okulu 274 Taner Feki, İzmir Birincikordon Nevit Lostar, Kadıköy Moda caddesi Zaharias Gaytanidis, Heybeliada sanatoryomunda Mübeccel, Kadıköy orta okul 509 Necati Bora, Gazi Anteb lisesi 151 Kemal, Malatya Hususî Muhasebe müdürünün kızı Nermin, Bursa Çekirge ilk okulu 66 Neriman, Konya erkek lisesi 778 A. Özkan, Bursa Altıparmak caddesi 100 Nihad, Şarköy koza memuru oğlu Macid Altan.

Yarımşar düzüne mendil kazananlar:

Beyoğlu 9 uncu ilkmekteb 59 Mustafa, İzmir Bornova İstasyon caddesi 45 Refi Erdoğan, Kütahya lisesi 86 Mahir, İstanbul 64 üncü ilkmekteb 256 Nerican, İstanbul kız lisesi 729 Selman, Galatasaray Ortaköy okulu 679 Ferruh, İnegöl orta okul 1 Adnan, Ankara Genel Harita direktörlüğünde Cevad Halid oğlu Teoman, Ankara erkek lisesi 77 Rifat Alptekin, Ankara Temyiz mahkemesi raportörlerinden Münir oğlu Kâmuran Altıok, Konya erkek orta okulu 112 Mustafa, Edirne «Lüleoğlu» komünü ilk okulu 89 İbrahim, Ayancık Kurtuluş okulu 301 Bertan, iŞşli Küçükbahçe sokağı Polet Eskenazi, Zonguldak Yeni okul 201 Nezahat, İnegöl Gazipaşa ilk okulu 144 Hadi Sünnetçioğlu, İstanbul kız lisesi 521 Muzaffer Âdil, Yalvaç orta okulu 68 Kemal Bilgiç, Üsküdar Sultantepe Yeşilbaş bayırı 9 Akif, Turgudlu Bozkurt mahallesi 15 Horzum Salih oğlu Mehmed.

Birer kutu boya kazananlar

Afyon lisesi 139 Fikret, Develi orta okulu 73 Afife Çintan, Sıvas erkek lisesi 691 Besim Altay, Ankara Maliye muhasebesinde Niyazi oğlu Muammer Yula, Elâziz avukat Reşad Ötken oğlu Kemal, Kabataş erkek lisesi 1140 Hakkı, Adana kız lisesi civarında 203 Ali Sezai, Ankara erkek lisesi 761 Şinasi Tandoğan, İnegöl Şükrünaili ilk okulu başöğretmen kızı Suzan, İzmir Karşıyaka orta okulu 11 Ercümend, Erdek Bina Tahrir heyeti başkanı Remzi kızı Muazzez, Yalova Kadıköy ilk okulu 141 Kadir Murad, Gemlik Merkez ilk okulu 235 Ali, Diyarbekir orta okulu 318 Şakir, Alaşehir ilkmektebi 618 Osman oğlu Mustafa, Malkara ilk okul beşinci sınıftan Turgud, Bergama Zübeydehanım ilk okulu 239 Rezan, Tarsus orta okulu 213 Halid Özdemir, Ankara Atatürk Orman Çiftliği 10 uncuyıl yatı okulunda 18 Şekib Altağ, Adana orta okulu sınıf 4, şube 1 Sadık, Üsküdar binbaşı Mehmed kızı Muallâ.

Birer para çantası kazananlar

İzmir Sahil Sıhhiye başhekimi Edip Süren kızı Perihan, Konya kız öğretmen okulu 252 Şadüman Atakan, Tavşanlı ekmekçi Hasan Hüseyin oğlu Ali Cengiz, Şehremini Yunusemre sokağı 1 Sabahat Cemal, İstan San'at okulu 197 Mehmed, Beşiktaş 23 üncü ilkmekteb 313 Turgud, Kırklareli 46 ncı tümen başhekimi Asım kızı Selma, Aksaray Millet caddesi 87 Muallâ, Beylerbeyi İskele caddesi 14 Kadri Akdoğan, Nişantaşı İngiliz mektebi Vedad Urul, Vefa erkek lisesi Emrullah, Elâziz orta okul 259 F. Onay, Biga ilk okulu 248 İsmail oğlu Ömer, Adana kız lisesi 331 Nuran, İnegöl orta okulu 45 Şadan, Beyoğlu 43 üncü ilkmekteb Füsun Üstel, Kuleli askeri lisesi 421 Mustafa Erten, Karamürsel Ereğli köyü okulu 125 Refik Şölen, 29 uncu ilkmekteb 654 Nesime Çarkman, Polathane Yenicami sokağında kahveci Mustafa oğlu Erdoğan.

Hediyeler önümüzdeki pazartesi gününden itibaren dağıtılmıya başlanacaktır. İstanbulda bulunanlar pazardan maada günlerde lûtfen gelip matbaamızdan alsınlar. Başka yerdekilerinkiler tarafımızdan gönderilecektir.

meraklı şeyler

Maymun - İnsan

Afrikada İngiliz Nigeryasında Asaba şehrinde Garfield namındaki İngiliz profesörü gayet tuhaf bir tecrübeye girişmiştir. Annesi avcılar tarafından öldürülmüş küçük bir goril maymununu almış, hayvan henüz memede emmekte olduğu için bir zenci karısına emzirtmiş ve bu suretle büyütmüştür. Profesörün böyle bir tecrübeye girişmesine sebeb, maymun sütü emmiyen ve o muhitten uzaklaşan hayvanın sonunda gene maymunluğa temayül gösterip göstermiyeceğini anlamaktır. Profesör bu işle maymunu insanlaştırmak istemiştir. Tom - küçük maymunun ismi - şimdilik tam bir çocuk gibi hareket etmektedir. Geçenlerde efendisile birlikte trene bindiği zaman ilk işi imdad çanını çekmek olmuş ve bir maymunla karşılaşınca tıpkı bir insan yavrusu gibi korku ve dehşet alâmetleri göstermiştir. Profesör son zamanlarda Toma okuyup yazmak öğretmeğe kalkışmıştır. Bunların hepsi iyi amma vaktile İran şairi Sadinin dediği gibi kurd yavrusu, insanlarla birlikte büyüse nihayet kurd olmıyacak mıdır. Acaba?

İkincikânun bilmecesi

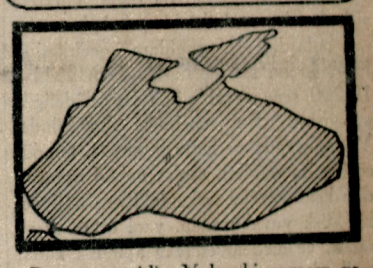

Burası neresidir. Yukarıki parçayı gazeteden kesip neresi olduğunu üzerine yazarak adresinizle birlikte bize gönderiniz.

Bu bilmeceyi doğru çözenlerden birinciye beş lira, ikinciye iki lira, üçüncüye münasib bir hediye takdim olunacak, diğer yüz kişiye muhtelif mükâfatlar verilecektir. Bilmeceyi çözenlerden bize fotoğraf gönderenlerin resimleri de gazeteye basılır. Cevablar ikincikânunun son gününe kadar «Cumhuriyet Çocuk Sahifesi» adresine yollanmalıdır. Yazdığımız şartlara riayet etmiyenler ve geç kalanlar hediye kazanamazlar.

Çocuk portreleri

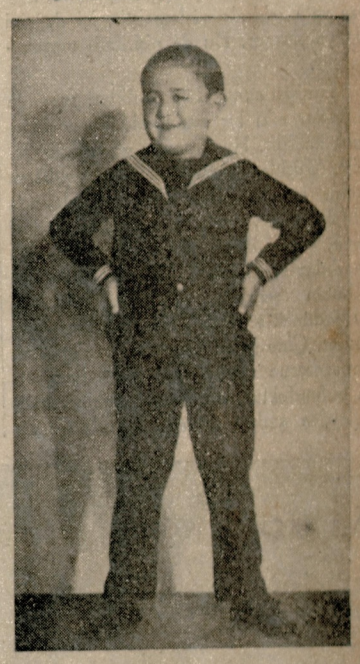

Küçük Aykut denizci kıyafetinde

En eski Türk paraları ve Eti san'at eserleri

Bu eşya en eski Türk yazılarile san'atları ve işçiliği hakkında bize fikir vermekte ve tarihî bilgileri aydınlatmaktadır

Beyoğlunda Sakızağacında 73 numaralı hanede genc bir ilim amatörü olan Mahmud Servanide Sıvas vilâyetinin Höyük harabelerinde bulunmuş bazı kıymetli eserler gördük. Türk tarihi noktai nazarından, büyük bir kıymeti haiz olan bu eserler hakkında, bir söz söylemeden evvel, en eski bir muhaceret yolu olan Höyüğün zengin toprakları altında bunlar gibi birçok asarın, kitabelerin bulunacağını yakinen bildiğimiz için, bu işlerle alâkası bulunan memurların bu nokta üzerine dikkat nazarlarını celbedeirz.

Paralar müstesna olmak üzere, Höyükte bulunmuş olan bu eserler muhtelif devirlerin, muhtelif ırkların birer mahsulü değildir.

Ayrı yerlerde bulunmuş olan uç parayı bertaraf edecek olursak geride kalan sekiz eşya, bir mezardan çıkmış, bir devre, bir ırka, bir zamana aid eşyadır.

Birisi Néolitik bir buhurdanlık, gene siyah néolitik pişirilmiş topraktan vücude getirilmiş güldanlıktır, ki tamamile Türk halklarına aid bir san'attır.

Néolitik, yani cilâlı taş devrine aid olan sanayi Milâddan üç bin ile 1500 sene arasında Anadolu şibihceziresinde en ziyade tesadüf edilen eserlerdir.

Bu gibi eserlere Hazerdenizi şarkında, Aral ve havalisinde ve hatta Siberde de kesretle tesadüf edilmektedir, ki, bunlar ya bir taşı doğrudan doğruya cilâlamak, ve yahud da pişirilmiş bir toprağa cilâ vermek suretile yapılmıştır, bu sonuncusu Türk san'atının kıymet ve büyüklüğünün en yüksek derecesini gösterir. Bu gibi eserlerden Tomsk Darülfünunu Arkeoloji müzesinde bulunan yegâne bir at başı, bu Türk san'atına pek büyük bir delildir. Bu büyük san'at vaktile bir hatayı ilmi olarak Yunanlılara atfedilmiş, Eti Türklerine ve yahud da diğer Türklere aid olan bu san'atkârlık pek haksız olarak onlardan Yunanlılara geçirilmişti. Halbuki bu san'at Türklerde Milâddan 10,000 sene evvel bütün fevkalâdeliğile yaşıyordu. Bu sebebden Anadoluda, Yunanistanda ve hatta Romada, tesadüf edilen bu eserleri, san'at noktai nazarından Hazerdenizi şarkındaki ve şimalindeki Türk yuvalarından, yani orta Asya san'at ve medeniyetinden ayırmak kadar tarihe karşı işlenecek büyük bir hata tasavvur edilemez. Herşeyin menşeini Mısır, Finike, Yunan medeniyetinde aramağa kalkan eski tarih, arkeolojinin terakkisi karşısında pek haklı olarak telâkkisini değiştirmeğe mecbur kaldı ve ilme menşeini orta Asyada, bütün dünyanın medeniyet annesi olan bu Türk topraklarında araştırmak mecburiyetinde bıraktı. Bu san'atlar mevzuu bahsolunduğu zaman, artık Finike, Yunan medeniyetleri gibi kelimeleri bir tarafa bırakarak, bu kelimeler altından Türk halklarını çıkartmak icab ediyor. Finike, Yunan medeniyetini, Türk Etilerin; Roma medeniyeti ise Türk Etrusklerin bir medeniyetidir.

2 rakamile gösterdiğimiz çiçeklik, dallar ve çiçeklerle süslenmiştir, içi de çini ile yapılmıştır. Bu da pişirilmiş toprak - tandır.

Çini san'atının Türk halkları arasında nekadar eski bir san'at olduğunu söylemek zaiddir. Ravlinsonun gösterdiği veçhile, Türkler Mezopotamyaya geldikten sonra, anayurddaki Türk mezarlarında olduğu gibi burada da mezarlar madeni eşya, bakır, demir zinetlerile, çini eşya ile dolamağa başladı. Ma - tu - an - lin; Khotan şehrinin tarihini yazarken, (Dördüncü asırda) Talas ve Merv civarından Çine gelen iki yüz san'atkârın, imparatorun emrile dağlarda taharriyatta bulunduktan sonra, elde ettikleri maddelerden «adeta şeytan işi» olduğu zehabını veren kârane,, göz kamaştırıcı çini eşya vücude getirdiklerini yazmakta ve bunların güzelliği karşısında gözleri kamaşan Çinlilerin bu Türklerin «Şeytanlarla» alâkaları olduğunu zannettiklerini kaydetmektedir. İşte bu sanatkârlardır ki imparatorun emrile Çinde kalmağa mecbur edilerek, oradaki Çinlilere, çini ve porselen imali sanayiini öğretmişlerdir.

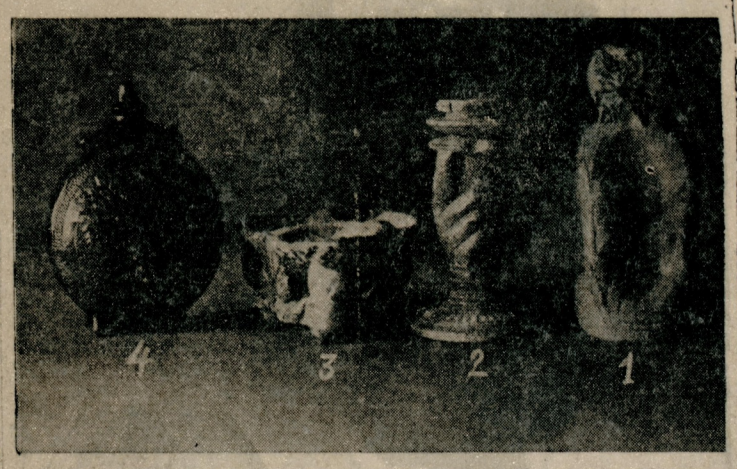

Eşleri nadir Eti eserleri

3 numaralı şamdana gelince; bu da pek san'atkârane bir surette işlenmiş, bilhassa parmakların şekli pek canlı bir surette tasvir edilmiştir. Madenî bir toprak - taktandır.

Milâddan 1500 - 2000 sene evvel Avrupada henüz bakır sanayii bile inkişaf etmediği bir zamanda, Türk halkları arasında maden sanayiinin pek büyük ilerlediğine şahid olmaktayız. Tabiat, diğer milletlerden çok evvel, ve onların tamamile uyudukları bir zamanda, Türkleri madenci yapmış ve maden sanayiini işlemeğe teşvik etmişti. (Lonormanın, Ravlinsonun, Masperonun) pek haklı ve açık söyledikleri gibi, ilk defa maden Ural ve Altayda Türk ellerile işlenmiş, bunların kâşifi Türkler olmuştu. Bu keşiften binlerce sene sonra, diğer milletler daha Taş devrini yaşadıkları bir zamanda, Türkler tamamile tekâmül etmiş madencilerdi.

4 numaralı resimde maatteessüf tamamile iyi görünemiyen (5) işaretli beyaz taş ta, cilâlanmış küçük şekilde bir (Kaminni Baba) dır.

Biz Türkler de, ve Türklerin izlerini bırakarak geçtikleri bütün yerlerde, bu (Kaminni Baba) lara tesadüf etmekteyiz. Bu (Kaminni Baba) lar, ilk defaları böyle küçük değil, büyük büyük taşlar üzerine kaba bir surette tersim edilmekte idiler. Çin membalarına göre; bunlar kahramanlıklarını göstererek ölenlerin ülûhiyetlerini temsil eden taşlardı. Bilâhare tekâmül ede ede, gördüğümüz küçük şekillere dönmüştür ki bu tekâmülü gördükten sonra, Avrupa âlimlerinin eski kabataslak Kaminni Babalara verdikleri 1300, 1500 senelik hayat gene bunların indî düşünüşleri neticesinden başka birşey değildir. Zaten olmaması da icab eder. Çünkü biz Kaminni Babalara, Amerikayı cenubiden, Behrenk boğazına kadar; Avrupanın en garb mıntakalarına kadar; yalnız Türklerin geçtikleri yollar üzerinde tesadüf etmekteyiz ki; bu hicret devirleri, Milâddan çok evvel, dünyanın karanlık içinde yaşadığı bir zamanda cereyan etmiştir. (Edmon Dümole) nin derin tetkiki, bugünkü Kazağıstan sahralarından, şimale hicretle, oradan Behrenk boğazı vasıtasile Amerikaya geçen Türklerin çok eski bir zamanda hicret ettiklerini pek iyi gösterir.

6 işaretile gösterilen üç şekil de, armudi şeklinde pişirilmiş topraklar üzerine yazılmış yazıdır ki; işte biz bunlar vasıtasile diğerlerinin tarihlerini tayin edebilmek imkânını bulabiliyoruz.

Bu yazılar, Akad, Sümmer cunéiformelerinden, medi ve şarkî Aral cunéformesinden de büsbütün ayrı Eti, cunéformesi sistemindedir. Şu halde bu bizi, bütün yukarıda kaydettiğimiz eserlerin Eti Türklerine aid olduğu hakikatine vardırır.

Etiler üç sistem yazı istimal etmişlerdir. En eski yazıları Hiyeroglif olduğu halde, bilâhare bu yazı, 133 karakterli cunéiforme olmuş, bilâhare de Yenisey (Orhun) yazısı tabir edilen eski Türk yazısını kullanmışlar, yani bütün Türk halklarının yazı hususunda gösterdikleri tekâmülü takib etmişlerdir.

Etilerin bu üçüncü yazı sistemini -ki Finikelilere ve dolayısile Yunanlılara bir nümune teşkil etmiştir- yeni yurdlarında vücude getirdiklerini iddia etmek kat'iyyen doğru olamaz. Bu yazı da tıpkı san'at gibi anayurdun bir eseridir ki; ya Etilere anayurddan yeni hicret eden Türkler vasıtasile getirilmiş ve yahud da anayurdla olan temasları neticesinde alınmıştır. Unutmamalıdır ki Türk halkları terkettikleri anayurdu hiç bir zaman unutmuyorlar, geçtikleri yolların adeta haritasını tanzim ederek daima anayurdla alâka ve münasebette bulunuyorlardı. Bu yollar üzerinde o kadar kârvansaraylar vücude getirmişlerdi ki; Anadoludan şark denizine Ural ve Altaya, Siberyaya, hatta Siberyanın şimal noktalarına zahmetsizce seferler yapıyorlardı. Heredot, seyahatlerinde bizzat bu Türk kârvansaraylarında gecelerini geçirmiş, seyahat yollarının nekadar muntazam olduğunu görmüştü.

Yukarıda resmini neşrettiğimiz elimize düşen yazılar ise bundan daha evvelki cunéiforme devrine aiddir. Bunun tarihini tesbit edebilmek için, Etilerin cunéiforme yazısını ne vakit terkettiklerini, tetkik etmek icab eder. Giridde ve sairede elde edilen tabletlere bakılacak olunursa, (Dotnerin, Radlofun, Tomsen) in ilmî bir hata neticesinde, kendisine bir menşe arayarak Yenisey ve Orhun yazısı diye tesmiye ettikleri ve yalnız bu havaliye tahsis ederek, görmek istemiyen bir taannüdle bin beş yüz senelik bir ömür verdikleri bu eski Türk yazısını, Milâddan 1500 sene evvelleri buralarda görmek ve Etiler arasında bunun daha bin sene evvelden mevcud olduğunu ve taammüm ettiğini anlamak kabil olur ki daha o vakit Finike doğmamıştı. Profesör D. H. Sayce pek haklı olarak şunları yazmaktadır: «Yunanlıların Finikelilerden aldığı elifbayı biz İngilizler de kullanıyoruz. Şimdi İngilterede yekdiğerimizle görüştüğümüz zaman, ağzımızdan çıkan sesler ve sözler, Etilerin elifbasına kadar uzanmıyor mu?..»

Şu halde elde ettiğimiz kurutulmuş toprak üzerine yazılmış olan bu Eti cunéiforme yazılarının takriben dört bin beş yüz, beş bin sene evveline aid olması icab edecektir ki, ayni yerde, ayni mahalde, ayni mezara gömülmüş olan diğer asar da pek haklı olarak ayni hayata sahib olacaktır.

Demek oluyor ki bugün karşısında bulunduğumuz, bu göz kamaştırıcı Türk san'at eseri beş bin sene evveline aid, Türk sanayiinden güzel bir nümunedir.

Bu suretle yazı yazmak sistemi, Kırkız - Kazaklar arasında da son zamana kadar cari idi. Bugün bile naklettikleri masallarında deri üzerine yazı yazmak âdeti taammüm ettiği halde bile, gene bu şekilde mektublar, ve bilhassa dualar yazıldığı söylenmektedir.

***

Gene ayni harabede fakat diğer ayrı ayrı mıntakalarda bulunmuş paralara gelince, bunlar ekseriyetle Yunanlılara aidparalardır. Yalnız yukarıda ikinci resimde X işaretli bir para vardır ki; bizi bihakkin düşündürmektedir.

Bu paranın Yunan harflerile yazılmış olduğu halde, ortasındaki yazılar, sitoşinuva yazısile büyük bir alâka ve müşabehet göstermektedir. Filhakika Büyük İskenderin ölümünden sonra, onun ordusundan kalan jeneraller tarafından orta Asyada ve Hindistanın şimalinde, bir çok müstakil hükûmetler kurulmuş, ve bunlar sikkeleri üzerinde Yunan yazısile beraber, yerli yazılarını da kullanmışlardı. Bu paralardan (Snabara) aid bir para, elyevm Leningrad Hermiştadında bulunmaktadır ki; bunun bir tarafı yunanca yazılmış, diğer tarafında ise (Hindu - Sit) yazısı bulunmaktadır.

Fakat şito - şinuvaya müşabih ve etrafı yunanca yazı ile süslenmiş bir yazıya şimdiye kadar tesadüf edilmemiştir. şitoşinuva yazısı şark Türklerine aid bir yazıdır ki; bütün Türkler tarafından Çin üzerindeki hakimiyeti daha ziyade teşdid etmek için, Çin ve Türk yazısının iştirakinden husule getirilmiştir.

Bu husustaki tetkik işini para mütehassıslarının uhdelerine bırakıyoruz.

Diğer paralardan da Kablelmilâd dördüncü asır sınfına aid olan théodoteye aid paralara müşabih olanları bulunduğu gibi; Héranın başını temsil eden plaéeonun gümüş paralarına müşabih olanları da vardır. Maahaza yukarıda dediğim gibi bu hususu, bu mütehassısların tetkik etmesi daha makul olacaktır.

R. S. ÇAVDARLI

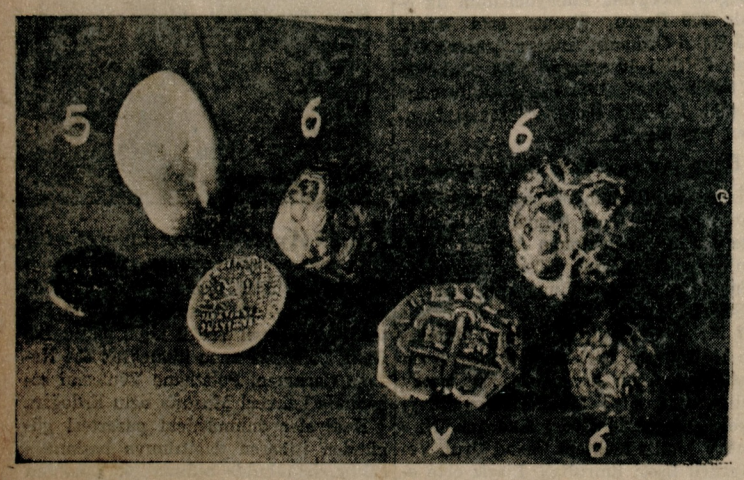

Eski Türk paraları

Bir yılbaşı Hikâyesi

936 nın getirdiği yenilik

Suad Derviş

Caz çalıyor, insanlar bir renk koku, ipek ve süs dalgası halinde salonun ortasındaki parkenin üstünde dans etmeğe uğraşıyorlar.

Etraftan caz gürültüsüne karışan kah kahalar, düdükler, kaynana zırıltıları ve tıpaları patlıyan şampanya şişelerinin sesi yükseliyor.

Renk, renk serpantinler havada kıvrılarak uçuyor ve avizelere takılıyor. Avuç avuç serpilen konfetiler renkli kelebekler havada uçuşuyor. Kumral, siyah, sarı saçların üstüne konuyorlar.

Genc bir adam kolları arasında tuttuğu genc kadının vücudünü, dans etmeğe uğraşanların itip incitmesinden muhafaza etmek gibi göğsünün üstünde şefkatle sıkıyor ve başını arkaya doğru atmış olan kadın, kiraz dudaklarının pırıltılı bir gülüşile ona gülümsüyor.

İleride bir masada tek başına oturan başka bir delikanlının gözü, bu kuvvetli bir baş dönmesi gibi birbirine karışan insan kalabalığının içinde onları görmeğe gayret ediyor.

Caz sustu. Çiftler birbirlerinden ayrılıyorlar. Delikanlı siyah elbiseli kumral kadını tek başına bir delikanlının oturup beklediği masaya götürüyor. Masada oturan gence selâm veriyor, uzaklaşıyor..

— Dans ederken seni nekadar sıkı tutuyordu?

— Yok canım, o kadar kalabalıkta başka türlü tutmasına imkân var mıydı?

— Hoşuna gidiyor değil mi?

— O mu?.. Hayır!..

— Ben öyle zannettim ve dedim ki... Kim bilir yarından sonra... Benden sonra... Oh itiraz etme... Ya o... Ya bir başkası değil mi?.. Bunu çoktan kabul etmedin mi?.

Gülmeğe gayret ediyor:

— Benden sonra... Nekadar garib ve yabancı bir ahengi var bu sözün..

— Ne o... Lirik mi oluyorsun?.. Halbuki bugün boşanma kararı aldığın zaman hiç te müteheyyiç değildin.

— Bugün... Evet... Bugün müteheyyiç değildim... Fakat biliyor musun?.. Öyle zannediyorum ki... Biz pekâlâ daha uzun zaman beraber yaşıyabilirdik..

— Bunları söyleme Behiç. Biz burada son gecemizi neş'eli geçirmek için geldik.. Şuurlu, mantıklı realist iki insan gibi... Biz hakikatleri kabul mecburiyetindeyiz. Esasen evlendiğimiz gün bu neticeyi bilmiyor muyduk?.. Hayat bu... Hayatın mecburiyetleri... Ve sonra... Sonra senin istikbalin...

Ve kadehini tutan genc kadın:

— Haydi içelim, diyor. Şerefine Behiç!

— Şerefine Şadanım!

Birbirlerine bakmağa cesaret edemeden kadehi sonuna kadar içiyorlar, sonra delikanlı:

— Kalk dans edelim, diyor.

***

O gün mahkemede boşanmış olan karı koca sevdalı bir çift gibi dans ediyorlar. Birbirlerinin gözlerinin içine baka, baka, evet neş'e perdesi altında gizlenen meyus bakışlarla bu gözler birbirlerine dalmış... Birbirlerinden ayrıldıklarına şüphesiz ki çok yanıyorlar.

Mademki bu kadar iyi anlaşıyorlar. Böyle hâlâ sevişen bir halleri var, öyle ise niçin birbirlerinden ayrıldılar? Bunu anlamak için onları tanımak, onların mazilerini bilmek lâzım:

Şadan, Berlin Üniversitesinde kimyaya çalışan bir talebe iken ve Behiç gene Berlindeki Technische Hochschulede mühendislik öğrenirken tanıştılar. İkisi de hayata karşı materyalist kanaatlerle asrî, ileri modern fikirlerle, mantık ve şuurla silâhlanmış bulunuyorlardı.

İki uygun fikirli insan oldukları için tanıştıkları gün ahbab oldular, bu ahbablıktan büyük bir arkadaşlığa ve bu arkadaşlıktan bir dostluk merhalesine gelinciye kadar da çok zaman geçmedi ve nihayet dostluğun en sağlam hislerile birbirine bağlı olan bu çift, günün birinde, Berlin şehri civarında bir gölde banyo alırlarken birbirlerinden kadın ve erkek olarak hoşlandıklarını hissettiler.

Fakat onlar, müspet ilimler tahsil eden iki asri gencdiler. Hissi inkâr etmek onlarda kuduz illeti gibi şifası olmıyan bir illet haline gelmişti. Lirizm, romantizm diye kalblerinin en samimî hamlelerile alay eden ve kalblerinden korkan bir neslin çocukları oldukları için birini diğerine doğru çeken bu hissin esasını biliyorlardı. İstek. Bu istek tatmin edilince (aşk!!!) kalmazdı. Bunun için ikisinin beraber yaşaması lâzımdı...

Fakat genc kız bir talebe idi. Talebe müfettişinin kontrolu altında idi. Kendisi modern kanaatlerile bunda bir mahzur görmezse bile bunu rezalet telâkki edeceklerin çok olduğunu biliyordu.

Bunun için onlar günün birinde Türk konsoloshanesinde ve Berlinin Şarlottenburg Belediyesi nikâh memurunun önünde göründüler.

Fakat nikâh defterine imzalarını attıkları gün de bu münasebetlerinin uzun zaman sürmiyeceğini biliyorlardı. Esasen uzun sürmesi onların istikballerinin inkişafına mâni olacağı için bunu temenni bile etmiyorlardı.

İkisi de şu veya bu resmî müessese namına Avrupaya tahsile gönderilmişler ve giderlerken memlekete döndükleri zaman şu kadar sene o müesseselerin emri altında ve gösterdikleri yerlerde çalışmağı taahhüd etmişlerdi. Aksi takdirde bir tazminat vereceklerdi.

Bunun için tahsilleri sona erip te memleketlerine dönecekleri gün, hayatlarının yolları ayrılır ayrılmaz birbirlerine engel olmamağa söz vermişlerdi.

***

Ve işte memlekete döndükleri zaman evvelden bildikleri bu neticeye vardılar. Biri Anadolunun yeni açılan fabrikalarından birinin mühendisi oldu, öteki İstanbuldaki fabrikalardan birinin kimyagerliğine tayin edildi.

Nazariyelerini hayatta tatbik edecekleri gün gelmişti. İddia ettikleri gibi maddî ve şuurlu iki modern insan gibi sözlerini tutmağa karar verdiler.

Ayrı, ayrı yaşıyarak birbirlerine sadık kalmalarına maddeten imkân göremediler. Her ikisi de hayatlarını içinde bulundukları şartlara uydurmak için tamamile serbest kalmaları lâzım geldiğini düşündüler ve evlilik bağının gene resmî surette çözülmesine karar verdiler ve bu kararın neticesi olarak bugün birbirlerinden ayrılmış bulunuyorlar.

Ve herkesle beraber, herkes gibi neş'eli olmağa gayret ederek dans ediyorlar.

— Temin dans ettiğin adam sana ne tuhaf bakıyor?

— Ne diye bana baksın? Beni her gün görüyor.. Sabahtan akşama kadar ayni lâboratuarda çalışıyoruz.

Behiç: «Ben gittikten sonra belki de o...» diye düşündüğü için biraz kızarıyor, sonra şampanya kadehini kaldırarak:

— Şerefine di - yor.

— Şerefine!.

Sesinin boğuk bir ahengi var. Behiç onun buz gibi soğuk elini tutup öpüyor.

— Yavrum...

Birgün gölde banyo alırlarken

— Ne oluyor bize? Sarhoş mu olduk.. Garib bir hassasiyetimiz tuttu..

Gülmeğe gayret ediyorlar. Fakat kahkahaları bu neş'e sesleri içinde bozuk ve yanlış bir nota gibi aykırı, soğuk ve yabancı kalıyor:

— Saat on ikiye bir var...

— On ikiye bir var...

Temindenberi birbirlerine bakmak istemiyen bakışları birbirlerile karşılaşıyor... Şadanın göz pınarlarında yaşlar var... Behicin burun delikleri heyecanla titriyor:

— Şadan!..

— Behiç!.

— Bilir misin?..

— Neyi?

— Hiç...

Bu anda bütün salonu dolduran yabancılara bakıyor. Hepsini düşman gibi görüyor, bütün erkekler ve kim bilir yarın kendi yerini alacak olan mesud insan burada, bu kalabalığın içinde.. Kalbi burguluyor, kendi kendisile alay etmeğe gayret ediyor: «Ne o kıskanc mıyım?.»

Evet kıskancdır... Ve yanındaki kadını, kendi kadınını tutup kucaklamak, kaçırmak istiyor. Ve işte tam bu esnada elektrikler birdenbire sönüyor.

— Yeni sene... Sessiz geçecek yeni sene...

Ve ayrılmanın bütün dehşetile dört el birbirine sarılıyor.

— Canım, kadınım, benim!

— Behiç!

Ve Şadan şimdiye kadar hissetmediği büyük bir heyecan içerisinde eski kocasına sokuluyor:

— Seni meğer ne çok seviyormuşum?

— Ya ben?..

Ve genc kadın hıçkırıyor..

***

Işıklar açıldığı zaman eski kocasının hararetli kucaklayışından saçı başı darmadağınık olmuş ve ağlamaktan gözleri kızarmış olan Şadan dudaklarına taze boya, yüzüne pudra sürerken ve kocası ışıkların açılmasına rağmen onun çıplak omuzlarından öperken:

— Bak dinle, diye söze başlıyor ve konuşuyorlar...

***

Saat beşte artık karar verdiler... Medeniyetin bütün terakkileri, tayyare, Stratosfer balonları, televizyonlu radyo, motör, dinamo ve ilâh... İnsan kalbini hiç değiştirmemiş, onlar da anladılar ki birbirlerini sizin, benim bildiğim sevgi ile seviyorlar ve analarımızın, babalarımızın, ninelerimizin, dedelerimizin ve onların analarından, babalarından, ninelerinden, dedelerinden tutunuz da Adem babamızla Havva anamızın seviştikleri muhabbetle sevişiyorlar ve böyle sevişen iki adam da ayrı kalırlarsa bedbaht olurlar.

O halde...

O halde,

Bugün onlar yeniden nikâh dairesine gidiyorlar. Yeniden nikâhlanmak için lâzım gelen muameleyi yapacaklar ve Behiç babasından kalan evi satarak Şadanın Avrupa dönüşü çalışmıyacak olursa ödemeğe taahhüd ettiği parayı verecek.

Ve modern, yeni uyanık ve ileri bir insan olan kimyager Şadan, tıpkı analarımız gibi yemeğini pişirmek, sökülerini dikmek ve parasile geçinmek üzere kocasını takib edecek...

İşte bize 936 senesinin getirebildiği yenilik!!..

SUAD DERVIŞ

Haydi içelim, şerefine Behiç

Kadın ve Moda

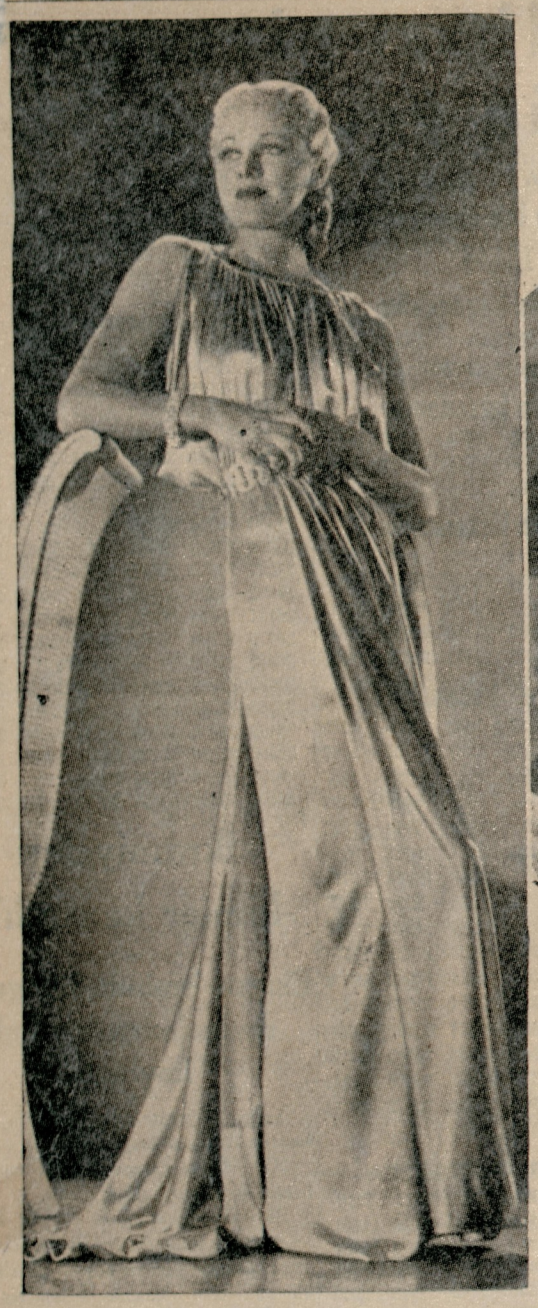

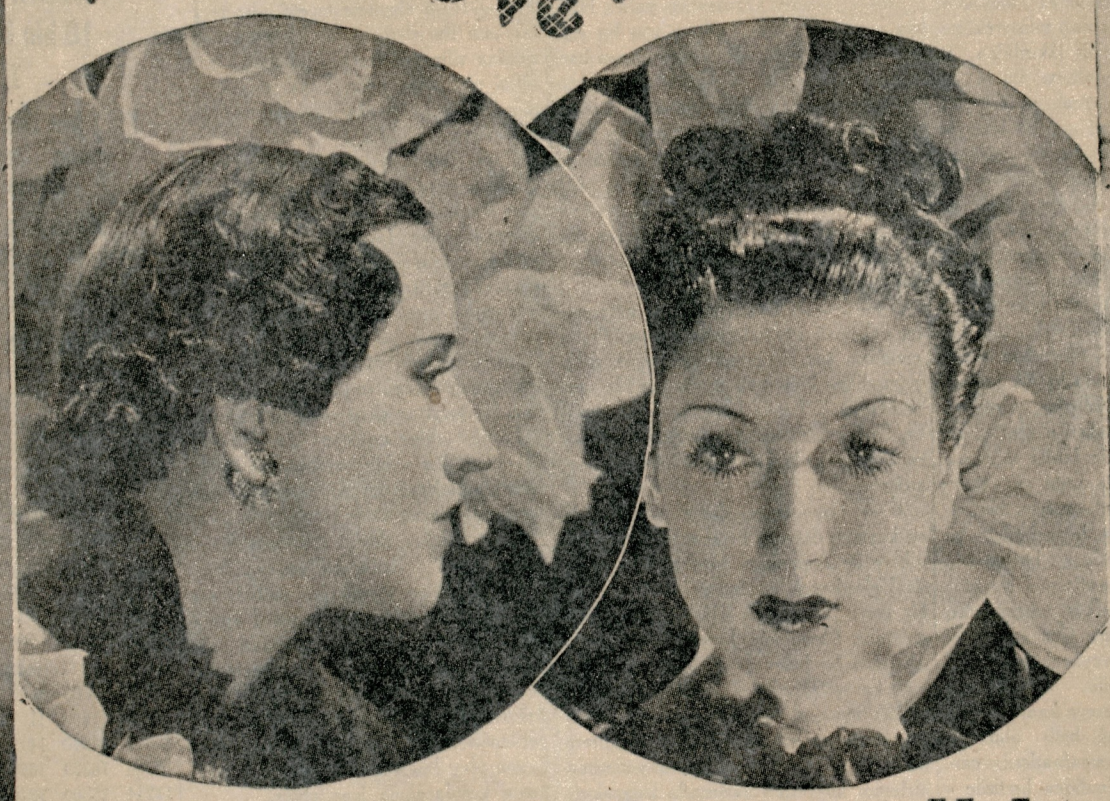

Daimî genclik, güzellik

Hergün yeni yeni usuller ve vasıtalar bulunuyor, bunların başlıcalarını bilmek her kadının vazifesidir

Güzelleşme usullerinden sık sık bahsediyoruz. Tekrar o mevzua gelmemiz bu hususta her gün yeni yollar, yeni vasıtalar bulunduğu ve bunların okuyucularımızı her şeyden fazla alâkadar edeceği içindir.

Evvelâ saçlardan başlıyacağız. Çünkü şu sırada hepimiz güzelleşme meselesinde başlıca rolü onlara veriyoruz. Saçların sıhhat ve güzelliğini temin için her şeyden evvel onları haftada bir defa ılık su ile ve saf sabunla yıkadıktan sonra içine fazlaca limon sıkılmış sudan geçirmek lâzımdır. Limon suyu saçları yumuşak, ipek gibi bir hale getirir. Kurutmak için onları hava güneşli olduğu zaman güneşe karşı tutmak ta çok iyidir. Hava güneşli olmadığı takdirde sıcak bir havlu ile sarmak münasibdir. Elektrikli cihazlarla kurutmak muzırdır.

Her gün sabah, akşam bir çeyrek mütemadiyen saçları fırçalamak ta onlara güzelliği verecek en emin çarelerden biridir. Bu suretle saçların hakikî parlaklıkları ve taravetleri meydana çıkar.

Saçtan sonra en fazla ehemmiyet verilecek gözlerdir. Hepimizin gözleri için hafif sürme lâzım olmakla beraber onların güzelliğini ve sıhhatini temin edecek yegâne vasıta uykudur. Yorulmuş gözler nekadar gayret etseniz güzelleşemezler. Dinlenmenin gözler için nekadar ehemmiyetli olduğunu onları birkaç dakika kapalı tutup sonra açtığınız zaman pek güzel anlarsınız.

Kaşları inceltmek, dudağa sun'î bir kızıllık vermek, yüze pudra sürmek her kadının yaptığı ve bildiği işler olduğu için bunlar üzerinde ayrıca durmıyacağım. Fakat pudranın fazla kısımlarını almak için en iyi vasıtanın deve derisinden yapıllmış fırçalar olduğunu ilâve etmek mecburiyetindeyim.

İyi tuvalet tutmak için yüzün teninin iyi ve sıhhatli olması şarttır. Her gün yüzü ılık su ve saf sabunla yıkamak gerektir. Arasıra da üzerinden bir buz parçası geçirmek menfezlerde birikmiş mikrobları öldürmek için en iyi bir vasıtadır.

Vücudün sıhhatini koruyan esaslardan biri güneş banyosudur. Yazın, fazlaya kaçmamak üzere fırsat düştükçe vücudü güneşte tutmak onun iyiliği ve sıhhati için mutlaka lâzımdır. Her gün on dakikadan başlıyarak azamî yarım saat müddet kâfidir.

Bundan sonra yürümek, tenis ve buna benzer oyunlar oynamak, yüzmek faydalıdır. Jimnastiğe gelince her sabah veya akşam bir çeyrek jimnastik yapmak hemen hepimize lüzumlu bir şeydir. Masaj da, adeleleri germek ve sinirleri yatıştırmak için adeta bir ihtiyacdır.

Şıklık ve saireden ekonomi yapıp arasıra bir masajcıya gitmek icab eder.

Mide şişinciye kadar yememek ise güzelliğini ve vücudünün ahengini muhafaza etmek istiyen kadınların başlıca dikket edecekleri esas olmalıdır. Hele hamur işlerine ve tatlıya karşı nefsini korumak muhakkak lâzımdır. Yemek listesinde hafif çorba veya et suyu, bir parça kızarmış et, sebze, salata, meyva, bir fincan kahve bulunabilir. Fazla kahve içmek tene çok muzırdır.

El ve ayaklara gelince, elleri ılık su ile sabunla yıkamalı, arasıra gliserin veya temiz kremlerle uğuşturmalıdır. Ayakları her akşam yatmadan evvel ılık su ve sabunla yıkamalı, sonra hayvanat veya balıklardan çıkarılmış yağla friksiyon yapıp tekrar temizlemelidir.

El tırnaklarına hafif ve iyi laklar sürmelidir. Bunların çabuk bozulanları, fena cinsleri tırnakları çatlatır ve kırar.

İşte size tepeden tırnağa kadar yapılması gayet kolay ve basit tavsiyeler... Bunları takib neticesi fazla zahmetlere girmeden gencliğinizi ve güzelliğinizi muhafaza edebilirsiniz!

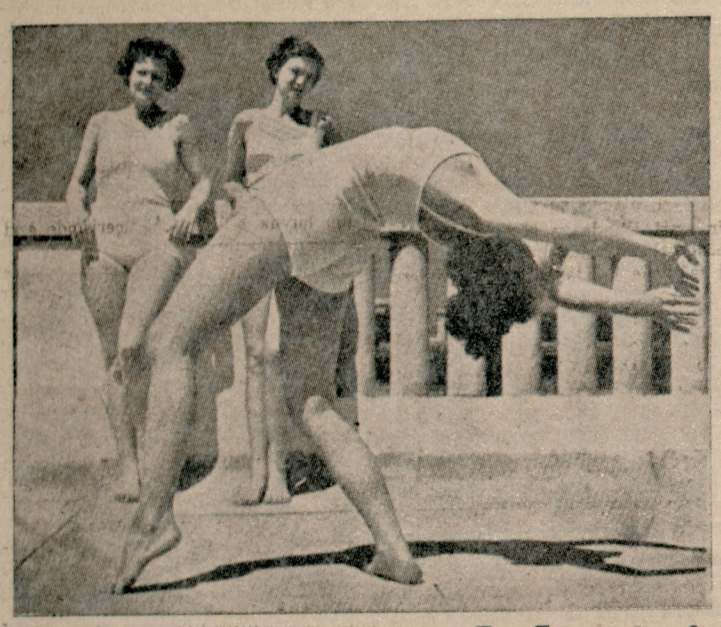

Boyunuzu uzatabilirsiniz

Bunun için tarif ettiğimiz hareketlerden her birini sabahları birkaç dakika yapmanız kâfidir

Jimnastik son zamanlarda vücudü inceltme ve onun güzelliğini muhafaza hususları kadar boyu uzatma meselesinde de en emin bir vasıta olarak kullanılıyor. Bir kadın için 1,70 ten fazla yükseklik iyi olmamakla beraber 1,60 tan kısalık ta pek arzu olunur bir şey değildir. Eğer küçük yaştan jimnastiğe [illegible]ak olursa her hangi bir kadı[illegible] tan daha kısa kalması tehlike[illegible]dan kalkmış oluyor. Çünkü ta[illegible]eceğimiz hareketler kalçaları, ba[illegible]ileklerini incelettiği kadar boyu uzatmaktadır. Bütün resimleri koy[illegible]ya yerimiz müsaid olmadığı için bir tanesinden maadasını yazı ile tarif edeceğiz.

1 — Eller hemen hemen yere değecek kadar iğilip vücudü tamamile serbest bırakarak dizler bükük iki üç dakika gezmek.

2 — Elleri yukarı kaldırıp vücudü dosdoğru tutarak ve ayakların ucuna basarak gezmek.

3 — Çömelerek sağ bacağı büküp sol bacağı gererek ileri uzatmak. Sağ kolu büküp sol kolu gererek ileri uzatmak. Başı sola doğru çevirmek. Bu vaziyet tıpkı yayla ok atma vaziyetidir. Sık sık kalkıp tekrar ayni vaziyeti almak. İki üç dakika sonra bunun aksi hareketi yapmak, yani sol tarafın vazifesini sağa, sağın vazifesini sola vermek.

4 — Başı, kolları geriye verip göğsü ileri çıkardıktan sonra ayakları yere koyarken uclarına basarak, kaldırırken büküp serbestçe geriye vererek koşmak.

5 — Tek ayak üzerinde vücudü yere müvazi bir vaziyette terazili tutmak. Bu hareketi yapmak için evvelâ vücudü bükmek, başı geriye vermek, sonra bir ayağı dik olarak kaldırmak, ötekine kuvvet ve metanet vermek kâfidir. Fakat titrememeğe dikkat etmek lâzımdır. Aksi takdirde hareket tamam yapılmış sayılmaz.

6 — Resimde gördüğünüz veçhile sağ ayağı muhkemce yere basıp kırarak ve sol bacağı serbest bırakıp kolları düz gererek vücudü mümkün olduğu kadar geriye doğru bükmek.

Bu hareketlerin uzuvları gerdiği ve uzattığı, vücudün her tarafının azamî derecede inkişafını temin ettiği için boyu uzattığı muhtelif tetkikler ve tecrübelerle sabittir.

Yalnız bu hususta tavsiye edeceğimiz diğer bazı şeyler daha vardır; tabii bu idmanlar diğer jimnastik hareketleri gibi aç karnına sabahları veya akşamları yatmazdan evvel yapılacaktır. Fakat bilhassa sabahları daha ziyade faydalıdır. Çünkü açık havada yapılmaları hiç şüphesiz ciğerlerin istifadesini de temin edecektir. Hele kalabalık evlerde aile efradından birkaç kişi birlikte çalışılacak olursa hareketler daha ahenkli gidecekleri gibi can da o kadar çabuk sıkılmaz ve bıkkınlık gelmez. Bu hareketler için geniş balkonlar, verandalar pek müsaiddir. Böyle yerleri olmıyanlar pencereleri açarak idmanlarını oda içinde yaparlar. Ona da imkân yoksa, yani odalarınız, yahud salonlarınız müsaid değilse, tabiidir ki yaz mevsimini beklemekten başka çare yoktur. O zaman sayfiyeye taşınanlar bahçelerinde, taşınmıyanlar da plâjlarda kendilerine gayet geniş bir faaliyet sahası bulmuş olurlar. Zaten plâjlarda insana denizde olduğu kadar kıyıda kumların üstünde de mütemadi bir çabalamak, hareket etmek arzu ve hevesi gelir.

Et mi yoksa sebze mi yemeli?

Doktorlara soracak olursanız birçokları sebze yemek taraftarıdır. Hemen herkese ayni tavsiyede bulunurlar:

— Sakın et yemeyiniz, sebze, hem de çiy olarak sebze ve meyva yiyiniz!

Bu tavsiye bilhassa biz kadınlar için çok yerindedir. Çünkü fazla et yiyenlerin tenlerinin güzel olarak kalmakta devam etmediği muhakkaktır. Meslekleri icabı daima et yiyen kasablara bakınız. Yüzleri sivilce ve kırmızı lekeler içindedir.

Başka bir misal daha alalım. Herkes bilir ki kansız insanlara ötedenberi verilen en iyi gıda sığır karaciğeridir. Her gün 200 - 250 gram kadar karaciğer yemek kanı kuvvetlendirir. Halbuki son tecrübeler pek iyi göstermiştir ki bu 200 gram karaciğerin yerini üç tane mütevazi kayisi tutmaktadır. Son asrın hastalıkları içinde bilhassa «damar sertliği» en başta gelmektedir. «Damar sertliği» ne sebebiyet veren en mühim unsur vücuddeki acide uriquein fazla olmasıdır. Bu da etin fazla yenmesinden doğuyor.

Görüyoruz ki etten ziyade sebze, hatta sade sebze yemek için ortada çok makul sebebler vardır. Fakat buna mukabil et taraftarlarının da sade sebze ile beslenmek iddiasına karşı ileri sürdükleri bazı esaslar da yok değildir.

Bir kere alışkanlık meselesi, et yemeden sofradan kalkmayı birçokları karınları aç kalmış gibi farzetmektedirler. Sonra et yiyenlerin içinde de sıhhatli ve güzel erkekler, kadınlar mevcud değil midir?

Hele ötedenberi etin insana kuvvet verdiğine dair ağızlarda dönüp dolaşan an'anevî sözler et taraftarlarına hak verecek kadar zihinlerde yer etmiştir.

Lâkin bütün bunların aksini de ispat pek kolaydır. Alışkanlık meselesi insanın kendine hâkim olmasile pekâlâ değiştirilebilir. Sonra sade sebze ve meyva ile beslenmeği itiyad edinmiş oldukları halde müteaddid rökorlar kırmış birçok sporcular da mevcuddur.

Hatta bu sporcular çok defa etle beslenmiş olan rakiblerinden üstün gelmektedirler. Hele kırk yaşına basmış ve damar sertliği yakında yakasına yapışmak üzere olanlar nasıl olsa işi sebzeye dökeceklerine göre buna biran evvel alışırlarsa fena mı ederler?

Sonra herkesin bildiği bir hakikattir ki kuru sebzeler içinde et kadar değilse de ona yakın kuvvet ve hassada birçok şeyler vardır. Bunlar dururken ve mazarratı gözönünde iken niçin ete düşkünlük göstermelidir. Ama genc yaşta iseniz et sizin için o kadar muzır sayılmaz. Fakat mütemadiyen siyah ve kırmızı etler yemekte ısrarda da mana yoktur. Ekseriya balık, tavuk, hindi eti gibi beyaz etleri de sofrada sık sık bulundurmalıdır.

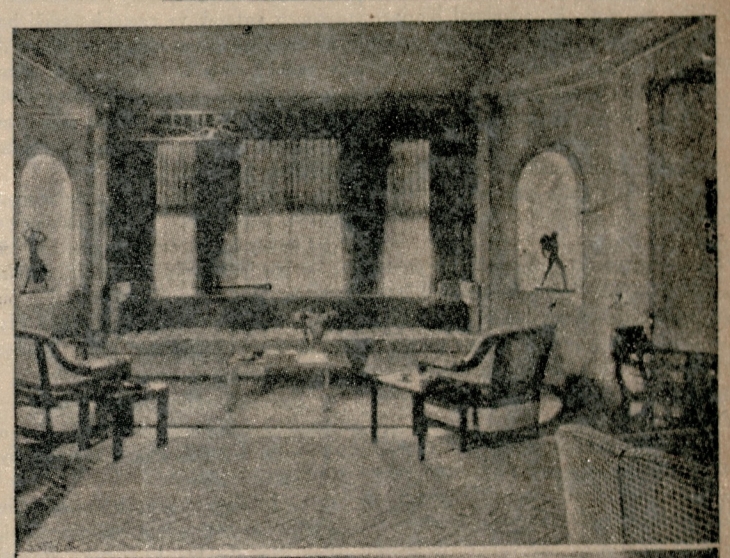

Evlerimizi nasıl döşeyelim?

Ağır ve mükellef bir misafir salonu

Her zaman orta halli ailelerin oturdukları mütevazı apartıman ve evlerin döşenmesine aid malûmat ve tafsilâtı veriyoruz. Bugün biraz daha yukarı çıktık. Zengin bir ailenin koca salonunun ne suretle süslenmesi icab ettiğini tetkik edeceğiz. Bu salon İngiliz üslûbunda tanzim edilmiştir.

Yukarıdaki resimde gözüken geniş çıkıntı içindeki sedirle ona karşı duran koltukların kumaşı ve perdeler ağır kadifedendir. Duvarın iki oyuk yerlerinde bronzdan heykeller vardır. Salonun beritarafını teşkil eden tarafta duran kanapenin kumaşı ipek karışık ketendendir. Koltuğunki ise saf ipektir. Küçük alçak masalar, duvardaki camekân, şöminenin üstündeki tablo, köşedeki çekmece bu salonun haşmeti arasında zarif bir sadelik vücude getirmektedir. Büyük salonları olan ev veya apartımanda oturanlar bu nümuneden pek büyük istifade edebilirler.

Yukarıda soldaki model yeşil parlak satenden yapılmış ağır bir tuvalettir. Arkaya ince bir parça ile merbut olan ön kısım mükemmel drape şekilde öne düşmektedir. Arkasının mühimce bir kısmı dekolte kalmaktadır. Beldeki kemer oval parlak gümüş levhalardan mürekkebdir. Üzerinde sun'i taşlar vardır. Etek geniş ve uzundur. Kolda gümüş ve taşlı bilezikler çok iyi durmaktadır.

Sağdaki model buz mavisi satenden bir akşam tuvaletidir. Arka dekoltesinin kenarında geniş devrimler, ortada büyük bir fiyango teşkil ettikten sonra aşağıya sarkmakta ve etekle birlikte, hatta ondan daha uzun olarak yerde sürünmektedir. Yukarıdan aşağı bu parça mercan rengi satendendir. Elbisenin asıl kumaşile güzel bir tezad vücude getirmektedir.

Ortadaki baş tuvaletleri son kuvafür nümuneleridir. Soldaki küçük dineler ve akşam davetleri, sağdaki balolar için çok iyi gider.

936 NIN EŞİĞİNDE....

(Baştarafı 1 inci sahifede)

harbedebilirler, evet!...

2 — İmparatorluktan vazgeçmediyse, ergeç, evet!..

3 — Habeşistan davasını kazanırsa, evet!

4 — Hayır.

5 — Alman davasını, Fransa ile anlaşmak meselesi olarak darlaştıramıyorum.

6 — Büyük Okyanus meselesi, bir konferans değil, geniş ölçüde bir tarih meselesidir.

7 — Galiba bugünkü anarşi!»

M. Pierre le Goffun fikri

Beyoğlunda fransızca çıkan «İstanbul» un Başmuharriri M. Pierre le Goff bize şu cevabı verdi:

1 — Habeşistan, bu harbde, istiklâlini kaybetmek tehlikesine maruz değil gibi görünür; zira, tarihin kaydettiği misalleri gözönüne getirecek olursak, bu kadar geniş, nüfuz edilmesi sayısız müşküllerin ikthamına bağlı, müstevliye mukavemete azimli son derece muharib ırklarla meskûn bir memleketin fethi ve ahalisinin ele avuca alınması için en az çeyrek asır zamana, birçok kan dökmeğe, bir çok para sarfetmeğe, hulâsa erişilmesi istenilen gaye ile kıyas kabul etmiyecek kadar büyük ve zararlı mesaiye ihtiyac olduğu anlaşılır. Bundan başka Habeşistanın, Milletler Cemiyeti azası olan devletlerin manevî yardımına mazhar bulunduğunu ve bu yardımın bugünkünden daha müspet bir hale gelebileceğini de gözönüne getirmek lâzımdır.

2 — Halihazırdaki intizamı kökünden sarsacak bir karışıklık çıkmadikça yahud Avrupa siyaseti devrilmedikçe, İngiliz - Alman deniz muahedesile şimal ve Baltık denizlerinde serbest kalmış olan İngilterenin, Akdenizde hâkim bir vaziyet muhafaza edeceğini sanıyorum.

3 — Milletler Cemiyeti, barışın muhafazası için müessir ve hakikî bir unsur olabilir. Şu şartla ki, arsıulusal bir inzıbat kuvvetine sahib bulunsun. Hırsızları ve umumî nizamı haleldar eden kimseleri yola getirmek için, jandarmadan başka bir vasıta henüz bulunmamıştır.

4 — Öyle tahmin ediyorum ki, Sovyet Rusya, Moğolistandaki ihtilâfı silâhla halletmekten daha ehemmiyetli ve daha acil işlerle meşguldür. Japonya dahi ayni vaziyettedir.

5 — Bence bu anlaşma, çok şayanı arzudur. Fakat, Fransızların, oldukça uzun bir zaman sonra tahakkuk edecek bir işten bahsedilirken kullandıkları şu tabiri ben de bu iş hakkında kullanarak: Bu anlaşma henüz bu sene yapılacak, değildir, diyeçeğim.

6 — Vaktile, çok güç bir iş hakkında: «Şark meselesinden daha çapraşık» tabiri kullanılırdı. Şark meselesi, kendi mukadderatına kendi sahib, bütün dünyanın hürmet ve tevkirle karşıladığı Kemalist Türkiye tarafından şanlı bir tarzda halledildi. Pasifik meselesi de günün birinde halledilecektir; fakat bunun, esasen muhakkak bir akamete mahkûm olduğunu tahmin ettiğim deniz konferansının kararile vaki olmıyacağına kanaatim vardır.

7 — Kehanet sahibi olmadığım için bu meseleye cevab vermekten kat'iyyen âcizim. Allahbilir demekle iktifa edeceğim. Fakat, mantık ve insaniyet mefhumlarını tamamile kaybetmemiş olan her insan gibi ben de, dünya yüzünde barışın hüküm sürmesini ve 1936 yılının, herkes için ve bilhassa Cumhuriyet için rahat ve feyizli bir sene olmasını temenni ederim.»

Necmeddin Sadığın fikri

Sıvas meb'usu ve Akşam gazetesi Başmuharriri Necmettin Sadık, şu cevabları verdi:

1 — Habeşistanın istiklâli gerek Milletler Cemiyeti için, gerek dünya efkârı umumiyesi için bir şeref ve haysiyet meselesi olmuştur. Habeşistan istiklâlinin ortadan kalkması ihtimali mütecaviz bir devlete karşı hiç birşey yapılamadığı ve yapılamıyacağı kanaatini husule getirir. Bu da Avrupanın istikbali için çok tehlikeli bir hal olur. Bunun için bu ihtilâfın nasıl olsa bir uzlaşma ile nihayetleneceğine kaniim.

Uzlaşmanın esası Habeşistanın da bizzat istediği ve razı olduğu Milletler Cemiyeti yardımı ve kontrolü olabilir.

2 — Milletler Cemiyeti misakının 16 ncı maddesine göre, her devlet tecavüze uğrıyana yardıma mecbur olduğu için Akdeniz devletlerinin İngiltere bir tecavüze uğradığı takdirde kendisine yardım edeceklerini teyid etmeleri gerginliği ortadan kaldırmıştır. İtalyanın İngiltere filosuna yahud Mısıra bir tecavüzde bulunacağına ihtimal verilemez. İtalya zecrî tedbirler askerî mahiyet almadıkça bugünkü vaziyetinden ayrılmıyacağını söylediği için şimdilik herhangi bir harb tehlikesi yoktur. Esasen Fransa tedbirlerde daha ileri gidilmesine taraftar değildir.

3 — İtalya - Habeş ihtilâfı Milletler Cemiyetinin nüfuzunu kuvvetlendirmeğe vesile olmuştur. İtalya gibi bir devletin dahi mütecaviz addedilerek aleyhinde müşterek tedbirler alınması müşterek emniyet prensipinin boş bir lâkırdıdan ve Milletler Cemiyeti misakının ölü bir kitabdan ibaret olmadığını göstermiştir. Nihayet şunu da kabul etmek lâzımdır ki, Milletler Cemiyeti denilen müessese devletlerin fevkinde, kendi kuvvetleri olan ve kendi kendine hareket ederek sözünü geçirmeğe muktedir olan bir (suepr-êtat) değildir. Milletler Cemiyeti, oraya iştirak etmiş olan devletlerin heyeti mecmuasından ibarettir. Bu devletler misaka ne derece riayet ederlerse, Milletler Cemiyeti o kadar kuvvetli olur. Son hâdise medenî dünya vicdanında büyük bir aksülâmel uyandırdı. Milletler Cemiyeti bu âmme vicdanının makesi olmuştur. Bu da gösteriyor ki, henüz bütün dünyada olmasa bile, Avrupada istilâ ve emperyalizm emellerini kabul etmiyen beynelmilel ahlâkî bir vicdan, beynelmilel bir efkârı umumiye teessüse başlamıştır. Milletler Cemiyetinin asıl temeli ve kuvveti bu milletler arası efkârı umumiyedir. Bu, böyle devam ettikçe Cenevre müessesesi ileride sulhu koruyacak hakikî ve sağlam bir vasıta olabilir.

4 — Japonyanın nereye kadar varacağı ve nerede duracağı belli olmadığı için Sovyet Ruyanın menfaatlerile çarpışıp çarpışmıyacağı şimdiden kestirilemez. Gazetelerin yazdığı gibi Almanya ile Japonya arasında bir anlaşma varsa Uzakşark vaziyetinin bu sene içinde tehlikeli manzaralar alması muhtemeldir. Fakat, bir taraftan bu hadiselerin İngiltere ile Sovyetleri yaklaştırabileceğini, diğer taraftan Polonyanın vaziyetini dikkatten uzak tutmamak lâzımdır.

5 — İtalyanın Afrikada meşgul olması Fransızları Avusturya bakımından Avrupada düşündürüyor. Bunun için, çoktanberi istediği Versay muahedesini tamamen yırtarak ve gerçekleştirdiği hukukî müsavat esasını elde etmiş olan Almanyanın Fransa ile uyuşması pek mümkündür. Yalnız, Fransızların Sovyetlerle imzaladıkları karşılıklı yardım misakı bu anlaşmanın şartlarını Almanya için daha müşkül bir hale sokabilir.

6 — Deniz kouferansının daha uzun zaman müsbet netice vermesi imkânsızdır. Çünkü, bu konferansa giren devletlerden her birinin ihtiyacları büsbütün farklıdır.

7 — Bence 1936 senesi İtalya - Habeş davası halledildikten sonra bilhassa Avrupada bir sulh senesi olacaktır.»

Başmuharririmizin fikri

Başmuharririmiz Yunus Nadi de anketi yapan arkadaşımıza, fikirlerini şöylece hulâsa etmiştir:

1 — İstiklâlini korumak azmile silâha sarılmış olan Habeşistan Milletler Cemiyetine aza olmakta kendisine kuvvetli bir yardımcı bulmuştur. Bu harb sonunda Habeşistan istiklâlinin umumî manada, yani şimdi Habeşistan nekadar müstakil ise o kadar muhafaza edilebileceğine hükmetmek lâzım gelir. Yalnız bu istiklâl ile beraber mülkî tamamiyetin nekadar muhafaza olunabileceğini tayin etmek biraz müşküldür. Malûm olduğu üzere bu iki şey bir değildir. Birincisinde Cemiyet Habeşistanı tutacak, ikincisinde ise Habeş silâhlarının Cemiyete yardım etmesi lâzım gelecektir. Modern manasile müstakil bir devlet olmağa gelince bunda Habeşistanın çok gayretlerle ve mümkün süratle geçirmeğe mecbur olduğu tekâmül devreleri bulunduğuna işaret etmek lâzımdır. Hakikî istiklâl her devletin kendi kendine temin etmiş olacağı bir kemal derecesidir.

2 — İngilterenin Akdenizde faikiyeti elde tuttuğuna ve tutacağına şüphe yoktur. İngilterenin donanması bütün asrî teşkilâtile nekadar kuvvetli ise İngiliz cemiyeti ondan daha kuvvetlidir. İngiltereyi Akdenizde düşündürebilecek biricik nokta dünyanın diğer taraflarında İmparatorluğa temas eden vaziyetlerdir. Şimdiki hâdisede İngilterenin basladığı işi başarabileceği şüphesiz telâkki olunabilir. Yüz yüz elli yıl içindeki vak'alarda İngiliz inad ve sebatının hangi işlerde ne gibi sonunclara varmış olduğunu gözden geçirmelidir. İngiliz milleti hâdiseyi benimsemiştir. Durumun en kuvvetli tarafı buradadır.

3 — Milletler Cemiyetinin ileride sulhu muhafaza edecek hakikî ve sağlam bir kurum olması ancak ve bütün bir hararetle temenni olunabilir. Biz Cemiyetin işleri sağlam tutmak şartile şimdiki şeklinde bile sulhu muhafazaya muktedir olabileceğine en kat'î surette kani olanlardanız. Kellog misakile yalnız sulhu tutmak isinde Şimalî Amerika Cumhuriyetleri dahi Cemiyetle velevki dolayısile alâkadar kılınabilirse sulhun milletler arası tesanüdile teminat altına alınabileceği muhakkaktır. İngiliz milletinin Milletler Cemiyetine dörtelle sarılmış olması büyük bir fırsattır. Diğer milletlere göre Milletler Cemiyetini takviyede bu fırsattan istifade etmemek, cinayetten daha ağır bir hata olur.

4 — Japonya Uzakşarkta yalnız Rusya için değil, bütün dünya için bir mesenedir. Biz yalnız bir Rus - Japon harbini düşünemeyiz. Asyadaki Japon istilâsının en önemli diğer cephesi pasifik meselesidir. Japonyanın zâhirde her tarafa saldırıyor gibi görünen hareketlerinde önünü arkasını düşünmiyecek kadar gafil olacağına inanmak zordur. Japonların Ruslarla bir harbe sürüklenmeleri kadar onlarla anlaşmağa çalışacaklarını niçin hesaba katmamalı?

5 — Fransa ile Almanyanın anlaşmağa çalışmak istedikleri aşikâr ise de bu arzuların gerçeklenmesi zamanının gelip gelmediğini kestirmek zordur, ve biz zannediyoruz ki henüz bu zaman gelmemiştir. Siyasî vaziyetlerde zamanla hâdiselerin inkişafıdır ki anlaşma imkânlarını hazırlarlar.

6 — Japonyanın deniz silâhlarında en kuvvetli devletle beraberlik iddiası İngiltere ile Amerikayı hergün daha ziyade birleştirecek görünüyor. Bu alanda bir yarış Japonyanın iflâsına kadar ileri gidebilir. Onun için Japonyanın nihayet ortalama bir hal yoluna dökülmesi ihtimali kuvvetlidir. Eğer bu anlaşma olursa pasifik meselesi böyle hallolunur. Eğer bu anlaşma olmazsa Japonya İngiltere ile Birleşik Amerika Cumhuriyetlerinin birleşmiş kuvvetleri karşısında kalacaktır. Bu da bir hal suretidir.

Ajans Umum Müdürünün fikri

Anadolu Ajansı Umum Müdürü Muvaffak Menemencioğlu Ankaradaki arkadaşımıza şu cevabları vermiştir:

«1 — Büyük dünya haberlerini gazetelere aksettirirken biz Ajans ailesi, size, mütaleasız bir nakil vasıtası olmaktan başka hiçbir rol ifa etmeyiz!. Bunun içindir ki ilk sualinize vereceğim cevab şudur:

1 Şimdiye kadar aldığımız telgraflar Habeşistanın sırf istiklâlini muhafaza için harbettiğini göstermektedir. Bunda muvaffak olduğuna dair alacağımız ilk telgrafı ayni süratle sizlere yetiştirirken bu sualinizin tam cevabını da vermiş olacağım!

2 — Şarkî Akdenizde bulunan hükûmetlerin tezile İngiltereninki arasında tam bir birlik mevcud olduğunu son havadisler göstermiştir. Garbde Fransanın azçok tereddüdle ayni yola girdiğini ise Lavalin sarih beyanatından anlıyorum. İngilterenin 1882 Lord Salisburi itilâfındanberi İtalyaya dayanan Akdeniz siyasası bundan sonra mihrakını değiştirmiştir, kanaatindeyim.

3 — Milletler Cemiyetinin, sulhu muhafaza edecek değilse bile herhalde harbi güçleştirecek bir vasıta olduğuna inanıyorum. Son tecrübe meydandadır. İleride bunun daha müessir bir hale gelmesi şimdi mevcud olmıyan bazı şeraitin ortaya çıkmasile ve ezcümle Cemiyetin tam manasile üniversel bir hale gelmesile kabil olacaktır.

4 — Tamamen sulh siyaseti güden Sovyet Rusyanın Japonya ile bir harbe meydan vermiyeceğini kuvvetle sanıyorum.

5 — Fransa - Almanya anlaşması daha uzak bir istikbal meselesidir. Her iki memlekette buna taraftar olanlar çoktur. Fakat ortadaki müşküllerin temizlenmesi ve umumî fikirlerin buna yatması zamana tevakkuf eder.

6 — Deniz konferansının Fransa ve Japonya tarafından müdafaa edilen şekiller karşısında müspet netice vermesi ümid edilemez. Fakat zahiren her tarafı bağlıyan ve hakikatte serbestlikleri tamamen teyid eden bir mukavele akdi ihtimal dahilindedir.

7 — Önümüzdeki sene içinde daha ilerileri için de temenniyatım sulh, tahminlerim gene sulhtur..»

Ahmed Şükrü Esmerin fikirleri

Tan gazetesi siyasî kısmı muharriri Ahmed Şükrü Esmerin cevabları şunlardır:

«— Evvelâ bütün suallere umumî bir cevab vereyim: Milletlerarası münasebetlerinin bu derece kararsızlık içinde bulunduğu ve günden güne ne olacağının bile belli olmadığı bir zamanda bu suallere cevab vermeğe çalışmak falcılığa benzer. Hele suallerin bazılarına kat'i ceva bverilemez. Meselâ sonuncu sualde 1936 senesinde harb ve sulhtan hangisinin vaziyete hâkim olacağı soruluyor. Bu, noktainazara göre değişir. Ve belki de gelecek senenin sonunda harb ve sulh fikirlerinden hangisinin galebe çaldığı etrafında bir blânço yapıldığı zaman bile kat'î bir cevab verilemiyecektir. Bununla beraber, suallerinizi cevabsız bırakmamak için bugünkü vaziyete bakarak en yakın ihtimallerin şunlar olduğunu sanırım:

1 — Bütün Habeşistanı istiklâlinden tamamile mahrum etmek mevzuubahs değildir. İtalya ve Habeşistana yapılan son tekliflerde Habeşistanın bir kısmı müstakil olarak kalmaktaydı. Ve İtalya da Habeşistanın tamamını ilhak etmek istemiyordu. Binaenaleyh vaziyet büsbütün Habeşistanın aleyhine tecelli edip te İtalyanın da istediği olsa Habeşistan haritadan silinmiş olmaz. Habeşistan istiklâlini muhafaza eder. Fakat mülkî tamamiyetini muhafaza edebilir mi? Bu, hâdiselere bağlıdır.

2 — Benim anladığıma göre, bugün Akdeniz gerginliği İtalyanın ansızın İngiliz donanmasına karşı taarruza geçmesi ihtimaline dair İngilterede beslenen bir korkudan doğmaktadır. İngilterenin «sözünün yürümesi de» böyle bir İtalyan taarruzuna meydan verilmemesidir. İtalyanın İngiliz donanmasına karşı bir taarruza geçmesi muhtemel görünmüyor. Binaenaleyh İngiltere sözünü yürütmüş, yani bir taraftan donanmasının telkin ettiği korku, diğer taraftan da Akdeniz devletlerinden aldığı yardım vadi ile İtalyanın herhangi bir taarruzuna meydan vermemiş olacaktır.

3 — Birkaç devlet müstesna olmak üzere bütün devletler bu gayeye doğru yürümektedirler. Ancak bu, milletlerarası münasebetlerinin bir düzenden ayrılarak başka bir düzene bağlanması gibi şümullü ve derin bir inkılâb meselesidir, ve kısa bir zamanda kolayca olacak iş değildir. Bu yol üzerinde ileri gidilecek, gerilenecek, fakat hak ve adalete daha uygun olan böyle bir milletlerarası nizamının kurulacağına inanılabilir.

4 — Japonyanın Uzakşarktaki genişleme siyasasının bu devleti Rusya ile karşı karşıya getirdiği şüphesizdir. Fakat bu siyasanın tatbikile Japonyanın karşılaştığı devlet yalnız Rusya değildir. İngiltere ve Amerika da Japonya ile karşılaşmaktadırlar. Sovyet Rusya, kendi toprakları taarruza uğramadıkça bir harbe girişmiyeceğini birçok defalar salâhiyetli devlet adamlarının dilile dünyaya ilân etmiştir. Japonların böyle bir maceraya girişmek istemelerine ihtimal verilemez. Esasen genişleme siyasalarını bir harbe mahal vermeden başarmak istiyorlar. Sovyet toprakları dışındaki Japon tecavüzüne mâni olmak için Rusyanın kendi başına hareket etmesi ihtimali yoktur. Bu, olsa olsa, İngiltere ve Amerika ile anlaştıktan sonra yapılacak bir iştir. Şimdilik te bu üç büyük devlet arasında Japonyaya karşı müşterek bir cephe teşkil edilebileceği muhtemel görünmüyor.

5 — Fransa ile Almanya arasındaki münasebetler bütün Avrupa siyasasının mihveridir. Bugünkü vaziyette iki devlet arasında yalnız bu iki devlete mahsus bir ihtilâf yoktur. Fakat şarkî ve orta Avrupayı alâkadar eden birçok meseleler üzerinde anlaşamamaktadırlar. Bu iki devletin bu meseleler üzerinde anlaşmaları bütün Avrupa meselelerinin halli demek olur ki bu da kolay bir iş değildir.

6 — Deniz konferansının müspet bir netice vermesile Pasifikte bir çarpışma biribirinden ayrı iki meseledir. Filhakika deniz devletleri arasında deniz silâhlarının tahdidi üzerinde anlaşmazlık nihayet bir çarpışmayı doğurabilir. Fakat anlaşmazlığın sonu mutlaka harbdir denilemez. Deniz konferansının müspet bir netice verip vermiyeceği meselesine gelince; bugünkü vaziyet böyle bir neticeye varılabilmesi ümidini vermiyor. Çünkü 1922 Vaşington ve 1930 Londra konferanslarının dayandığı siyasî anlaşmalar suya düşmüştür. Fakat müspet bir netice elde edilmedi diye derhal ve yahud 1936 senesi içinde bir harb kopması muhtemel değildir.

7 — Bu suale yukarıda cevab verdim sanırım. Milletlerarası hayatî bir mücadeleden ibarettir. Bu mücadele her sene gibi, 1936 senesinde de devam edecektir. Hedef, milletlerarası münasebetlerini üçüncü sualin cevabında anlattığım düzene bağlamaktır. Fakat bu 1936 senesi içinde tamamlanacak bir iş değildir. Vaziyet böyle olduğuna göre, 1936 senesi içinde harb ve sulhtan hangisi vaziyete daha hâkim olmuştur, diye sene sonunda bir blânço yapılsa bile, kazancın hangi tarafta olduğunu tayinde zorluk çekilecektir.»

Asım Usun fikri

Kurun gazetesi Başmuharriri Mehmed Asım Usun cevabı da böyledir:

«— Habeşistan istiklâli için harbetmiyor. Sadece İtalyan müstemlekesi olmak istemiyor. Daha evvel Beşler komitesinin kararına karşı verdiği cevabda arsıulusal bir kontrolü kabul etmiştir. Bu itibarla harbin sonunda bu memleketin İtalyan mandası altına değilse meselâ Milletler Cemiyeti mandası altına girmesi ihtimali kuvvetlidir.

İtalyan - Habeş harbinin böyle bir neticeye varması İngilterenin Akdeniz gerginliğinde sözünü yerine getirmesi demek olduğu gibi Milletler Cemiyetinin de arsıulusal siyasa sahasında varlığını teyid etmesi demektir.

Sovyetlerle Japonya arasında Uzakşarkta mevcud olan gerginliğin henüz önümüzdeki yıl içinde bu iki devlet arasında filî harb şekline girmesi beklenemez. Fransa ile Almanya arasında da anlaşma için ilk temaslar olmuşsa da kat'i neticenin ne vakit alınabileceği kestirilemez. Herhalde İtalyan - Habeş meselesinin inkişafları da bu müzakereler üzerinde tesir yapacaktır. Deniz konferansının müspet bir karara varması şüphelidir. Bu da milletler arasında silâhlanma yarışının devamından başka birşey değildir. Bununla beraber önümüzdeki 1936 yılı içinde büyük bir cihan harbinin başlamasına ihtimal verilemez.»

Muharrem Feyzinin fikri

Anketimize Siyasî İcmal muharririmiz Muharrem Feyzi Togay şu cevabları vermiştir.

1 — Habeşistanın istiklâli meselesi emperyalist olmıyan dünyanın büyük küçük bütün devletlerinin mevcudiyeti ve emniyeti meselesi olduğundan bunların hayatî ehemmiyet verdikleri Habeşistanın istiklâli herhalde korunacaktır.

2 — Akdenizde muvazenenin muhafazası, Akdeniz devletlerinden cümlesinin mevcudiyetile alâkadar olduğundan bu davanın önünde bulunan İngilterenin sözü herhalde muteber olacaktır.

3 — Dünyayı anarşiden kurtarabilecek, ortada görünebilen yegâne vasıta Milletler Cemiyeti olduğundan bu müessesenin sağlam bir emniyet vasıtası olacağına kanaatim vardır.

4 — Japonlar Moğolistanı almakla Sovyet Rusyanın siyasetini daha müteyakkız olmağa sevkedebilirler.

5 — Fransa ile Almanya arasında bellibaşlı bir mesele yoktur. İki devletin uyuşması Fransanın Sovyet Rusyasile ittifak muahedesi tasavvurundan vazgeçmesine bağlıdır.

6 — Deniz konferansının devamlı bir anlaşma vücude getireceği bence şüphelidir. Yalnız birkaç senelik bir müddet için teknik işler üzerinde bir anlaşma yapılacaktır. Fakat pasifik meselesi bütün vehametile devam edecektir.

936 senesinde dünya harbi olmıyacak, fakat bu harbi hazırlıyan sebebler ve âmiller tekâsüf edecektir.»

Yılbaşı piyangos dün gece çekildi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

10 bin lira kazanan

15145

7 bin lira kazananlar

12480 17255 25376
25628 26207

3 bin lira kazananlar

846 4385 5164 6080 9883 12248
14569 14927 15298 16208 17491 19372
21606 24084 24099

2 bin lira kazananlar

2938 4190 7311 7779 8638 10146
10390 11104 11236 12029 12902 14488
14809 14962 16660 16856 18229 18802
18998 19486 20032 21458 22548 22960
23472 24030 24812 26401 29732 29895

1000 lira kazananlar

7 90 1659 1832 1859 2133
2251 2361 2529 2537 2708 2797
3274 3372 4235 5289 5382 5753
5883 6329 6444 6815 6849 6997
7307 7573 7781 7789 7909 7920
8345 8375 8440 8664 9001 9659
9779 10663 10864 11055 11124 11318
11343 11669 11871 12085 12302 12574
13501 14048 14127 14256 14978 15186
15568 16339 16809 17196 17621 17820
18214 18500 18766 18928 18960 19622
21081 21147 21216 21321 21530 21644
22396 22721 22830 22843 23235 23387
23631 23783 23901 24104 24645 24670
24904 25291 25349 25428 26159 26342
26636 26802 27606 28933 28972 29254
29499 29501 29586 29875

500 lira kazananlar

73 115 304 341 417 1215
1225 1337 1391 1440 1600 1621
1635 1657 1743 1851 1943 1961
2101 2200 2340 2346 2349 2451
2671 2679 2698 2779 2948 3076
3119 3182 3273 3352 3444 3467
3881 3893 4060 4137 4158 4247
4267 4353 4431 4432 4493 4616
4632 4656 4671 4797 4897 5138
5205 5243 5297 5345 5359 5470
5519 5607 5713 5737 5841 5852
5942 6037 6191 6255 6290 6347
6476 6492 6612 6621 6977 7056
7085 7089 7119 7349 7391 7482
7484 7513 7544 7559 7594 7902
7935 8119 8138 8221 8378 8457
8464 8467 8474 8592 8691 8720
8822 8977 9102 9107 9142 9400
9445 9549 9592 9648 9677 9691
9757 9850 10066 10311 10464 10468
10553 10597 10808 10809 10948 10980
11209 11273 11297 11632 11678 11747
11801 11896 12244 12333 12568 12662
12677 12805 12870 12934 12949 13071
13103 13157 13251 13304 13458 13513
13570 13655 13689 13712 14139 14279
14357 14637 14667 14752 14761 14769
15111 15155 15164 15308 15434 15486
15492 15533 15803 15926 16060
16212 16222 16384 16411 16496
16542 16636 16692 16775 16904
17116 17152 17232 17366 17501
17624 17639 17651 17692 17824
18093 18218 18242 18251 18273
18352 18374 18407 18667 18879
19090 19101 19259 19288 19348
19388 19634 19793 19810 19863
19950 19980 19985 20135 20334
20447 20501 20546 20586 20709
20908 20951 20990 21145 21172
21469 21560 21578 21718 21777
22198 22285 22332 22604 22834
23069 23210 23237 23256 23303
23474 23486 23526 23712 23734
23800 23813 23836 23890 23973
24347 24600 24862 24964 25075
25332 25399 25702 25818 26032
26177 26254 26321 26397 26453
26775 26799 26860 26876 26927
26962 27108 27139 27151 27172
27530 27670 27683 27720 27785
27865 27990 28032 28183 28424
28489 28496 28505 28511 28549
28599 28640 28730 28740 28902
29174 29286 29321 29396 29439
29475 29488 29619 29773 29782

İkramiyeleri kimler kazandı?

Ekrem isminde bir genc sevincinden kendini kaybetti

Yılbaşı Tayyare piyangosundan şehrimizde ikramiye kazananlar pek çoktur.

500,000 lira kazanan 14110 numaralı biletin üç parçası şehrimizdedir.

Bu parçalardan birinin avukat Feyzi isminde bir zatta olduğu söylenmektedir. İkinci parçası yüzbaşı Kâmil tarafından alınarak ikiye bölünmüş, bunun bir parçası Kuleli Askerî lisesi onuncu sınıf talebesine, diğer bir parçası da Maltepe Askerî lisesi onuncu sınıf talebesine verilmiştir.

Biletin üçüncü parçası Kâmil ve Kâzım isminde iki arkadaş tarafından satın alınmıştır.

Bu parçalardan biri İstanbul Maltepesinde oturan Kâzımın, diğer parçası da Beylerbeyinde oturan Kâmilin elinde bulunmaktadır.

Vaktin çok genç olmasi ve kazananların da eğlence yerlerinde bulunmasi dolayısile kendilerile görüşmek kabil olmamıştır, ancak Eminönündeki bayilerden birinin önünde Ekrem adında bir genc, bayie müracaat ederek 14110 numaralı biletin bir parçasının kendisinde olduğunu söyliyerek paranın kendisine verilmesini istemiş, kendisine biraz beklemesi tavsiye edilmiş. Fakat bu adam bu tavsiye üzerine büyük bir yese düşmüştür. Kendisinin bu halini gören gazeteciler ve halk etrafına üşüşmüş ve biletin hakikaten kendisinde olup olmadığını öğrenmek istemişlerdir. Bu sırada Ekremin hal ve tavrı değişmiş ve şuurunu kaybetmeğe başlamıştır.

Bu hali gören polisler Ekremi muhafaza altına alarak evine götürmüşlerdir.

Vaktile bir tramvay kazası atlattığı için ayağı hafifçe sakattır. İkramiyenin hakikaten kendisine düşüp düşmediği bugün anlaşılacaktır.

Bundan başka 100,000 liralık biletin parçalarından biri Yeldeğirmeninde, ekserisi fakir ailelerden mürekkeb 20 ortağın elindedir.

40,000 liralık ikramiye de Gümrük muhafaza memurlarına düşmüştür.

25,000 ve diğer birçok ikramiye şehrimizdedir.

Üç yüzlü kadın

Üç yüzlü kadın.. Bu, Paristeki büyük eğlence yerlerinden birinde tertib olunan bir dans numarasıdır. Resimde görüldüğü veçhile bu genc kadın dans ederken muhtelif istikametlerden ona bakmak, iki yandan maskelerini ve ön taraftan da asıl yüzünü seyretmek hoş bir şey olacak.

Karikatür

EN GÜZEL MİZAH GAZETESİ

Bugün çıktı

Cemal Nadir - Ramiz - Münif Fehimin en güzel resimlerini **KARiKATÜR' de** bulacaksınız.

Haftanın en şen fıkralarını, en eğlenceli hikâyelerini KARiKATüR' de bulacaksınız.

ilk sayısı bugün çıktı.

Siz de alınız, okuyunuz, çok beğeneceksiniz.

FRANSIZCA - TÜRKÇE RESiMLi

BÜYÜK DiL KILAVUZU

2 büyük cild

Grand Diktionaire illustré Français - Turc

Yazanlar: İSMAİL HAMİ DANİŞMEND. REŞAD NURİ GÜNTEKİN, Dr. Ali SUHA DELİLBAŞ, NURULLAH ATAÇ

Fransız dilinde kullanılan kelimelerin hepsini, şive hususiyetlerile ıstılahlarını, ilmî tabirleri ve fransızcaya lâtince ile diğer dillerden geçmiş bütün sözleri ve bunların türkçe karşılıklarını toplıyan bu eserin birinci cildi M harfine, ikinci cildi de Z harfine kadar bütün fransızca kelimeleri ihtiva eder.

1440 sahife tutan her iki cildde 2700 resim, 50 tablo vardır.

Kılavuzun tertibinde fransızca Petit Larousse Illustré esası tutulmuş olmakla beraber bu lûgatte bulunmıyan fransızca kelime ve ıstılahlar içinde daha mufassal Fransız diksiyonerlerine müracaat edilmiştir.

Muharrirlerin, avukatların, hekimlerin, muallimlerin, tercüme işlerile uğraşan bütün münevverlerimizin ve hulâsa Fransız dilini öğrenmek istiyenlerin istifade edebilecekleri yegâne ve en faydalı bir rehberdir. Birinci ve ikinci cildin ayrı ayrı fiatleri dörder liradır, her iki cildi 8, taşra için 9 liradır.

İstanbul: KANAAT KİTABEVİ

1936

TURYAĞ

Türkiye yağ ve Mamulâtı Sanayii LIMITED ŞİRKETİ

SAYGIDEĞER MÜŞTERİLERİNİN YENİ SENELERİNİ KUTLULAR ve SAADETLERİNİ DİLER

YAZIHANELERİ ; 3 - 14 NURHAN - SİRKECİ

FABRİKASI : TURAN - İZMİR

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

İtalyadan ve İtalya hâkimiyeti altındaki yerlerden 18/11/935 ten evvel gelip ambar ve antrepolara konulan eşyadan gerek beyannamesi verilip henüz çekilmemiş olduğundan beyannameleri sahibleri yedinde bulunanların bu beyannameleri ve henüz beyannamesi verilmemiş olanların 18/11/935 ten evvel gelib 18/12/935 tarihine kadar çekilmemiş bulunan eşyanın cins ve miktarları anlaşılmak üzere fatura ve şehadetnameleri, malların aid olduğu Gümrüğün Kontenjan Servisine 2/1/936 perşembe günü saat 12 ye kadar getirmeleri veya aksi takdirde ileride vaki olacak itirazın kabul edilmiye - ceği ilân olunur. (8168)

BiÇKi ve DiKiŞ YURDU

Tesis Müdürü ELENİ ÇORBACIOGLU

En son metodla ve çok kolay bir usulle dikiş bilenlere 3 ay, bilmiyenlere 6 ayda öğretilir. Fransız lüks metodla tayyör tuvalet, roplar, reklâm, beyaz çamaşır, erkek kostüm dersleri kadınlara verir.

Yüksek Külür Direktörlüğünden musaddak şahadetname verilir, Yurddan çıkan talebe atölye ve yurd açabilir. 2 nci devreye kayid başlamıştır.

Adres — Kumkapı Kadırga caddesi No. 93

İKTISAD VEKÂLETİ: İÇ TİCARET UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

30 ikinciteşrin 1330 tarihli kanun hükümleri dairesinde Türkiyede iş yapmağa izinli bulunan ecnebi şirketlerinden İngiliz tabiiyetli «Linotip ent Maşineri Limitet - Linotype Machinery Limitet» şirketi bu kere müracaatle Türkiyedeki şubesine sermaye olarak on bin Türk lirası tahsis ettiğini bildirmiş ve lâzım gelen kâğıdları vermiştir. Keyfiyet uygun görülmüş olmakla ilân olunur.

KÂTİB - DAKTİLO

İngilizce muhabereye muktedir ve ticarî işleri ehliyetle yürütebilecek, fransızcaya bihakkın vakıf, bir Türk Kâtib - Daktilosya ihtiyaç vardır. 460 Numaralı posta kutusuna tahriren müracaat.

Zührevi ve cilt hastalıkları mütehassısı

Dr. Hayri Ömer

Oğleden sonra Beyoğlu Ağacami karşısında 133 No. Tel. 43586

PASTİL ANTİSEPTİK KANZUK

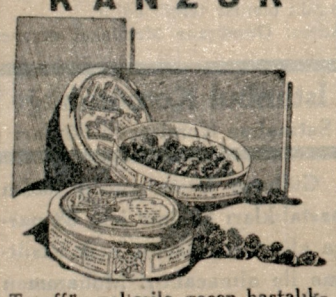

Teneffüs yollarile geçen hastalıklara karşı koruyucu, tesiri kat'i pastillerdir. Nezle, Bronşit, Grip ve Boğaz rahatsızlıklarında, ses kısıklığında pek faydalıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu - Istanbul

İhmal etmeyiniz..!

"LİNİA" Kemeri istirahati temin, yağlanmayı men eder ve hareketinize gençlik verir.

Yalınız : J. ROUSSEL de satılır.

İSTANBUL Tünel Meydanı No. 12. 3 Numerolu katalogumuzu isteyiniz, bedava gönderilir.

Antika eşya arıyorlar

Kütahya, Saksunya, Viyana eski kahve fincanları, zarfları, sityl, kahve ibriğile Beykoz parçaları, kalemtıraş, makta, çubuk ve her nevi eski Türk eserleri arıyorlar.

Satmak istiyenler, her gün 11-12 arasında Galatada Sigorta hanında 3 üncü katta Bay Sırrıya müracaat etsinler.

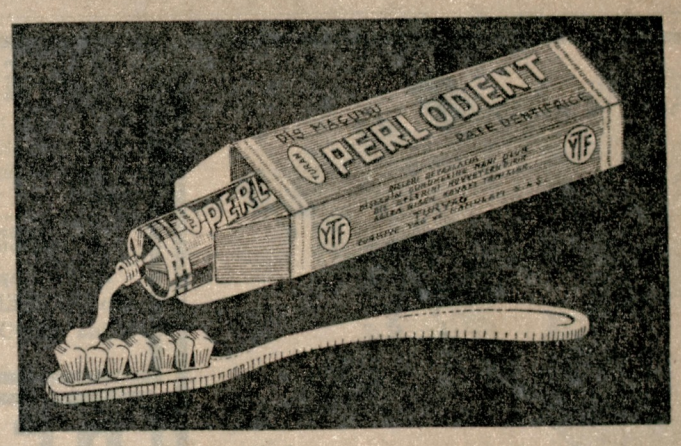

PERLODENT, Diş macunu ilmin bulduğu en iyi formül ile ihzar edilmiştir. Ağzın asrî sıhhat koruma ihtiyaçlarını temin eder.

PERLODENT, Diş macunu ağızdaki bütün mikropları öldürür ve dişleri çürümekten muhafaza eyler.

PERLODENT, Diş macunu günde iki defa muntazaman kullanıldığı takdirde dişlerin sarı kirlerini yok eder ve dişlere parlak bir beyazlık verir.

PERLODENT, Diş macunu kullanıldığı takdirde Pyorrhea nam diş etleri hastalığına karşı koymak için çok müessir bir vasıtadır.

PERLODENT, Diş macunu nefesi temizler ve ağzı serinletir.

BİR TURAN MAMULÂTIDIR

YTF

TÜRKİYE YAĞ VE MAMULÂTI SANAYİİ LİMİTED ŞİRKETİ

İSTANBUL - İZMİR

Emlâk ve Eytam Bankası ilânları

Taksitle Satılık Çiftlik

Bankamızın malı olan Yeşilköyde Mecidiye çiftliği birinci taksiti peşin ve 7 taksiti 7 senede ve şu suretle tamamı 8 müsavi taksitte ödenmek şartile satılmak üzere kapalı zarfla arttırmaya konulmuştur.

İhalesi 15/1/936 tarihinde saat on dörtte Ankarada İdare Meclisimiz huzurunda yapılacaktır. İstiyenlerin on sekiz bin lira teminat akçesile o güne kadar Ankarada Umum Müdürlüğümüze ve yahud burada şubemize müracaat ederek alacakları şartname ile teklif mektublarını o gün saat on bire kadar şubemize vermeleri. «291» (8170)

Yirminci asrın Kadını da Erkegi de Yalnız

TAN Saati

Kullanır.

TÜRK SAAT Şirketi - İstanbul

İstanbul Gayrimübadiller Komisyonundan:

D. No	Semti ve Mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen kiymeti	
201	Beyoğlu Emincamii	Emincamii Cad.	E. 67 Y. 77-79	Kârgir hanenin tamamı	3500	kapalı zarf
1540	Kadıköy Moda Caferağa	Sakız gül cad,	E. 19 Mü Y. 43 mahallen 43-1	306,50 metre bahçenin 68-720 His.	200	açık arttırma
3419	Samatya İmrahor	İstasyon Cad.	E 17-17 Mü. ve 1 harita	119 metre müfrez arsanın tamamı	180	»
3462	Beyoğlu Hüseyinağa	Kılburnu	34-36	32 metre arsanın tamamı	138	»
4199	Istanbul Eminönü Ahiçelebi	Meyhane	E. 14 Y. 15	Üstünde odası olan kâgir dükkânın 90-1440 His.	210	
4202	Galata Arabcamii	Atmaca cad.	E. 6 Y. 4	Kârgir dükkânın tamamı	1000	kapalı zarf
4459	Taksim Kazancbaşı	E. Ahırtatar oğlu Y. Osmanlı Cad.	E. 18-20 Y. 60	Kârgir hanenin tamamı	7000	»
5652	Üsküdar Yenimahalle	Fıçıcı Rüstem	E. ve Y, 6-8-10	58 metre arsanın tamamı	60	açık arttırma
5680	Üsküdar Selâmi Ali	E. Papas Y. Selâmet	E. 17 Y. 26	Bahçeli ahşap hanenin tamamı	300	»
6796	Çengelköy	Hasanpaşa Sedi aşağı	E. ve Y. 28	172 metre arsanın 27-160 His.	50	»
6805	Beyoğlu Kamerhatun	Fesliyan	E. ve Y. 5	27,50 metre arsanın tamamı	50	»
6942	Edirnekapı Avcubey	Türbe	E. ve Y. 4	25 metre arsanın 2-3 His	20	»
7765	Bakırköy Kartaltepe	İncirli Cad.	E. 26 Mü. harita 7	945 metre arsanın tamamı	236	»
7766	»	»	E. 26 Mü. harita 8	936,50 metre arsanın tamamı	234	»
7767	»	»	E. 26 Mü. harita 9	928 metre arsanın tamamı	232	»
7768	»	»	E. 26 Mü. harita 11	1151 metre assanın tamamı	230	»
7769	»	»	E. 26 Mü. harita 12	1151 metre arsanın tamamı	230	»
7770	»	»	E. 26 Mü. harita 13	1171 metre arsanın tamamı	234	»

Yukarıda evsafı yazılı gayrimenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 15 - 1 - 936 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat onbirttedir. Satış münhasıren gayrimübadil bonosiledir.

Grip, nezle, baş ağrısından kurtulmak istersen **KESKİN KAŞELERİ** kullan, Salih Necati Eczanesi

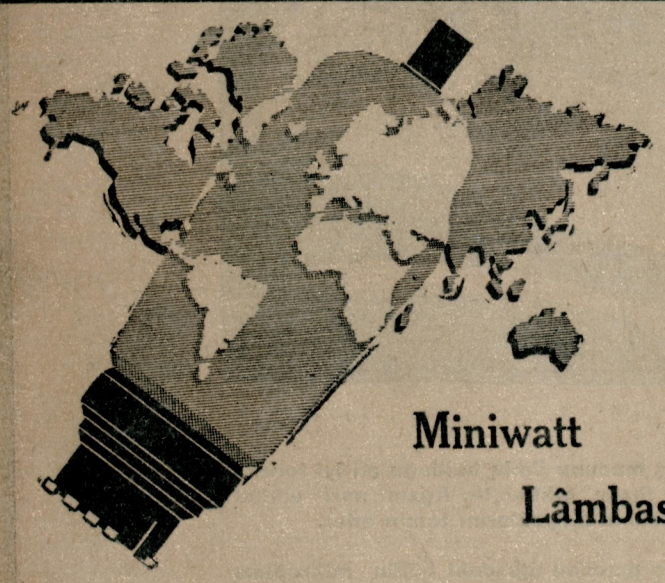

Miniwatt Lâmbası

Dünyanın kulağı'dır

RADYONUZU

PHILIPS "MINIWATT"

ile

Yenileştiriniz

Satış salonumuzu ziyaret ediniz

Galata, Voyvoda cad. 17, Jeneral Han

Istanbulda ORAZDİBAK mağazası

TÜRK PHILIPS LİMITED ŞİRKETİ

Istanbul - Galata, Frenkyan han. Telgraf: PHILIPS-ISTANBUL

Denizyolları İŞLETMESİ

Acentaları: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel 22740

İMROZ YOLU

ASYA vapuru 2 ikincikânun PERŞEMBE günü saat 16 da İMROZA kadar. (8159)

DENİZ

Her ay çıkan en şık ve en güzel bir salon mecmuasıdır. Denizi sevenlere tavsiye olunur.

Her yerde bulunur

Galata Rıhtım Ortahan Telefon: 49211

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETI

İstanbul Acentalığı

Liman han, Telefon: 22925

Galata şubesi Tel: 43663

MERSİN YOLU

SADIKZADE vapuru 2 ikincikânun PERŞEMBE günü bu haftaya mahsus olmak üzere sabah saat 8 de PAYASA kadar.

TRABZON YOLU

AKSU vapuru 2 ikincikânun PERŞEMBE saat 20 de HOPAYA kadar.

AYVALIK YOLU

KEMAL vapuru 1 ikincikânun ÇARŞAMBA saat 19 da AYVALIĞA kadar.

Sultanahmed üçüncü sulh hukuk hâkimliğinden:

Posta idaresinin Unkapanında Hacıkadın mahallesinin Tavanlıçeşme sokağında 5 numaralı evde oturan Hüseyin Fikri aleyhine 13 lira 4 kuruş hakkında açtığı alacak davasından dolayı müddeaaleyhe gönderilen davetiye varakasının ne tarafta ikamet ettiği meçhul olduğu mübaşirin şerhinden anlaşılmış, davetiyenin 20 gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olmakla mahkemece tayin olunan 21/1/936 salı günü saat 14 te Hüseyin Fikrinin bizzat mahkemede hazır bulunmanız, aksi takdirde gıyabınızda muamele ifa olunacağı ilânen tebliğ olunur. (18575)

BAYANIM

Ellerin ev işlerile artık bozulmaz. Soğuk su ile sodasız, kaynatmadan, herşeyini

MiM'le

yıka, madenlerini MiM' le parlat. Bir kalıb bakkalından al.

Sultanahmed birinci sulh hukuk hâkimliğinden:

Posta ve Telgraf idaresi vekili avukat Tahirin Yedikulede Mirahur İlyasbey mahallesinde Aliefendi sokağında 7 numaralı evde Şerif aleyhine 20 lira 59 kuruşun tahsili hakkında açtığı davada müddeaaleyhe gönderilen davetiyenin zahrına mübaşiri tarafından verilen meşruhatta ikametgâhının meçhul olduğu şerh verilerek ilânen tebligat icrasına karar verilmiş ve duruşmanın 24/1/936 cuma saat 14 tayin kılınmış olduğundan yevmi mezkûrda mahkemede bizzat veya bir vekil göndermediğiniz takdirde gıyabınızda hüküm verileceği ilân olunur. (18574)

KANZUK MEYVA TUZU

Tabiî meyva usarelerile hazırlanmış yegâne meyva tuzudur.

Mide, barsak, kara ciğer, böbrek hastalıklarında fevkalâde faydalıdır. Hazmi kolaylaştırır, inkibazı izale eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu - İstanbul

DİKKAT, MÜHİMDİR

23 senelik mesleğinin her noktasında tecrübeli, diploması mevcud eczanesile bir eczacı, eczanesi olmıyan mahalde açmak istiyor, anşart ki mahallî Belediye veya Muhasebei Hususiye ve ne suretle olursa olsun ayda bir ücret mutlaka yardım şarttır. Sahil ve tren güzergâhı olanlar tercih edilir.

Adres: Gümüşane Memleket eczanesi

Selimiye Askerî Satın Alma Komisyonundan:

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu tarafından 439 aded boş siyah saç bidonu 8/1/936 çarşamba günü saat 15 te pazarlık suretile satılacaktır. Talib olanların o gün Komisyona müracaatleri. (8167)

Parfümöri L. T. PİVER A. Ş., İstanbul Şubesi

Şişli Ahmet Bey sokak No. 56. Telefon: 43044

Inhisartar Umum Müdürlüğünden

3834 lira 16 kuruş muhammen bedelli Çamaltı tuz değirmeninin makina, temel, radye ve kazıkları inşaatının pazarlığı 2/1/936 perşembe günü saat 14 de talik olunmuştur. İsteklilerin % 7,5 muvakkat güvenme paralarile birlikte Kabataştaki Alım Satım Komisyonuna müracaatleri. (8141)

YILBAŞI ÇİÇEKLERİ

SABUNCAKİS

ÇİÇEK TİCARETHANESİ

Bayram ve Yılbaşında sizin ve dostlarınızın memnuniyetini mucib olacak gayet güzel ve nadide çiçekler ve çiçek ağaçlarının müntahab çeşidlerini hazırladığını arzeyler.

Adres: Beyoğlu, İstiklâl caddesi 304. Tel. 40167

Ankara şubesi: Ankara Bankalar caddesi No: 34

AKBA KİTABEVİ VE KÂĞIDCILIK

Ankaranın büyük modern kitab ve kırtasiye müessesesidir. Kitab ve kırtasiyenizi en ucuz olarak oradan temin edersiniz. Türkçe ve ecnebi lisanlarında her türlü mecmua, kitab ve gazeteleri orada bulabilirsiniz. Bilûmum mekteb kitablarının umumî bayiidir.

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

Gülhane hasta yurdu kadın hastalıkları bölümü için 68 parça alât ve malzeme açık eksiltme ile alınacaktır. Muhammen tutarı 1480 liradır. İlk teminatı 111 liradır. Şartnamesi Komisyonumuzda hergün öğleden evvel görülebilir. Eksiltmesi 3 şubat 936 salı günüdür. Saat 15 te dir. Eksiltmeğe gireceklerin ilk teminat makbuzlarile birlikte belli gün ve vakti muayyeninde Fındıklıda Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (7923)

***

Çatalca Müstahkem mevki muhabere güvercinleri için 9 kalem yem pazarlıkla birden alınacaktır. Muhammen tutarı 393 lira 17 kuruştur. İlk teminatı 30 liradır. Eksiltmesi 3 ikincikânun 936 cuma günü saat 14 te dir Şartnamesi Komisyonumuzda hergün öğleden evvel görülebilir. Eksiltmeye gireceklerin ilk teminat makbuzlarile birlikte belli gün ve vakti muayyende Fındıklıda Satınalma Komisyonuna gelmeleri (7924)

Beşiktaş Dikiş Yurdu

Tahsili en yüksek biçki mektebidir. Dersler en kolay metodla gösterilir. Biçki, dikişten başka korsacılık, gömlekçilik, şapkacılık, çiçekçilik ve boya ile tezyinat dersleri de vardır. Bunlar için ayrı ücret alınmaz. Musaddak diploma verilir. Kayit devam ediyor. İstiyenlere talimat ve program gönderilir. Akaretlerde 64 numara. Telefon : 43687.

Hava Kurumu İstanbul İl Şubesinden:

Kurumumuz malı bulunan Lâleli apartımanları dam kısmında son fırtına ve yağmurların yapmış olduğu tahribat pazarlık suretile tamir ettirileceğinden isteklilerin keşif bedeli olan «582» lira üzerinden depozito parasını hâmilen 8/1/936 çarşamba günü saat on birde Cağaloğlundaki Şube Merkezine müracaatleri. (8166)

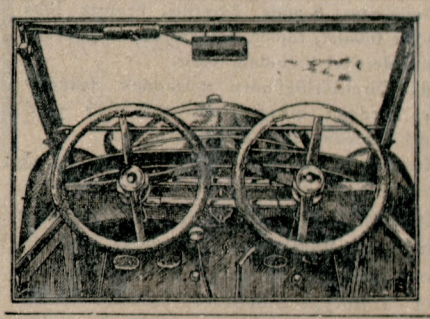

Fikri Tevfik Kardo

OTOMOBİL ve Makinist Mektebi

Taksim - Stadyum

Yeni ders devresine 10 İkincikânunda başlanacaktır. Kayid muameleisi açıldı. Tafsilât için program isteyiniz. Tel. 42506

Amatörler her zaman kabul olunur

Türkiyat Sahasında Mühim Bir Eser

Antropoloji ve Lengüistik vesikalarına göre:

TÜRKLERLE - HİND AVRUPALILARIN MENŞE BİRLİGİ

İsmail Hami Danışmend'in senelerce sürmüş bir emek mahsulü olan ve bugün çıkan bu eser en eski vesikalara istinaden en eski Türk tipini antropoloji bakımından tesbit etmektedir. Dört yüz sahife tutan bu cildin muhteviyatı şunlardır:

Zend - Avestaya göre Türk tipi - Tevrata göre Türk tipi - Kur'ana göre Türk tipi - Hadise göre Türk tipi - Tarih ve Edebiyata göre Türk tipi.

Bu eser piyasada pek az bulunduğundan, biran evvel tedarikini tavsiye ederiz.

FİATI ÜÇ ve CİLDLİSİ ÜÇ BUÇUK LİRADIR.

Satış yeri: KANAAT KİTABEVİ

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM

Istanbul Belediyesi ilânları

Bir metro murabbaına iki lira kıymet biçilen Çırçır yangın yerinde Manisalı Mehmedpaşa mahallesinde Fırın sokağında 65 inci adada yüzsüz 14 metro 93,50 santimetro murabbaı arsa alâkadarları arasında satılmak üzere açık arttırmya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. Arttırmaya girmek istiyenler 225 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 16/1/936 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdır.

«B.» (8172)

Şişe, kavanoz ve benzeri cam işleri alırken artık

ŞU MARKAYI:

ARAYINIZ!

Bu marka:
Sağlamlık, güzellik - ve - « ölçü - ayar yasası » na uygunluk garantisidir

TAM TÜRK MALI

Telefon : istanbul bürosu - iş Han 22219 - 22630
Merkez Paşabahçe : 30 : 69 - 70

Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları anonim sosyetesi

Binlerce para sahibi yeni seneye girerken

ADAPAZARI

TÜRK TiCARET BANKASI'ndan

kuponlu vadeli mevduat usulile temin ettikleri sağlam ve zahmetsiz gelirini almış olarak memnun ve mes'utturlar

ADAPAZARI

TÜRK TiCARET BANKASI'nın

sermayesine 1.000.000 lira ile hükûmet ve dört millî Banka iştirak etmiş ve sermaye 2.200.000 liraya iblâğ edilmiştir.

Adapazarı Türk Ticaret Bankasının şubeleri :
Ankara, Adapazarı, Bandırma, Bartın, Biga, Bolu, Bozoyük, Bursa, Düzce, Eskişehir, Gemlik, Istanbul, Izmit, Kütahya, Safranbolu, Tekirdağ

Türk Hava Kurumu
BÜYÜK PİYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir
3 üncü keşide 11 İkincikânun 936 dadır
Büyük ikramiye 50.000 liradır
Ayrıca: 20.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle «20.000» liralık bir mükâfat vardır...

Emniyet İşleri Genel Direktörlüğünden:

1 — Zabıta memurlarının 935 senesine aid fotinleri 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Bir çiftine biçilen değer (500) kuruş olup miktarı 3639 ilâ (4000) dir.

2 — Şartnamesini almak ve örneğini görmek istiyenler hergün Umum Müdürlükte müteşekkil Komisyona gelebilirler.

3 — Eksiltmeye girecekler (1500) liralık ilk teminat parası, mektub veya makbuzlarile kanunun ikinci ve üçüncü maddelerindeki belgelerle birlikte teklif mektublarını ihale günü olan 10/1/936 salı günü tam saat on beşten bir saat evvel Komisyona vermeleri. «3678» (7927)

BAŞ, DİŞ AĞRILARI VE ROMATIZMA İÇIN EN FAYDALI ÇARE:

TABLET KATAGRİP

SOĞUKALGINLIĞI, NEZLE, GRİPE KARŞI YEGÂNE İLAÇ:

TABLET KATAGRİP

Yeni Ufuklar

NEON'un ne olduğunu kimse daha bilmiyor!

Fakat, tatlı ve kuvvetli olan bu ışığın cazibesini kim hissetmemiştir?

Her renkte ve her şekildeki harfler ve resimlerin karanlık içinde ışıldamasının kim sihirli tesiri altında kalmamıştır?

Bu ışıkla yoldan geçenlerin gözleri teshir edilmiştir. Zorla kendini okutur, zihni ezberlemeğe mecburdur. Herkes bilir ki, reklâm; muvaffakiyetin cambaz tahtasıdır.

NEON

da, reklâmın harikulâde âletidir.

Tereddüd etmek, kaybetmektir, işleri kaçırmaktır.

Bugün çok aşağı fiati, ehemmiyetsiz sarfiyatı ve dehşetli ilân tesirile sizi âleme tanıtır. İsminiz binlerce kişinin aklında ateşten harf gibi yazılı kalır. Malınızın markası herkes tarafından bellenir.

Tereddüd etmeyiniz, SATiE'de

İyi Tenvirat Bürosuna müracaat ediniz. Sizin tarafınızdan hiçbir taahhüdü icab ettirmeksizin proje hazırlarlar.

Adres: Necatibey caddesi, Salıpazarı - Telefon: 44962-3

12 AY VADE İLE VERESİYE

Selimiye Askerî Satın Alma Komisyonundan:

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonunca 3/1/936 cuma günü saat 14 te 250 kilo pirinçunu, 10 kilo beyaz peynir, 15 kilo reçel, 100 kilo soda, 10 kilo yulaf unu, 100 kilo domates salçası, 100 kilo kepek pazarlık suretile alınacaktır. Talib olanların müracaatleri. (8171)

Doktor
HORHORNİ
Eminönü Valde kıraathanesi yanında hastalarını kabul eder. Tel 24131

Sahib ve Başmuharriri **Yunus Nadi**
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **Hikmet Münif**

Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi - İstanbul

1931 senesi sonlarında

İSVEÇ'de, STOCKHOLM'da, HAMMARBY KANALI ÜZERİNDE

Dünyanın en modern ve ve en rasyonel ampul fabrikası olan

LUMA FABRİKALARI YENİDEN KURULDU

Bu fabrikanın idaresini dünya ampul sanayiinde 25 sene ön safda çalışmış ve tecrübe görmüş olan maruf fen adamları ele aldılar ve bu sayede

DÜNYANIN EN MÜKEMMEL AMPULU

LUMA FABRİKASINDA İMAL EDİLDİ

En uzun ömürlü, en bol ışıklı en az masraflı ampul

LUMA MARKASINI TAŞIYAN AMPULDUR

Memleketimizde yeni satışa çıkarılan bu ampulu her yerde arayınız ve tercih ediniz.

Türkiye Umumî Ajanı: ELEKTRON MÜESSESATI Galata Posta kutusu 1141-Tel. 41460